

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİMDALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

“İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE
İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN DERS
BAŞARISINA ETKİSİ”

Erhan YAYLAK

İzmir
2010

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİMDALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

“İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE
İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN DERS
BAŞARISINA ETKİSİ”

Erhan YAYLAK

İzmir
2010

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİMDALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

“İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE
İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN DERS
BAŞARISINA ETKİSİ”

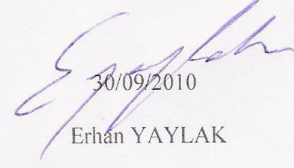
Erhan YAYLAK

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Hasan TÜRKER

İzmir
2010

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum "İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi" adlı çalışmamın tarafımdan bilimsel ahlak ilkelerine aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

30/09/2010
Erhan YAYLAK

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne

İşbu alışma, j¼rimiz tarafından.....

..... İlk ¼đretim..... Anabilim Dalı
..... Sosyal Bilgiler ¼đretmenliđi..... Bilim Dalında
Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

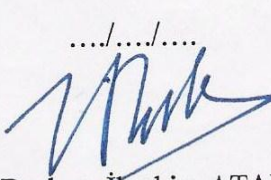
Başkan : Yrd. Doç. Dr. Hasan TÜRKER

¼ye : Yrd. Doç. Dr. Mustafa SAHİN

¼ye : Yrd. Doç. Dr. Hasan G¼K¼L

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen ¼đretim ¼yelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstit¼ M¼d¼r¼

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

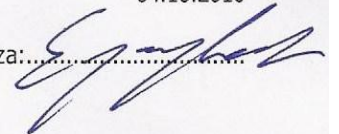
TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	383605
Yazar Adı / Soyadı	Erhan YAYLAK
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 15586134452
Telefon / Cep Telefonu	02328641178 05336554386
e-Posta	erhanyaylak21@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi
Tezin Tercümesi	The Effect of Web Based Teaching Method to the Success of the Course in Training Primary Teaching of Social Studies
Konu Başlıkları	Eğitim ve Öğretim
Üniversite	Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	İlköğretim Bölümü
Anabilim Dalı	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2010
Sayfa	196
Tez Danışmanları	Yrd. Doç. Dr. Hasan TÜRKER Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞAHİN Yrd. Doç. Dr. Hasan ÇUKUR
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	İnternet tabanlı Öğretim=Web-Based Teaching E-Öğrenme=E-Learning Uzaktan Eğitim=Distance Education Sosyal Bilgiler Öğretimi=Social Studies Teaching
Yayımlama İzni	☒ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Ertelenmesini istiyorum

a. Yukarıda başlığı yazılı olan tezinin, ilgilenenlerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimize ilgili fikri mülkiyet haklarımız saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

04.10.2010

İmza:.....

TEŞEKKÜR

Bu araştırma süresi boyunca bana rehberlik eden sürecin her aşamasında katkısı ile bana destek olan değerli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Hasan Türker'e çok teşekkür ederim.

Süreç boyunca görüş ve önerileri ile bana destek olan çok kıymetli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Doğan Duman'a, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Şahin'e, Yrd. Doç. Dr. Nevzat Gümüş'e, Yrd. Doç. Dr. Güzin Kantürk'e, Doç. Dr. Ali Günay Balım'a ve Araştırma Görevlisi Banu Çulha'ya, ayrıca analiz konusunda, yazım ve noktalama konusunda bunların yanına uygulama konusunda bana yardımcı olan Araştırma Görevlisi Tarık Totan'a, Edebiyat Öğretmeni Şener Öcal'a ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni Nurcan Uzun'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca her zaman bana yardımcı olmaya çalışan okul müdürü Sayın Gürsel Kaya'ya ve okul müdür yardımcısı Sayın Metin Köken'e çok teşekkür ederim.

Son olarak bütün eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi destekleri ile yanımda olan, bana güvenen, her zaman başarabileceğime inanan ve beni cesaretlendiren çok değer verdiğim aileme sonsuz şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TEŞEKKÜR	i
İÇİNDEKİLER	ii
ÇİZELGE LİSTESİ	iv
RESİMLER LİSTESİ.....	v
GRAFİKLER LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT	x
BÖLÜM I	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Sosyal Bilgiler Dersinin Tarihçesi	3
1.1.2. İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersleri	7
1.1.3. Programın Yenilenme İhtiyacı	10
1.1.4. İnternet Tabanlı Eğitim	11
1.1.5. İnternet ve Eğitim İlişkisi	13
1.1.6. İnternetin Öğretim Sürecine Etkileri	16
1.1.7. İnternet Tabanlı Öğretim Sürecinin Yararlılıkları	18
1.1.8. İnternet Tabanlı Öğretim Sürecinin Sınırlılıkları	19
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	21
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi	22
1.4. Araştırmanın Alt Problemleri	22
1.5. Denenceler	23
1.6. Sayıltı	23
1.7. Sınırlılıklar	24
1.8. Kısaltmalar	24
1.9. Tanımlar	24
BÖLÜM II	26
2. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR	26
2.1. İnternet Tabanlı Öğretim İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	26
2.2. İnternet Tabanlı Öğretim İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	37

2.3. Sosyal Bilgiler Öğretimi İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	47
2.4. Sosyal Bilgiler Öğretimi İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	57
BÖLÜM III	69
3. YÖNTEM	69
3.1. Araştırmanın Modeli	69
3.1.1. Deney Deseni	69
3.2. Evren ve Örneklem	71
3.3. Veri Toplama Araçları	71
3.3.1. Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi	71
3.3.2. Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine	
Yönelik Görüşme	74
3.4. Denel İşlemler	74
3.4.1. Öğretimsel Kazanımlar	76
3.4.2. Öğretimsel Etkinlikler	76
3.5. Veri Çözümleme Teknikleri	92
BÖLÜM IV	94
4. BULGULAR VE YORUMLAR	94
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	94
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	98
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	101
BÖLÜM V	112
5.1. Sonuç	112
5.2. Tartışma	113
5.3. Öneriler	115
KAYNAKÇA	117
EKLER	150

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 1.1. İnternet Tabanlı Eğitimin Gelişimi	12
Çizelge 1.2. Geleneksel Öğretim İle İnternet Tabanlı Öğretimin	
Karşılaştırılması	17
Çizelge 3.1. Araştırma Deseni	70
Çizelge 3.2. Türk Tarihinde Yolculuk Çoktan Seçmeli Başarı	
Testine Ait Madde Analizi Tablosu	72
Çizelge 3.3. Türk Tarihinde Yolculuk Çoktan Seçmeli Başarı	
Testinin Betimsel İstatistik ve Güvenirlik Sonuçları	73
Çizelge 3.4. Araştırma Sürecinde İşlenen Konular ve Ders	
Saatlerinin Dağılımı	75
Çizelge 4.1. Çalışma Grubunun Ön Test - Son Test Puanlarının	
ANOVA Sonuçları	91
Çizelge 4.2. Gözenek Ortalamaları Arasındaki Farklar İçin	
Tukey q Değerleri	92
Çizelge 4.3. Çalışma Grubunun Son Test – İzleme Test Puanlarının ANOVA	
Sonuçları	94
Çizelge 4.4. Gözenek Ortalamaları Arasındaki Farklar İçin	
Tukey q Değerleri	95
Çizelge 4.5. Ünite Sürecinde Sınıfta, Evde Ya Da Bilişim Teknolojileri Sınıfında Ne	
Tür Etkinlikler Yapıldı? Sorusuna Verilen Yanıtlar	97
Çizelge 4.6. Ünitenin İşlenişi Sürecinde İnternet Tabanlı Öğretim Yöntemi	
Kullanımına Yönelik Görüşleriniz Nelerdir? Sorusuna Verilen	
Yanıtlar	99
Çizelge 4.7. İnternet Tabanlı Öğretim Yöntemi Kullanılarak Yapılan Öğrenmenin	
Geleneksel Öğretim Yöntemi İle Yapılan Öğrenmeden Farkları	
Nelerdir? Sorusuna Verilen Yanıtlar	101
Çizelge 4.8. İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Beğendiğin Yönleri Nelerdir?	
Sorusuna Verilen Yanıtlar	103
Çizelge 4.9. İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Beğenmediğin Yönleri Nelerdir?	
Sorusuna Verilen Yanıtlar	104
Çizelge 4.10. Bu Çalışma İle İlgili Olarak Söylemek İstedğin Başka Bir Şey Var	
mi? Sorusuna Verilen Yanıtlar	105

RESİMLER LİSTESİ

Resim 3.1. Sosyal Öğretmeni İnternet Sitesi	78
Resim 3.2. İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Sayfası	79
Resim 3.3. E-Konu Anlatımları İle İlgili Sayfa	79
Resim 3.4. E-Konu Sunuları İle İlgili Sayfa	80
Resim 3.5. E-Konu Testleri İle İlgili Sayfa	80
Resim 3.6. 1. Hafta Konu Testleri İle İlgili Sayfa	81
Resim 3.7. E-Ödevler İle İlgili Sayfa	81
Resim 3.8. 1. Hafta Ödevleri İle İlgili Sayfa	82
Resim 3.9. “Meb Vitamin” İnternet Sitesinin Ana Sayfası	82
Resim 3.10. Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ünitelerinin Bulunduğu Bölüm	83
Resim 3.11. “Türk Tarihinde Yolculuk” Ünitesinin Konuları	84
Resim 3.12. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Animasyonun Olduğu Sayfa	84
Resim 3.13. Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Çözümlü Örneklerin Yer Aldığı Sayfa	85
Resim 3.14. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Konu Tarama Testinin Bulunduğu Sayfa	86
Resim 3.15. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Haritaların Bulunduğu Sayfa	86

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 4.1. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Eksenli Ortalama Puanlarına İlişkin Çizgi Grafik	90
Grafik 4.2. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test ve İzleme Testi Eksenli Ortalama Puanlarına İlişkin Çizgi Grafik	93

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi Türk Tarihinde Yolculuk ünitesi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi ve hatırd tutma düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek, öğrencilerin sürece yönelik görüşlerini yansıtmaktır.

Bu çalışmada deneysel desenlerden ön test – son test eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Yarı deneysel bir araştırma olması sebebiyle evren ve örneklem seçimine gidilmemiştir. Örneklem yerine çalışma grubu alınmıştır. Araştırmada çalışma grubunu 2009-2010 eğitim öğretim yılında İzmir ili Torbalı ilçesi Pancar Muzaffer Hanım İlköğretim Okulu'nda 7. sınıfların 2 şubesinde okuyan 42 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada veriler, başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırma sürecinde elde edilen verilerin çözümlenmesi için SPSS 16.0 paket programı, tekrarlı ölçümler için ANOVA ve TAP (2002) programı kullanılmıştır. Grupları betimlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma, gruplar arasında farklılıkları incelemek amacıyla tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizi kullanılırken belirlenen farklılıklarda farkın kaynağını belirlemek amacıyla da tukey q analizi kullanılmıştır.

Araştırmanın sonunda elde edilen bulgular;

İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yöntemi ile yapılan öğretimin uygulandığı deney grubu ve yapılandırmacı öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir.

İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yöntemi ile yapılan öğretimin uygulandığı deney grubu ile yapılandırmacı öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin hatırlama düzeyleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu gözlenmiştir.

İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı grupta, öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu ve uygulanan çalışmanın öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmış ve öğrencilerin daha kalıcı ve anlamlı öğrenmeyi sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İnternet Tabanlı Öğretim, E-Öğrenme, Uzaktan Eğitim, Sosyal Bilgiler Öğretimi.

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the influence of the use of web based teaching on the academic success and the level of retention of knowledge in 7th Grade Social Studies course unit of “Türk Tarihinde Yolculuk” in the Elementary Education and to reflect the opinions of the students on the process.

In this study among the experimental patterns pre-test and post-test control grouped half experimental pattern has been used . Environment and sample haven't been chosen owing to experimental form of the study, work group contains 42 students who are studying at the 7th grade in two seperate classes of Pancar Muzaffer Hanım Elementary School in İzmir, in the 2009-2010 education year.

Data of the study have been conducted by a success test and semiconfigured interview form. To analyze the data obtained during the research process, SPSS 16.0 was used, and for repeated measurements ANOVA and TAP (2002) programmes were used for item analysis programs. Arithmetic means and standart deviations to describe the groups, repeated measured ANOVA have been used to determine the significant changes between groups after tukey q have been used to determine the source of the significant changes.

The findings conducted at the end of the study are;

During the instruction of the Elementary Social Studies lesson, it has been observed that there happens a meaningful difference between the academic success of the students of the control group, to whom instructions constructivist teaching were applied and the students of the experimental group, to whom the instructions were applied the use of web based teaching, in favor of the latter.

A meaningful difference has been observed between the level of retention of the experimental group, to whom Social Studies lesson in Elementary Education taught by use of web based teaching and the control group to whom the instructions were applied through traditional teaching means, in favor of the first one.

In the group of students which Social Studies course in Elementary Education was taught by using web based teaching, students opinions on the unit process have been determined as positive and it was seen that the study applied affected the learning process positively and making the informations concrete, provided permanent and meaningful learning.

Key words: Web Based Teaching, E-learning, Distance Education, Social Studies Teaching.

BÖLÜM I

I. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Hızla artan bilgi ve gelişen teknoloji bireylerin eğitim ihtiyaçlarını arttırmıştır. Teknolojik yeniliklerin ortaya çıkma sıklığı artmış, üretim ve hizmet sektöründe kısa zaman aralıklarında teknolojiler değişik hâle gelmiştir. Bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler toplumsal, kültürel, siyasal ve ekonomik alanlarda devrim niteliğinde değişikliklere neden olmaktadır.

Geçmişten günümüze uzanan sürece baktığımızda teknolojideki değişimlere paralel olarak eğitim ve öğretim kavramlarının da değiştiği görülmektedir. Bilginin iletiminde ve paylaşımında kullanılan tüm teknolojiler bir şekilde eğitim öğretim süreçlerinde de karşımıza çıkmaktadır. Bilginin taşlar ve kağıtlar üzerindeki yolculuğu, radyo dalgaları, uydu yayınları ve ağ kabloları üzerinde devam etmekte, gelişen teknoloji her geçen gün daha fazla bilginin daha fazla bireye ulaşmasını sağlamaktadır (Gülbahar, 2009: 2).

Teknolojideki her türlü yenilik, insanoğlunun hayatını önemli ölçüde etkilemektedir. Özellikle Türkiye'nin internetle tanışmasından bu yana, toplumun tüm kademelerinde iletişim biçimi belirgin bir değişime uğramıştır. 2000'li yıllardan itibaren ise internetin tabana hızlı ve güçlü bir şekilde yayılması, toplumdaki bilgisayar okur-yazar oranında ciddi bir artışa neden olmuştur. İnternet, hızlı yaygınlaşma sürecinde insanların düşünce ve deneyimlerini paylaşmaları açısından alternatif yollar sunmuştur. Başlangıçta internet kullanımı bir ilgi nedeni olarak ortaya çıkmıştır, ancak günümüzde toplumun hemen hemen tüm bireyleri için ihtiyaç haline gelmiştir. Ayrıca, bilgideki hızlı değişim ve bilginin hızlı bir şekilde eskimesi, bir anlamda var olan bilginin kısa süre sonra işlevsiz hale gelmesi sonucunu da doğurmaktadır (Celep ve Çetin, 2000; Oral, 2005'den aktaran Göktaş ve Kayri, 2005).

Günümüzde kullandığımız bilgi ve iletişim teknolojileri, elektronik ortamlarda sürekli yer değiştirerek yolculuğuna devam etmektedir. Bu yolculuğu eğitim-öğretim alanında düşünmek gerekirse, karşımıza internet tabanlı öğrenme (e-öğrenme) kavramı

çıkılmaktadır. İnternet tabanlı öğrenme, aslında uzaktan eğitim etkinliği içerisinde yer alan bir kavramdır. Bu nedenle internet tabanlı öğrenme kavramını tanımlamadan önce uzaktan eğitim kavramını tanımlamak yararlı olacaktır. Uzaktan eğitim, farklı mekanlardaki öğrenci, öğretmen ve öğretim materyallerinin iletişim teknolojileri aracılığı ile bir araya getirildiği kurumsal bir eğitim faaliyetidir. İnternet tabanlı öğrenme ise, öğretim etkinliklerinin elektronik ortamlarda gerçekleştirilmesi veya bilgi ve becerilerin elektronik teknolojiler aracılığıyla aktarılması olarak tanımlanabilir (Gülbahar, 2009: 2).

Öğretimin internet ortamlarında gerçekleşmesi ile birlikte "sanal okul" veya "sanal kampüs" gibi terimler de ortaya çıkmıştır. Eğitim kurumlarına ait binalar, derslikler, laboratuvarlar gibi somut ortamlar yerlerini sohbet odaları, forumlar ve tartışma listeleri gibi soyut ortamlara bırakmıştır. Bireylerin sosyalleşmesi ve bilgi alışverişi, teknoloji desteği ile birlikte artık elektronik ortamlarda gerçekleşmektedir. Ancak bu ortamlarda sosyalleşme kadar, kendi kendine öğrenme becerisi de önem taşımaktadır (Gülbahar, 2009: 2-3).

Diğer yandan Türkiye’de Sosyal Bilgiler öğretimine baktığımızda çeşitli sorunlarla karşılaşmak mümkündür. Bu sorunları aşağıdaki şekilde açıklayabiliriz;

Günümüzde uygulanan öğretim programından önceki Sosyal Bilgiler öğretim programında ilköğretim okullarında Sosyal Bilgiler öğretimi önemli ölçüde öğretmen merkezlidir. En yaygın öğretim yöntemi düz anlatım, en sık kullanılan öğretim aracı da ders kitabı ve haritalardır (Dilek: 2001).

Sosyal Bilgiler dersine yönelik öğrencilerin ilgileri yapılan araştırmalara göre dil, edebiyat ve sayısal derslere göre daha düşük düzeydedir. Bunun en önemli nedeni öğrencilerin dersin amaçları ve gelecek hayatlarında ne gibi bir fonksiyonu olacağı gibi konularda net bir fikre sahip olmamalarıdır.

Ayrıca önceki öğretim programında öğrenciler Sosyal Bilgiler dersini ezber dersi olarak görmektedir. İçeriğin ağırlığı ve gerçek yaşamdan kopukluğu, öğretimde kitap merkezli bir stratejinin uygulanması, öğrencilerin edilgenliğe mahkûm edilmesi ve uygulamadan yoksun bırakılması genel eleştirilerdir (Otluoğlu-Öztürk: 2002).

Ülkemizde Sosyal Bilgiler öğretimini olumsuz yönde etkileyen faktörlerden biri de hiç şüphesiz okullarda yeterli çeşit ve miktarda öğretim araç gereci bulunmayışı, bulunanların ise yeterince kullanılmayışıdır (Öztürk: 2002; Sağlam: 1997; Yanpar: 1997; Kılıç: 1994). Araç gerecin az kullanılması, öğretim ortamını yoksullaştırmakta dolayısıyla derse yönelik ilgileri, öğrenme ve hatırlama düzeyleri azalmaktadır. Araç gereç kullanımı konusunda bir diğer sıkıntı da araç gereç kullanımı konusunda yeterli bilgiye sahip olunmamasıdır.

Öğretimin niteliğini olumsuz etkileyen faktörlerden bir diğeri de sınıfların kalabalık oluşudur (Yanpar, 1997). Bugün özellikle göç alan büyük şehirlerde, çoğu ilköğretim okulunda sınıf mevcutları 60'ın üzerindedir. Oysa uluslararası standartlarda sınıflar ortalama 30-35 kişiliktir. Bu durum, öğretmenlerin çağdaş öğretim yaklaşımlarını izlemelerinde önemli engeldir (Çağlar, 1992'den aktaran Venç, 2005).

Sosyal Bilgiler öğretiminin güç olduğu ve tarih konuları içinde büyük bir bölüm oluşturan “Osmanlı Tarihi” ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun öngördüğü 7. sınıf Sosyal Bilgiler ders programında “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi içinde yer almaktadır. “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi uzun bir zaman dilimini kapsadığından, öğrenciler bu üniteyi kavramakta güçlük çektikleri görülmektedir. Bu araştırmada gerçekleştirilecek olan internet tabanlı öğretim yöntemi ile elde edilecek sonuçların, ülkemizde Sosyal Bilgiler öğretimi bağlamında Sosyal Bilgiler ders programı geliştirme çalışmalarına ve “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi öğretimine katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

1.1.1. İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersinin Tarihçesi

Sosyal Bilgiler eğitiminin dünyada ne zaman ve nerede başladığı kesin olarak bilinmemekle birlikte, bu alandaki çalışmalar ve eğitim etkinlikleri oldukça eskilere dayanmaktadır. Eski Mısır ve Perslerde, toplumsal yaşamla ilgili birtakım bilgi ve becerilerin insanlara kazandırılmaya çalışıldığı bilinmektedir. Daha sonraları Antik Roma'da, kimi okullarda Aritmetik ve Geometri ile birlikte Mitoloji, Tarih, Coğrafya, Hukuk ve Felsefe gibi derslerin verildiği görülür. İlk kez “Sosyal Bilgiler” adıyla bir dersin ilk ve ortaokullarda okutulmasını Fransız düşünürü Condorcet (1743-1794) savunmuştur (Can, Yaşar ve Sözer, 1998: 8)

Amerika’da 18. Yüzyılın sonlarına doğru Ahlak Eğitiminin içinde kimi toplumsal kuralların öğretilmesine tanık olunmaktadır. Ancak, Amerika Birleşik Devletleri’nde Ulusal Eğitim Konseyi 1892 yılında, ülkede “ulusal toplum” anlayışını oluşturmak üzere Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık Bilgisi konularından oluşan bir tür Sosyal Bilgiler dersi içeriğinin okutulmasını kararlaştırmış ve böyle bir dersin öğretimi böylece başlamıştır. Bununla birlikte, Sosyal Bilgiler (Social Studies) terimi Amerika Birleşik Devletleri’nde ilk kez 1916 yılında kullanılmaya başlanmıştır (Can ve diğ. 1998: 9)

Disiplinler arası ve çok disiplinli bir program yaklaşımı ve bir ders olarak Sosyal Bilgiler, Türkiye’de ilk kez 1960’lı yıllarda benimsenmiştir. Bu tarihten önce, gerek Osmanlı, gerekse Cumhuriyet Dönemlerinde, bu dersin kapsamına giren disiplinler, ilköğretim düzeyinde ayrı dersler olarak verilmiştir (Öztürk, 1996).

Osmanlı Devleti’nde Sosyal Bilgilerin kapsamına giren dersler, ilk defa Sultan II. Abdülhamid zamanında (1876-1909), Maarif Nezareti’ne bağlı, Usul-i Cedide¹ uygun olarak eğitim ve öğretim yapan birer ilköğretim kurumu olan iptidailerin programlarına girmiştir. Nitekim 1892 yılında, İstanbul ve kasabalarında bulunan üç yıllık iptidailer (İlkokullar) için hazırlanan programda, Mülahhas Tarih-i Osmani (Osmanlı Tarihi) ve Muhtasar Coğrafya-yı Osmani (Osmanlı Coğrafyası) derslerine yer verilmişti. Aynı yıl uygulamaya koyulan köy okulları programında ise bu dersler yoktu. Öte yandan, 1904’te tüm ilkokullar için yayımlanan yeni bir programda, yalnız Muhtasar Tarih-i Osmani (Osmanlı Tarihi) dersi bulunuyordu. 1913 tarihli Tedrisat-ı İbtidaiye Kanun-ı Muvakkati ile ilköğretimin süresi, iptidaiye (İlkokul) ve rüşdiyelerin (Ortaokulların) birleştirilmesi ile altı yıla çıkarılmış ve bu şekilde oluşturulan Mekatib-i İbtidaiye-i Umumiyyede, Tarih, Coğrafya, Malumat-ı Medeniye (Vatandaşlık Bilgisi) ve Ahlakiye (Ahlak Dersi) ve iktisadiye (Ekonomi) derslerinin okutulması öngörülmüştü (Akyüz, 1997). Adı geçen dersler, bu tarihten sonra yapılan programlarda da yer almıştı (Ergün, 1996). Bunların programa konulmasında, İkinci Meşrutiyet Devri’nde İttihat ve Terakki Partisi’nin, yurtsever ve nitelikli Osmanlı yurttaşları yetiştirme politikasının önemli bir etkisi olmuştu. Bu bağlamda, adı geçen Parti, iç ve dış siyasetteki bazı önemli gelişmelerin de etkisiyle, geleneksel Osmanlıcılık ve İslamcılık ideolojilerini bırakarak, Türkçülük

¹ Usul-i Cedid: Osmanlılarda Tanzimat’tan sonra uygulanmaya başlanan, ders araç, gereçleri kullanımı ve özellikle okuma öğretmede yeni yöntem.

siyasetini benimsemişti. Bu ideoloji, hem programlarda hem de okullardaki eğitim ve öğretim uygulamalarında biçimlendirici bir rol oynamıştı (Öztürk, 1996).

Görüldüğü gibi, Cumhuriyetten önce, bugünkü Sosyal Bilgiler öğretim programlarında yer alan dersler/konular, ilköğretim okullarının programlarına girmiştir. 1926 (bu programının tadil edilmiş şekli) ibaret olan), 1930, 1936 ve 1948 programlarında da, tek disiplinli program desenine uygun Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi derslerine yer verilmiştir. Bu dersler, ilk kez 1962 yılında yayımlanan İlkokul Program Taslağı'nda, disiplinler arası bir yaklaşımla "Toplum ve Ülke İncelemeleri" adı altında birleştirilmiştir (Sönmez, 1997a). Bu ders, 1968 yılında yayınlanan İlkokul Programı'nda, "Sosyal Bilgiler" adını almıştır (MEB, 1968). Dersin programı üzerinde, bu yıllarda ABD'de egemen olan "Yeni Sosyal Bilgiler" akımının önemli bir etkisi olmuştur. Ancak, bu hareketi destekleyecek öğretim araç-gereçlerinin bulunmayışı ve öğretmenlerin gerekli mesleki donanımdan yoksun oluşu gibi nedenlerle, Türkiye'deki ilköğretim okullarında geleneksel yaklaşım egemenliğini sürdürmüştür (Erden, tarihsiz). 1998 yılına değin bu program uygulanmıştır. İlköğretim 8 yıl zorunlu hale getirilmesinden sonra 4-7. sınıfları da kapsayacak şekilde yeni bir ilk ve ortaokullarda Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı yürürlüğe konmuştur (MEB, 1998).

Türkiye'de Sosyal Bilgiler dersi ve 1968 yılına değin onun yerine okutulan Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi gibi dersler, ilköğretim programlarında çok önemli bir yere sahip olmuştur. Özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında, Türk Devrimi ve onun dayandığı Kemalist ideolojiyi ülkenin her yanında egemen kılma politikasında Tarih, Coğrafya ve Yurt Bilgisi/Yurttaşlık derslerine önemli bir görev yüklenmiştir. Bu görev, "Cumhuriyeti sonsuza kadar" yaşatacak Türk çocuklarını, etkin ve nitelikli bireyler haline getirmeyi, her yurttaş için gerekli bilgi ve beceriler ile donatmayı, onları tarih bilincine ve yurt sevgisine sahip, cumhuriyet ve demokrasiye karşı olumlu tutum geliştirmiş birer birey haline getirmeyi amaçlanmıştır (MV, 1930). Zaten bunlar, bu dönemdeki ilköğretim kurumlarının genel amaçlarıdır (KB, 1938).

Öte yandan Cumhuriyetin ilk yıllarında, Sosyal Bilgiler eğitimine ilişkin dersler için gerekli bilimsel verileri hazırlayacak kurumların oluşturulmasına büyük bir önem verilmiştir. Bunların ilki, 1930'lu yıllarda kabul gören Güneş Dil Teorisi'ne dayalı resmi tarih tezi için bilimsel veriler hazırlamak üzere kurulan Türk Tarih Kurumu'dur. İkincisi

ise, ulus devletinin kültür temellerini oluşturan dil, tarih ve coğrafya alanında bilimsel çalışmaları yürütmek ve orta öğretime öğretmen yetiştirmek üzere Ankara'da açılan Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'dir. Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, bu dil ve tarih tezinin oluşturulmasının yanı sıra, adı geçen kurumların gelişimi ile çok yakından ilgilenmiştir (Berktaş, 1983; Ergün, 1982). Cumhuriyet rejiminin kök salabilmesi bakımından, Malumat-ı Vataniye dersinin yerini alan Yurt Bilgisi dersinin öğretimi de büyük bir önem kazanmıştı. Bu nedenle Atatürk, orta öğretim kurumlarında bu derslerde okutulacak bir ders kitabı olan Medeni Bilgiler adı eserin yazımında, yaptığı yazılı ve sözlü katkılarıyla, aktif bir rol almıştı (İnan, 1988). Yurt Bilgisi dersi, esasında 1928'de kabul edilen yeni Türk alfabesini öğretmek için açılan, bunun yanı sıra kendisine cehaleti ortadan kaldırma ve temel yurttaşlık eğitimi verme görevi de yüklenen "Millet Mektepleri"nin programlarında da yer almıştı (bkz. Öztürk ve Nurdoğan, 2002). Atatürk, bu kurumlarda Yurt Bilgisi derslerinin verilmesine büyük önem vermişti.

Millet Mekteplerinin ders programlarına bakıldığında A dershanelerinde okuyup yazma öğretilen öğrenci grubuna, özellikle B dershanelerinde sağlıklı bir toplum olma öğretisinin yanında, tarih bilincini – hiç olmazsa – yüzeysel bir değerlendirme ile yurt bilgisi dersinde yapmış, milliyetçi, ülkesini seven ve tanıyan, yöneticilerini bilen, görevlerini yerine getiren, zihinsel faaliyetleriyle çaba sarf eden bir toplum yaratılması amaçlanmış ve Millet Mektepleri de bu görevi üstlenmiştir (Şahin, 1992: 220).

Sosyal Bilgiler, bu adla ilk kez yer aldığı 1968 İlkokul Programı'nda, daha önce Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi'ne yüklenen önemli görevi devralmıştır. Bundan dolayı Sosyal Bilgiler, gerek bu programda, gerekse daha sonraki yıllarda yayımlanan programlarda, 4-5. sınıflardaki iki mihver (eksen) dersten biri olarak kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Dönemi'nde yürürlükte olan daha önceki programlar gibi, 1968 İlkokul Programı da, en ünlü savunucularından biri John Dewey olan ilerlemecilik akımının etkisindedir. Bu akıma göre, okul küçük bir demokratik toplumdur. Öğrenciler burada, demokratik yaşam için gerekli bilgi, beceri ve tutumları öğrenirler. Toplamlar ve gerçekler sürekli olarak değişirler. Bireyin bu değişime ayak uydurabilmesi için, problem çözme ve bilimsel araştırma yöntemlerini öğrenmesi gerekir. Ayrıca, okulda öğrencilere işbirlikçi davranışlar ve kendi kendini disipline etme becerisi kazandıracak

yaşantılar düzenlenmelidir. Bu ilkeler, Türkiye'de, 1968'den 1997'ye kadar yayımlanan ilk ve orta öğretim programlarında daha sonrada ilköğretim programların da etkisini sürdürmüştür (Erden, tarihsiz; ayrıca bkz. MEB, 1997).

Türkiye'de Sosyal Bilgiler öğretim programları, felsefi temeller bakımından ABD'deki programlardan pek farklı olmamakla birlikte, iki ülkedeki öğretim yaşantıları arasında, her zaman büyük farklar olagelmıştır. Bunun nedenlerinden biri, ilkeleredeki bu çağdaşlığa karşın, Türkiye'deki programlarda içeriğin, bu ilkelerle hiç bir şekilde bağdaşmayacak bir biçimde, gereksiz bir bilgi yığınına öğrencilere aktarmayı dayatmasıdır. Öte yandan, sınıfların kalabalık oluşu, gerekli araç ve gereçlerin bulunmayışı gibi nedenler de, aşağıda görüleceği gibi, Türkiye'deki Sosyal Bilgiler eğitimini olumsuz yönde etkileyen faktörler arasındadır (Çağlar, 1992).

1.1.2. İlköğretimde Sosyal Bilgiler Dersleri

İlköğretim çağındaki öğrenciler Sosyal Bilgiler dersini ilköğretim 1. ve 2. kademeye ayrılarak görmektedirler. 1, 2 ve 3. sınıflarda Hayat Bilgisi dersi, 4, 5, 6, 7. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersi ve 8. sınıfta da Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi olmak üzere programlandırılmıştır.

Türklerin Anadolu'yu yurt edinme çalışmaları, Anadolu Selçuklu Devleti, Beylikler Dönemi ve Osmanlı Tarihi gibi konularla öğrenciler, ilk defa 7. sınıfta karşılaşmaktadırlar. Yapılandırmacı eğitim anlayışına göre hazırlanan yeni Sosyal Bilgiler programında Anadolu'nun Türkleşmesi ve Osmanlı Tarihi konuları araştırmaya konu olan 7. sınıf "Türk Tarihinde Yolculuk" olarak bilinen 3. ünite, 9 haftada 27 ders saati boyunca görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 18/11/2003 tarih ve 12438 sayılı oluru ile Talim ve Terbiye Başkanlığında oluşturulan "Sosyal Bilgiler Özel İhtisas Komisyonu" tarafından hazırlanarak, Talim ve Terbiye Kurulunca görüşülen "İlköğretim Sosyal Bilgiler (6-7. Sınıflar) Dersi Öğretim Programı"nda değişiklik yapılmıştır (MEB Tebliğler Dergisi). Bu değişikliğe göre Sosyal Bilgiler Öğretim Programının amaçları şöyledir;

1. Öğrenciler özgür bir birey olarak fiziksel, duygusal özelliklerinin; ilgi, istek ve yeteneklerinin farkına varırlar.
2. Öğrenciler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, vatanını ve milletini seven, haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren, ulusal bilince sahip bir vatandaş olarak yetişirler.
3. Öğrenciler Atatürk İlke ve İnkılâplarını, Türkiye Cumhuriyetinin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmasındaki yerini kavrar. Bunun yanına lâik, demokratik, ulusal ve çağdaş değerleri yaşatmaya istekli hale gelirler.
4. Öğrenciler hukuk kurallarının herkes için bağlayıcı olduğunu, tüm kişi ve kuruluşların yasalar önünde eşit olduğunu gerekçeleriyle bilirler.
5. Öğrenciler Türk kültürünü ve tarihini oluşturan temel öge ve süreçleri kavrayarak, millî bilincin oluşmasını sağlayan kültürel mirasın korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul ederler.
6. Öğrenciler yaşadığı çevrenin ve dünyanın coğrafi özelliklerini tanıyarak, insanlar ile doğal çevre arasındaki etkileşimi açıklarlar.
7. Öğrenciler bilgiyi uygun ve çeşitli biçimlerde (harita, grafik, tablo, küre, diyagram, zaman şeridi vb.) kullanır, düzenler ve geliştirirler.
8. Öğrenciler ekonominin temel kavramlarını anlayarak, kalkınmada ve uluslararası ekonomik ilişkilerde ulusal ekonominin yerini kavrarlar.
9. Öğrenciler meslekleri tanır, çalışmanın toplumsal yaşamdaki önemine ve her mesleğin gerekli olduğuna inanırlar.

10. Öğrenciler farklı dönem ve mekânlara ait tarihsel kanıtları sorgulayarak insanlar, nesnelere, olaylar ve olgular arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirler, değişim ve sürekliliği algırlar.

11. Öğrenciler bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanırlar.

12. Öğrenciler bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlâkı gözetirler.

13. Öğrenciler birey, toplum ve devlet arasındaki ilişkileri açıklarken, sosyal bilimlerin temel kavramlarından yararlanırlar.

14. Öğrenciler katılımın önemine inanırlar, kişisel ve toplumsal sorunların çözümü için kendine özgü görüşleri ileri sürerler.

15. Öğrenciler insan hakları, ulusal egemenlik, demokrasi, lâiklik, cumhuriyet kavramlarının tarihsel süreçleri ve günümüz Türkiye üzerindeki etkilerini kavrayarak yaşamını demokratik kurallara göre düzenlerler.

16. Öğrenciler farklı dönem ve mekânlardaki toplumlararası siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimi analiz ederler.

17. Öğrenciler insanlığın bir parçası olduğu bilincini taşıyarak, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlılık gösterirler (İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı ve Kılavuzu, 2006).

1.1.3. Programın Yenilenme İhtiyacı

1997 yılında zorunlu eğitim sürecinin kesintisiz sekiz yıla çıkarılmasıyla birlikte, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yeni bir Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kabul edilmiştir. Bu program, ilkök (beş yıl) ve ortaokul (üç yıl) şeklindeki eski sistemde var olan konu tekrarlarını ortadan kaldırdı ancak yine de öğrenci merkezli eğitime geçilebilmesi için gerekli program zeminini oluşturamamıştır. Bunun bir nedeni programın yıllara yayılarak kapsamın genişletilmesine rağmen, haftalık ders saati dağılımında bu hususları dikkate alan bir düzenleme yapılmaması ve Sosyal Bilgiler dersinin bir saat azaltılmasıdır. Ayrıca içerik, hâlâ tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi alanlarına ait gereksiz ayrıntılarla doludur. Bu durum yılsonuna kadar programı yetiştirmek isteyen öğretmene ezberci eğitimden başka çıkar yol bırakmamaktadır (Çağlar: 1992; Yanpar: 1997; Kılıç: 1994; Dilek: 2001).

Uygulanmış olan programlar felsefi bakımdan öğrenciyi merkeze alan, karar verme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan bir yapıda olmasına rağmen çok yüklü içerikleri ile söz konusu becerilerin geliştirilmesine imkân vermemiş; aksine ilköğretim okullarında ezberci bir Sosyal Bilgiler öğretim uygulamasının gelenekselleşmesine yol açmıştır (Otluoğlu-Öztürk: 2002).

Son yıllarda ülkemizde çağdaş eğilimlere paralel program geliştirme çalışmalarına hız verilmiştir. Bundan önceki program hazırlama süreçlerinden farklı olarak akademisyenlerin ve öğretmenlerin yüksek katılımıyla hazırlanan Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim programları pilot okullarda denenmiş ve bir yıl sonra ülke genelinde uygulamaya konulmuştur. Programlar "Sosyal Oluşturmacı" (yapılandırmacı) yaklaşımına uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

Hiç şüphesiz öğretmenler, eğitimde değişim ve dönüşümün en önemli aktörleridir. Bir eğitim reformu programının başarıya ulaşabilmesi için program hazırlayıcıların öğretmenlerle işbirliği içinde olması şarttır. Milli Eğitim Bakanlığı bu işbirliğini eğitim sistemimizde bir devrim niteliği taşıyan yeni programların hazırlanması sırasında gerçekleştirmiş gözükmektedir. Özellikle ilköğretim 4 ve 5. sınıflar Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın hazırlanmasında, iyileştirilmesinde ve nihayet pilot uygulamalarında Sınıf ve Sosyal Bilgiler öğretmenleri önemli roller

üstlenmişlerdir. Buradan hareketle bu programın başarılı bir şekilde uygulanması için işbirliğine dayalı bir zeminin olduğu söylenebilir. Zaten oluşturmacı (inşacı/yapısalcı/constructivist) yaklaşımın sihirli sözcüğü de işbirliğidir (MEB, 2004).

Öğrencinin öznel (kişisel) bilgisini yapılandırması için en uygun öğrenme durumunu hazırlamada öğretmenin üstlendiği roller ön plana çıkmaktadır.

Geleneksel olarak öğretmen dört farklı rolde öğretim faaliyetini gerçekleştirir. Bu roller; bilgiyi dağıtan kişi olarak öğretmen, gösteren kişi olarak öğretmen, rehberlik yapan kişi olarak öğretmen ve yorumlayan kişi olarak öğretmen şeklinde ifade edilebilir. Öğretmenlerin deneyimleri ve araştırmalar, en etkili öğretimin bu dört farklı rolü öğretimde yeri ve sırası geldiğinde öğretmenin uygulamaya koymasından geçtiğini göstermektedir. Bundan önceki programda öğretmenler bu rollerden sadece ilk ikisini uygulamakla sınırlandırılmışlardı. Bu programla etkili öğretimi gerçekleştirmede bu rollerin tamamını uygulamak mümkün görünmektedir. Öğretmenin öğretim uygulamasında farklı roller üstlenmesi, öğrencilerin de öğrenme etkinliğinde farklı deneyimler yaşamasına olanak tanır. Bu öğretme-öğrenme durumları hem öğrenci hem de öğretmen için eğitim yaşantısını daha anlamlı ve zevkli kılar (MEB, 2004).

Uygulanmakta olan yeni Sosyal Bilgiler öğretim programının dayanağı ve oluşturmacı yaklaşım; dünyada yaşanan tüm bu değişimler ve gelişimlerle birlikte Avrupa Birliği normlarının ve eğitim anlayışının, mevcut programlarını değerlendirmelerine ilişkin sonuçları ve ihtiyaç analizlerini dikkate almaktadır (MEB, 2004).

1.1.4. İnternet Tabanlı Eğitim

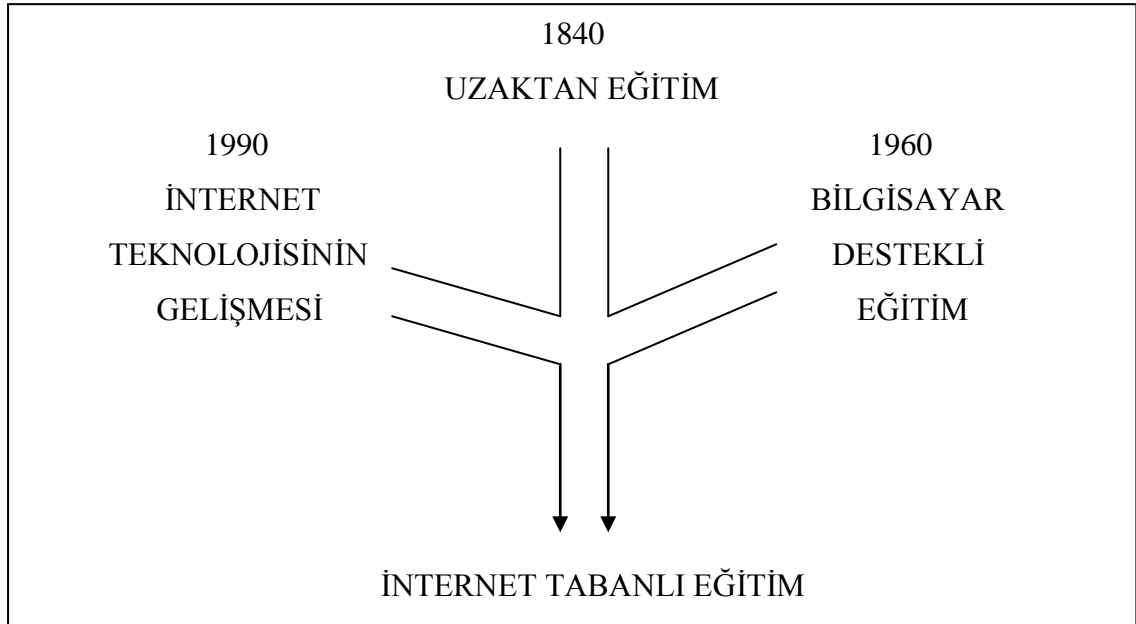
İnternet tabanlı eğitim terimi ile eş anlamlı kullanılan birçok terim vardır; internet temelli öğrenme, internete dayalı öğrenme, web tabanlı öğrenme, uzaktan öğrenme, e-öğrenme, sanal öğrenme gibi. Bu terimler arasında ince ayrımlar olmakla birlikte, çoğu zaman birbirlerinin yerine kullanılmaktadır (Yalın, 2008:2).

Ancak, bu kavramların ortak özelliği uzaktan eğitimin farklı sunulmuş biçimleri olmalarıdır. Dolayısıyla temel kavramlar kapsamında ilk olarak uzaktan eğitim terimini tanımlamak yerinde olacaktır (Yalın, 2008:2).

Genel anlamda uzaktan eğitimi Yalın (2008); birbirlerinden uzaktaki öğrenci ve öğretmenler arasındaki etkileşimin teknolojik araçlar yoluyla gerçekleştiği bir öğrenme-öğretme olarak tanımlamıştır.

Uzaktan eğitimin internet ile beraber anılmasıyla “internet tabanlı eğitim” kavramı yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. İnternet tabanlı eğitimi, asıl olarak internetin kullanıldığı; ancak gerektiğinde basılı materyaller, ses kasetleri, videokasetler ya da CD’ler, ağ temelli seminerler ve yüz yüze etkileşimler gibi yardımcı materyallerle desteklenen bilgi ve deneyimin planladığı, hazırladığı, üretildiği, sunulduğu ve değerlendirildiği bir uzaktan eğitim sistemi olarak da tanımlamak mümkündür (Yalın, 2008:3). İnternet tabanlı eğitim; uzaktan eğitim, bilgisayar destekli eğitim ve internetin bir arada kullanıldığı bir sistem olarak ortaya çıkmıştır. İnternet tabanlı eğitimin gelişimi çizelge 1.1’de grafiksel olarak açıklanmıştır.

Çizelge 1.1. İnternet Tabanlı Eğitimin Gelişimi

Kaynak: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Veri İletişim Dersleri

Yukarıda da söz edildiği gibi internet tabanlı eğitimle ilgili birçok terim söz konusudur. Bu terimlerin tanımları şöyle açıklanabilir.

İnternet: Dünya çapındaki iletişim ağların ağı olarak tanımlanmaktadır. İnternet, kullanıcılarının birbirlerine e-posta gönderdikleri, uzaktaki bilgisayarlara bağlandıkları, bilgi veri tabanlarını inceledikleri; bilgisayarlarda yüklü olan programları gönderip aldıkları sanal bir ortamdır. Amerika Birleşik Devletleri hükümetinin 1960'larda geliştirdiği üniversite – ordu ağı ile ARPANET projesinden hayat bulan internet, günümüzde milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlamaktadır (Yalın, 2008: 3).

Web: Web ya da başka bir ifadeyle World Wide Web, internette yer alan hipermetine dayalı tüm HTML dökümanlarına verilen genel bir addır. Web, dünya üzerindeki bilgisayarlarda yer alan milyonlarca bilgi parçasını birbirine örümcek ağı gibi bağlar. Web dökümanları, internete bağlı bilgisayarda yer alan diğer dökümanlara ve dosyalara metin ve grafiksel bağlantılar sağlayan hipermetreleri kullanır (Yalın, 2008: 3).

1.1.5. İnternet ve Eğitim İlişkisi

En genel tanımı ile internet, dünya çapında bilgisayarların birbiri ile bağlandığı ağ olarak tanımlanabilir. Boldt, Gustafson ve Johnson'a (1995) göre internet, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını ve deneyimlerini zenginleştirmek için kullanabilecekleri mükemmel bir araçtır. Bu aracın kullanılmasında ilk hedef, öğrencileri internet ile tanıştırmak, onların dünya çapında oluşturulmuş ağın bir parçası olma tutumlarını kazanmalarına yardımcı olmaktır. Daha ileri seviyelerde ise, ağ içerisinde, öğrencilerin proje tabanlı çalışma ortamlarından etkin bir şekilde faydalanmalarını sağlamaktır. Projelerin seçimi ve sınıf içerisinde uygulanmasında ise internetin öğrenme sürecinde bir araç olarak düşünüldüğü, göz önünde bulundurulmalıdır. Bu bağlamda, internetin okullarda kullanılmasının öğrencilere aşağıdaki kazanımları sağlayacağı düşünülmektedir (Akbaba-Altun, S. ve Altun, A., 2000).

✓ İnternet, bireylere bilgileri karşılıklı paylaşma ortamı yaratır ve diğer kullanıcılar ile fikirlerini tartışma olanağı sunar.

✓ İnternet, belli bir öğrenci ve öğretmen grubuna, ortak ilgi alanları çerçevesinde farklı bölgelerdeki insanlarla iletişim olanağı sağlar.

✓ İnternet, öğrencilere kendi kendilerine dünya çapındaki bu ağ üzerinde arama ve araştırma yapma becerileri kazandırır. Uygun tekniklerle bu kazanımlar erişilen bilgileri etkin kullanma davranışlarına da dönüştürülebilir (S. Altun ve A. Altun, 2000).

Wilson ve Marsh (1995) internete erişimin öğrencilere kazandıracığı iki önemli girdiye dikkat çeker. Bunlardan ilki, öğrencilerin İnternet’i iletişim, araştırma yapma, bilgiye ulaşma ve paylaşma becerileridir. Yazarlar, bu becerileri etkin kullanan bireylerin veya bu becerileri kullanma yönünde motive edilen bireylerin kendilerini mezuniyet sonrası bilgi-merkezli teknolojik bir ortama daha avantajlı hazırlayacaklarını savunurlar. Bu durumda İnternet öğrencilere, birer öğrenci birey olarak yapıcı bir rol yükler ve her öğrenci birer araştırmacı, iletişimci ve beraber çalışmaya istekli bireyler olarak, kendi bilgi kümelerini kendileri oluştururlar. Diğer önemli girdi ise, İnternet’e erişimin, sınıf duvarlarının da içinde bulunduğu tüm sınırları kaldırmasıdır. Bu durumda İnternet, öğrencilerin kendi kendileri ile uğraşmalarını ve kendilerini terk edilmiş hissetmelerini önleyecektir. Böylece, öğrencilerin iletişim yönünde özgüven kazanacakları düşünülmektedir (Akbaba-Altun, S. ve Altun, A., 2000).

Parmley (1994) ise internet sayesinde öğrenciler, sınıf içi projeler ile fikirlerini paylaşabilecek, gerekli bilgilere ulaşabilen ve eleştirel düşünce becerilerini kullanabilecek bireyler olarak yetişeceklerdir.

Öğrencilerin yanı sıra öğretmenler de İnternet’ten etkin bir şekilde faydalanabileceklerdir. Seguin ve Seguin (1995) öğretmenlere, program değişimi, iş imkanları ilanı ve bunlardan faydalanmak, yardım fonları oluşturmak veya yardım fonları bulmak, kendi aralarında eşzamanlı veya eşzamansız konferanslar düzenlemek, kendilerinin veya öğrencilerin yaptıkları çalışmaları yayımlamak yönünde faydalanabileceklerini öne sürmektedir. Buna ilaveten, hazırlanacak veritabanları üzerinden ders planları, aktiviteler vb. çalışmalar daha geniş bir öğretmen kullanıcı kitlesi ile etkin bir biçimde kullanılabilir.

İnternet verilere, kolay ulaşma imkanı da sağlamaktadır. Clemmit (1996), İnternet Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi için, erişimi kolay, oldukça geniş bir perspektifte bilgiye erişim sağlamaktadır. Dyril ve Kinnamen (1995), internetin öğrenci ve öğretmene başka bir araç ile böylesine kolay ve etkin bir iletişim imkanı sunulamayacağını iddia ederek, böylesi bir uygulama ile öğrenci-öğretmen ilişkilerinde gerçek yaşama uygun modeller sunabileceğini belirtmektedir.

İnternet, okullarda okuma-yazma becerilerinin öğretiminde de etkin bir şekilde kullanılabilir. Örneğin, öğrenciler kitaptan okudukları bir metni veya internet üzerinden okudukları metinler hakkında ki düşüncelerini paylaşabilirler. Okuma becerilerini geliştirici aktiviteler ile öğrencilere okudukları hakkında yorum, analiz ve sentez yapma becerileri kazandıracağı gibi, eğitimcilerin, öğrencilerin ilgi alanları hakkında bilgi sahibi olmalarına yardımcı olabilir (Akbaba-Altun, S. ve Altun, A., 2000).

İnternet'in sınıf içerisinde kullanımının etkilerini araştırdığımızda, aşağıdaki hususlar eğitimin geleceği konusunda bize bir takım bilgiler verir.

Öğrenme ve fikirlerin paylaşımı: Eğitimin temel hedeflerinden birisi fikirlerin öğrenilmesi; İnternet ise fikirlerin paylaşımıdır. İnternet'in eğitime girdi olarak katkısının yadsınamayacak zenginlikte olduğu bir gerçektir. İnternet ortamında insanların birbirlerinden etkilenerek öğrenme becerilerini geliştireceği düşünülebilir.

İletişim tam öğrenmeye zemin hazırlar: Bir konunun gerçek hayatla kurulan bağlantısı, öğrencilerin o konuyu tam öğrenmelerinde önemli katkı sağlar. Gerçek hayat ile öğrenme alanları arasındaki bu bağ ise iletişim ile olur. İnternet böyle bir iletişim için önemli bir araçtır. Yabancı dil olarak, bir öğrencinin İngilizce öğrendiğini düşünelim. İnternet üzerinden, o dilde yazılmış dergileri okuyabilir, İngilizce yazışmak için kendisine arkadaş bulabilir; İngiliz tarihi ve kültürü hakkında bilgi edinip kendi kültür ve değerlerini paylaşma ortamı bulabilir. Tüm bu konularda, öğrenci öğrenme ortamı içerisinde gerçek yaşamdan kesitler de kullanarak tam öğrenme süreci içerisinde eğitim alma fırsatını yakalar.

Kendi kendine öğrenmeye hazır öğrenciler, özgüveni olan öğretmenler isterler: İnternet üzerinden oldukça geniş bilgiye ulaşan öğrenciler, fiziksel olarak okul içerisinde ve okul dışında ulaşamayacakları kaynaklara erişim imkanı bulacaklardır.

Aktif ve kendi kendine öğrenmeye hazır öğrenciler, bazı durumlarda kendi öğretmenlerinden daha fazla bilen durumuna geçebileceklerdir. Bu durumda, öğretmenlerin kendilerini bu durumlara karşı hazırlamaları gerekmektedir. Ayrıca, özgüvenlerini kaybetmeden, öğrencileri devamlı öğrenmeye teşvik edici bir tutum içerisinde bulunmalıdırlar. Bu durumda, öğretim kavramı bir takım bilgilerin aktarımı olmaktan çok, öğrenmeyi öğretme olarak yeniden tanımlanacaktır.

Ders kitapları bazen yanılabilir: Öğrenciler araştırdıkça, bazı sorulara birden fazla doğru yanıtın verildiğini keşfedeceklerdir. İnternet, bu durumda kendilerine birçok görüş açısı sunacağından, öğrenciler farklı yorumlarla tanışacaktır. Bu süreç içerisinde, öğrenciler, ileri düşünme becerilerini geliştirebilecek analiz ve sentez yapma becerileri kazanacaklardır (Akbaba-Altun, S. ve Altun, A, 2000).

1.1.6. İnternetin Öğretim Sürecine Etkileri

Son yıllarda Dünyada ve Türkiye’de Sosyal Bilgiler öğretiminde teknoloji kullanımı hızla ilerlemektedir. Özellikle uzaktan öğretim uygulamaları, okulda öğretimin yanı sıra okul dışında da eğitim ve öğretimin devam etmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Uzaktan öğretim uygulamaları içinde geçen internet tabanlı eğitim, internetin yaygınlaşmaya başladığı doksanlı yıllardan günümüze ivme kazanarak yaygın bir kullanıma ulaşmıştır. Aşağıda çizelge 1.2.’de geleneksel öğretim ile internet tabanlı öğretimin karşılaştırılması verilmiştir.

Çizelge 1.2. Geleneksel Öğretim İle İnternet Tabanlı Öğretimin Karşılaştırılması

Faktör	Geleneksel Öğretim	İnternet Tabanlı Öğretim
Zaman	Bağımlı, süreli.	Bağımsız, yaşam boyu.
Mekan	Bağımlı, kısıtlı.	Bağımsız, teorik sınırsız.
Transfer	Teknolojiye bağımlı değil.	Teknolojiye bağımlı.
Hız	Yavaş.	Hızlı.
Öğrenim ortamı	Kontrol altında, kurallı, yüz-yüze, süre sınırlı.	Kontrolsüz, kuralsız, öğrenci öğreticiden uzakta, süre sınırsız.
Yetenek-kalite	Öğretmenin öğretim yeteneği, bilgi ve beceri düzeyine; öğrencinin öğrenme hızına bağlı.	Öğretim ve öğrenim yeteneğine bağımlı değil, en değerli materyal herkese sağlanabilir.
Esneklik	Esnek değil, yeniden yapılandırılmaz.	Esnek, kişiye, zamana, amaca bağlı olarak yeniden yapılandırılabilir.
Etkinlik	Durum ve koşula bağlı.	Durum ve koşula bağlı.
Ölçeklendirme	Çoğunlukla hayır.	Evet, 1-1000 arasında fark yok.
Yararlanma	Kısıtlı, belirli sayıda öğrenci.	Teorik olarak sonsuz, yaygın.
Yatırım	Pahalı (binalar, maaşlar, yönetim).	Göreceli ucuz (çalışma yapmalı).
İşletim	Pahalı/Ucuz.	Ucuz (30 öğrenci/öğrt. Elemanı)

Kaynak: (Cebeci, Z., 2004 akt. Gökdaş ve Kayri, 2005).

Ülkemizde de son yıllarda eğitim yaşantısı bilgisayar teknolojisine dayalı olarak yaygın bir şekilde sürdürülmektedir. Eğitimde öğrenci-öğretmen arasında çok yönlü etkileşim gerçekleşmiştir. Öğrencilerin birçoğunun evine bilgisayar ve internet girmiştir. Bireysel öğrenme hızlı bir şekilde, istenildiğinde elde edilmektedir. Bunların yanında çocuklar bilgiyi farklı yollarla öğrenirler (ses, renk, görüntü vb.), çocuklar internetteki bilgilere güncellenmiş ve anında dönüt almış olarak ulaşırlar. Diğer yandan maliyet ve zamandan da tasarruf sağlar.

1.1.7. İnternet Tabanlı Öğretim Sürecinin Yararlılıkları

- İnternet tabanlı eğitim, zaman bağımsızlığı sağlar. Bilgi istendiği zaman alınabilir ve tekrar edilebilir, en uygun zamanda devam ettirilebilir, istendiği zaman tamamlanabilir.
- Ortam bağımsızlığı sağlar. Bir bilgisayar ve internet bağlantısının olduğu her yerde; evde, işte hatta tatilde dahi eğitim sürdürülebilir.
- İnternet tabanlı eğitim, birey merkezli öğrenme sunar. Öğrenmeyi gerçekleştirecek olan bireyi merkeze yerleştirir. Eğitim esnasında kullanıcıların ihtiyaç duyacakları noktalar belirlenerek eğitim içeriği ve araçları içerisinde buna göre düzenlemeler yapılır. Sunulan seçenekler yardımıyla bireye özgü öğrenme olanağı sağlar.
- İnternet tabanlı eğitim, tüm bireylerin eğitimden eşit yararlanmasını – fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırma ya da en aza indirme – sağlar (Yalın, 2008). Eğitim hakkı bireylerin tüm yaşamları boyunca kullanılması ve yararlanılması gereken bir haktır. Dolayısıyla internet tabanlı öğrenme tüm bireylere yaşamlarının belli bir dönemi ile sınırlı kalmaksızın yaşam boyu eğitim fırsatı sağlar.
- İnternet tabanlı eğitimde, öğrenciler kendi öğrenmelerine ilişkin daha fazla sorumluluk alırlar.
- İnternet tabanlı eğitim, kritik düşünme, problem çözme ve yaratıcılık becerilerinin gelişimine katkıda bulunur.
- İnternet tabanlı eğitim, deneysel ve aktif öğrenmeyi sağlar, öğrenen örgütlerde (küme) bireyler arasında işbirliğini ve dayanışmayı artırır.
- İnternet tabanlı eğitim, öğrencilerin en güncel eğitim materyallerine ulaşmalarına olanak sağlar.

- İnternetle öğrenmenin eğitsel yararlarının en önemli olanı, metin, grafik, ses, video ve animasyon gibi çoklu ortam elemanlarını birleştirerek, öğrenme ortamlarını zenginleştirmesidir (Khan, 1997). İnternetle öğrenmenin sunduğu çoklu ortam araçları, öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarına en uygun kaynakları araştırmalarına ve bulmalarına olanak sağlar (Kabakçı, 2001).
- İnternetle öğrenme, öğrencilere kendi öğrenme düzeyleri ve ihtiyaçları doğrultusunda eğitsel içeriği takip etme olanağı sağlar. Ayrıca her öğrenciye, kendi öğrenme hızına göre bir öğrenim ortamı sunarak bireysel öğrenme olanağı sunar (Yalın, 2008).
- İnternet tabanlı öğrenme aynı zamanda uzaktan eğitimi geliştirir ve bir anlamda öğrencilere buldukları her ortamdan bilgiye erişme olanağı sağlar (Şahan, 2007:240).

1.1.8. İnternet Tabanlı Öğretim Sürecinin Sınırlılıkları

- İnternet ile öğrenmenin en önemli sınırlılığı teknik altyapı gerektirmesidir. Çünkü internetle öğrenme, gelişmiş bilgisayar donanımı dışında internet erişimi içine giren gelişmiş ağ kapasitesi ve ağ girişine de ihtiyaç duymaktadır. İnternet ortamındaki teknik sorunlar bilgiye ulaşmadaki engel olabilir.
- İnternet tabanlı öğrenme her tür öğrenme etkinliği için uygun bir öğrenme modeli değildir. Yapılan araştırmalar doğrultusunda, internet üzerinden psikomotor ve duyuşsal özelliklerin öğretilmesinin çok sınırlı olduğu belirtilmektedir.
- Her yeni öğrenme sürecinde olduğu gibi internet ile öğrenme için öğrencilerin bir süre uyum sağlama süreci geçirmesi gereklidir (Driscoll, 1998). Bu nedenle internete dayalı öğrenme süreçlerinin ilk uygulamalarında etkililiği düşük olabilir.
- İnternet ile öğrenmenin gerçekleştirilmesi için gerekli bilgisayar donanımının ve yazılımının karşılanması, teknik personel gereksiniminin sağlanması eğitim kurumlarına belli bir yük getirmektedir. Özellikle az sayıda öğrenci grupları ve

kısa süreli eğitimler için internetin kullanılması eğitim kurumlarına büyük bir mali yük getirecektir. Maliyet bazı okul ortamlarında internet tabanlı öğrenmenin başlıca sınırlılığıdır.

➤ Eş zamanlı eğitimde yapılabilen iletişimin ancak belirli yer ve zamanlarda gerçekleştiği dikkate alındığında internet tabanlı öğrenmede “Yüz Yüze İletişim” eksikliği de bir sınırlılık olarak görülmelidir

➤ İnternet tabanlı öğrenme, ulaşım ve haberleşmeye bağımlı bir süreç öngörmektedir.

➤ Öğrencilerin teknoloji korkusu ve öğrencilerin ilgili donanımları kullanma yetersizliği internet tabanlı öğrenmenin verimliliğini azaltan bir faktör olarak görülmektedir.

➤ Desteğin yeterince sağlanamaması durumunda öğrenci tek başına çalışmak zorundadır. Bu durum öğrencinin motivasyonunu olumsuz yönde etkileyen bir faktördür (Şahan, 2007: 241).

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi, “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde internet tabanlı öğretim yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve hatırdaki tutma düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek ve öğrencilerin sürece yönelik görüşlerini yansıtmaktır.

Bu ünite Türk tarihinin en önemli konularından olan Anadolu'nun Türkleşmesini, Haçlı Seferlerini, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunu, gelişmesini, İstanbul'un Fethini, Osmanlı Devleti'nin karada ve denizdeki sınırlarının genişlemesini, Avrupa ile Osmanlı Devleti'nin etkileşimini, Osmanlı Devleti'nde yapılan yenilikleri ve yabancıların gözünden Osmanlı kültürünü anlatmaya çalışmaktadır. Geçmişini bilmek geleceğe daha güvenli bakmak demektir. Yaşadığımız ülkenin, toprağın ve vatanın kıymetini bilen nesiller yetiştirmek gereklidir. Bu yüzden Türk tarihini gençlerimize öğretirken Sosyal Bilgiler dersi büyük bir önem taşımaktadır.

Öğrencilerin, genel olarak Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları beklenir. Dersle yönelik olumlu tutum, öğrencinin dersi severek öğrenmesine yardımcı olur. Öğrencinin merkeze alındığı ve aktif katılımını sağlayabilen, düşüncelerine değer verilen ve bilginin yaşamla bütünleştirilerek anlamlı hâle getirildiği bir öğrenme ve öğretme ortamı sağlamak, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine karşı olumlu tutum geliştirmesine katkı sağlayabilir (Öztürk ve Dilek, 2002).

Sosyal Bilgiler dersinde öğretmenlerin de geleneksel anlatım yöntemi dışında yeni yöntem ve teknikleri uygulamaları arzu edilen bir durumdur. Yeni yöntem ve tekniklerin kullanılması konusunda yapılan araştırmalar, bunların pek kullanılmadıklarını ortaya koymaktadır. Buna ders süresinin kısıtlı olması müfredatın yoğun olması, ders araç ve gereçleri bakımından yeterli donanıma sahip olunmaması gibi etkenlerin yanında yöntemlerin bilinmemesi ve öğretmenler tarafından kullanılmaması gibi nedenlerde eklenebilir (Kan, 2006).

Eğitimde istenen başarıyı sağlama da internet ciddi olanaklar sunabilmektedir. Özellikle genç potansiyele sahip olan Türkiye için eğitim kurumlarında ideal düzeyde internet tabanlı eğitim (uzaktan eğitim, e-öğrenme) gerçekleştirebilme, çağdaş bir

yapılanma açısından önemlidir. Böyle bir yapılanma ise birey için her zaman ve her yerde öğrenme demek iken, devlet için her zaman ve her yerde eğitim olanağı sunma anlamına gelmektedir (Göktaş ve Kayri, 2005).

Geleneksel yöntemlerle yürütülen Sosyal Bilgiler öğretimi, öğrencileri bu dersten soğutmakta ve sevilmeyen dersler arasında en üst sıralara taşımaktadır. Bu yüzden Sosyal Bilgiler derslerinde olay ve olguların somutlaştırılmasında ve dersi sıkıcılıktan kurtarmak adına internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılabilir. İçinde bulunduğumuz bilgi çağında yurt içinde ve yurt dışında birçok kurum ve kuruluş internet tabanlı öğretim yöntemlerini kullanmaktadır. Bu da uzaktan eğitimin önemini bir kez daha vurgulamaktadır.

Yapılacak olan bu araştırma ile ilköğretim Sosyal Bilgiler öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim yönteminin öğrencilerinin ders başarısına ve hatırd tutma düzeylerine etkisi amaçlanmıştır. Araştırmanın diğer bir amacı ise, Sosyal Bilgiler öğretiminde yeni öğretim yöntem ve teknikleri uygulayarak bu dersin daha eğlenceli ve sevilen bir ders haline getirmektir. Böylece ilgili literatüre katkıda bulunulması beklenmektedir.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde internet tabanlı öğretim yönteminin öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeyleri üzerindeki etkisi nedir?

1.4. Araştırmanın Alt Problemleri

1. İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde 2005 yapılandırmacı öğretim programı internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı geleneksel öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı fark var mıdır?

2. İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde 2005 yapılandırmacı öğretim programı internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı geleneksel öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin hatırd tutma düzeyleri arasında anlamlı fark var mıdır?

3. İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde 2005 yapılandırmacı öğretim programı internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı grupta, öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.5. Denenceler

1. İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde 2005 yapılandırmacı öğretim programı internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı geleneksel öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır.

2. İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesinde 2005 yapılandırmacı öğretim programı internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı geleneksel öğretim yöntemi uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin hatırd tutma düzeyleri arasında anlamlı fark vardır.

Problemin bağımlı değişkenleri: Öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeyleri.

Problemin bağımsız değişkenleri: İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin kullanılması

1.6. Sayılı

1. Deney ve kontrol gruplarındaki deneklerin öğrenmeye karşı ilgileri eşit olduğu,

2. Araştırmaya katılan denekler ölçme araçlarını içtenlikle cevapladıkları,
3. Kontrol altına alınamayan değişkenler grupları aynı oranda etkiledikleri,
4. Deney ve Kontrol gruplarındaki öğrencilerin ünite ile ilgili hazır bulunuşluk düzeylerinin birbirlerine yakın olduğu, öngörülmektedir.

1.7. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma ilköğretim 7. sınıf düzeyindeki Sosyal Bilgiler dersinde “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi çerçevesinde yürütülmüştür.
2. Bu araştırma deneysel çalışmanın yapıldığı okulun 7. sınıfları ile sınırlıdır.
3. Araştırma ilköğretim 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi ile sınırlıdır.

1.8. Kısaltmalar

TTYBT: Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi

KG: Kontrol Grubu

DG: Deney Grubu

1.9. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği oluşturma sürecidir (Ertürk, 1972’den aktaran Sönmez, 2007: 6).

Eğitim Teknolojisi: Eğitim-öğretim sürecine egemen olabilmek için ilgili bilgi ve becerilerin işe koyulması ile öğrenme ya da eğitim süreçlerinin işlevsel olarak yapılandırılmasıdır (Alkan, 2003: 13).

Geleneksel Yöntem: Bilgilerin öğretmen tarafından sunulduğu, öğrencinin öğrenme sürecinde aktif olmadığı öğretim yöntemi (Arslan, 2008).

Hatırda Tutma: Gözlenen bilginin sembolleştirilip kodlanarak bellekte kalma süreci (Woolfolk, 1993; Aktaran: Çetingöz, 2006 :40).

İnternet Tabanlı Öğrenme: Elektronik ortam aracılığı ile yapılan eğitimidir.

Öğretim: Öğrenme ve öğretmeyi içeren, öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenilen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümü olarak ifade edilir (Büyükkaragöz ve Çivi:24).

Öğretim Teknolojisi: Öğrenme-öğretme ortamının en etkin şekilde düzenlenmesi için gösterilen sistematik ve planlı etkinlikler bütünüdür (Yanpar, 2005: 6).

Uzaktan Öğretim: Bireylere kendi kendilerine öğrenme imkanını sağladığı, geleneksel eğitime göre daha esnek ve birey koşullarına uygulanabilir bir eğitimidir (İşman, 2008: 10).

BÖLÜM II

II. İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1. İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Dünyadaki ilk uzaktan eğitim, İngiltere'de mektup yoluyla yapılmıştır. İngiltere'de ilk uzaktan eğitim çalışmaları Londra Üniversitesi'ni dışarıdan bitirmek isteyenlere yönelik düzenlenen programlarla başlatılmıştır. 1830 yılında mektupla öğretime başlayan uzaktan eğitimde, daha sonraları telefon, televizyon ve video yoğun olarak kullanılmıştır. Bu tür öğretimin kurumsallaşmış ilk örneği, örgün yükseköğretime devam etme olanağı bulamayan yetişkinlerin eğitimi amacı ile 1969'da İngiltere'de kurulan Açık Üniversite'dir (Gülbahar, 2009: 39).

Stobart (2003), araştırmasında, İngiltere'deki Sunderland Üniversitesi'nde uygulanan internet tabanlı öğrenme çevreleri hakkında, mezun olan öğrencilerin, bilgisayar bilgisi alt yapısına sahip olup olmadıklarına ve cinsiyetlerine bağlı olarak, görüşleri arasında bir karşılaştırma yapmıştır. Bilgisayar bilgisi alt yapısı olan kız ve erkek öğrencilerin, olmayanlara göre internet tabanlı öğrenme çevrelerini daha eğlenceli buldukları ortaya çıkmıştır. Araştırmada, bilgisayar ve teknoloji konusunda belirli bir alt yapıya sahip olan ve teknoloji kullanımında kendilerine güvenen öğrencilerin bu tür öğrenme çevrelerini keşfetmek için daha fazla zaman ayırmaları, bu tür öğrenme çevrelerinden hoşlanmalarına ve eğlenceli bulmalarına neden olarak gösterilmiştir.

Sistemin ortaya çıkışından bugüne kadar geçen kısa süre içerisinde binlerce öğrenci, çevrimiçi liselerde eğitim görmek için başvuruda bulunmuştur. Bir örnek vermek gerekirse, merkezi Oregon'da bulunan Cyber Lycée'nin (Siber Lise) internette verdiği eğitime başka ülkelerden öğrencilerde katılmaktadır. Japonya, Kore ve Türkiye'den öğrencilerin evlerindeki bilgisayarlarla Cyber Lycée'nin derslerini izledikleri bilinmektedir (Yalın, 2008: 11).

Yükseköğrenime ilişkin önemli bir örnek ise, Oxford Üniversitesi'nin 1999 yılının Ocak ayından itibaren internette Açık Üniversite girişimini başlattığını duyurmasıdır. O yıllarda Microsoft'un girişimiyle internette Açık Üniversite kavramını

oturtmaya çalışan Oxford Üniversitesi'nin ilk sanal fakültesini Bilgisayar Mühendisliği'nin oluşturacağı ifade edilmiştir. Kısa bir süre sonra da Tıp Fakültesi'nin hizmete gireceğinin belirtildiği sistemde, üniversiteye kayıt olan öğrencilerin her gün değişen internet sayfasındaki dersleri izleyeceği ve elektronik postayla anlamadıkları konular hakkında bilgi edinebilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca bilgisayarlara minyatür bir kamera ve ses kartı takıldığında telekonferanslara katılıp, öğretim elemanlarıyla fikir alışverişinde bulunmanın mümkün olacağı da vurgulanmıştır. Öğrenciler yılsonu sınavlarına ülkelerindeki İngiliz Başkonsolosluklarında kurulacak bilgisayar sistemi aracılığıyla katılırken; ilk iki yılda sertifika, üçüncü yılın sonunda ise diploma alabilmişlerdir. Öte yandan dördüncü yılı tamamlayanlara yüksek lisans yapma imkanının tanınacağı ileri sürülmüştür (Yalın, 2008: 11).

İngiltere'de bulunan Açık Üniversite 1971 yılında tam anlamıyla lisans eğitimi veren bir üniversite haline gelmiş ve iletişim teknolojilerini yaygın olarak kullanmaya başlamıştır. Bu uygulamalar diğer uzaktan eğitim üniversitelerine örnek olmuş ve radikal değişikliklere gitmiştir. Bu uygulamaları gören birçok ülke mesela Çin, Kosta Rika, İran, Japonya, Malezya, Nijerya, Polonya, İspanya, Sri Lanka, Tayvan, Tayland ve diğerleri örnek olan uygulamaları kendi uzaktan eğitim kurumlarında uygulamayı denemişlerdir (Dean, 1994'ten aktaran İşman, 2008:100).

İngiltere Açık Üniversitesi'nde, lisans, yüksek lisans programları ve lisans öğrencilerine yönelik diploma ve sertifika programları bulunmaktadır. Lisans ve yüksek lisans programları arasında sanat ve beşeri bilimler, işletme ve yönetim, çocukluk ve gençlik, bilgi ve iletişim teknolojileri, eğitim, mühendislik ve teknoloji, çevre, geliştirme ve uluslararası çalışmalar, sağlık ve sosyal bakım, yabancı dil, hukuk, matematik ve istatistik, psikoloji, fen ve sosyal bilimler yer almaktadır. Burada belirtilen derslere kayıt olmak için sadece 16 ve üstü bir yaşa sahip olmak yeterli görülmektedir. 150.000 lisans, 30.000'den fazla yüksek lisans öğrencisi bulunan açık üniversitede ayrıca 10.000 engelli öğrenci bulunmaktadır (Gülbahar, 2009: 39-40).

İngiltere dışında Avusturya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Almanya, İtalya, İspanya, İsviçre, Fransa, Yunanistan, İrlanda Cumhuriyeti gibi ülkelerde merkezleri yer almaktadır. Açık Üniversite radyo, televizyon, internet, CD, video kaset ve basılı dokümanlar kullanarak eğitimlerini sürdürmektedir (Daş ve Varol, 2001).

Amerika'da ilk uzaktan eğitim 1728'de mektup ile stenografi yani daktilo dersleri verilmesi ile başlanmıştır. Amerika'nın diğer birçok buluşunda ya da uygulamasında olduğu gibi askeri amaçlarla uzaktan eğitim kullanılmıştır. Uzaktan eğitim konusunda 140 yıllık bir deneyimi olan Massachusetts Üniversitesi'nde eğitim, Amerika'daki ve diğer ülkelerdeki öğrencilere kaliteli bir uzaktan eğitim verilmesini hedeflemektedir. Her yıl 60.000'den fazla öğrencisi olan üniversite, 11.000'den fazla mezun vermektedir. Beş farklı kampüsü olan bu üniversitede, 93 lisans, 70 yüksek lisans ve 50 doktora programı bulunmaktadır. Massachusetts Üniversitesi, bilgisayar bilimleri, işletme, nanoteknolojiler, polimer bilimi, dil bilimi ve mühendislik konularında uluslararası ve ulusal alanda başarısını göstermiştir (Gülbahar, 2009: 41).

Levine (2002), araştırmasında Texas Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesinde, dış hekimliği öğrencilerinin eğitimlerinin ilk yıllarında almaları gereken Biyokimya Dersi için hazırlanan internet tabanlı dersi değerlendirmiştir. Geliştirilen bu internet tabanlı dersin amacının öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırarak kendi ilerlemelerini izlemelerine imkan tanımak ve geleneksel sınıf-içi eğitimi desteklemek olduğu belirtilmiştir. İnternet tabanlı bu ders metin, grafik, animasyon unsurları ve öğrenci kontrolünü içeren diğer kaynaklara bağlantılar, alıştırmalar ve sınavlardan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğrencilerin % 50'sinin dersleri tamamladığı ve ortalama dört saat çevrimiçi kaldıkları; öğrencilerin büyük çoğunluğunun alıştırmaların yararlı olduğu konusunda hem fikir, ilerleme hızını kontrol etmenin önemli olduğu, dersin yapısı ve sunumunu takip etmenin kolay olduğu kullanılan illüstrasyonların, animasyonların ve hiperlinklerin yararlı olduğu ve derslerin etkili olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır. Bu görüşler sonucunda hazırlanan internet tabanlı bu sistemin dış hekimliği öğrencileri için faydalı olduğu sonucuna varılmıştır.

İnternet tabanlı öğrenmenin katlanarak büyümekte olduğuna dair çarpıcı bir örnek; 1993'te Peterson'ın yüksek okul rehberinde 93 "sanal üniversite"yi listelemesi ve 1997'de bu listenin 762 "siber okul" ile büyümesidir. ABD'deki iyi bilinen sanal üniversitelerden ilki olan Phoenix Üniversitesi'nin 1999'da 48,000'den fazla öğrencisi olduğu bilinmektedir. Web sitelerinde 2008 yılı itibariyle 180,000'den fazla yetişkine yardım ettiklerini belirtmektedirler (Yalın, 2008: 11).

Maushak ve Ellie (2002), Amerika'daki Texas Üniversitesi Eğitim ve Mühendislik Fakültesinde yaptıkları çalışmada, öğrencilerin internet tabanlı uzaktan eğitime karşı tutumlarını incelemiş ve araştırmışlardır. Öğrenci tutumlarını internet tabanlı uzaktan eğitime katılım, internet tabanlı uzaktan eğitimin lojistik desteğe odaklanan yönetimi, web teknolojisi ve diğer teknolojiler bakımından araştırmışlardır. Araştırma sonucunda katılımcıların yaklaşık %70'i katıldıkları internet tabanlı uzaktan eğitim programından tatmin olduklarını ortaya koyan bir tutum sergilemişlerdir. Bunun yanında katılımcıların yaklaşık % 30'u internet tabanlı uzaktan eğitim programına katılım konusunda olumsuz bir tutum ortaya koymuşlardır. Araştırmacılar bunun nedeninin araştırmada programda güncelliğini yitirmiş bazı teknolojilerin kullanımı olduğunu öne sürmüşlerdir. Yine katılımcıların büyük bir bölümü kursun yönetimi ile ilgili faktörler konusunda olumlu bir tutum ortaya koymuşlar bununla birlikte bazı katılımcılar (%25) ilgili materyalleri zamanında elde edemediklerinden yakınmışlardır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu katıldıkları bu internet tabanlı uzaktan eğitim programında web teknolojilerinin kullanımından dolayı memnuniyetlerini ortaya koymuşlardır. Web sitelerine ve ilgili kaynaklara ulaşım ve diğer bir çok konuda tatminkar bir tutum ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte katılımcıların yaklaşık %30'u kullanılan grafikleri ve diğer görsel unsurları tatmin edici bulmamışlardır. Araştırmada en dikkat çekici noktalardan birisi internet tabanlı uzaktan eğitim programı ile ilgili öğrenci sorunlarının % 44'ünün teknik problemlerden kaynaklanmasıdır (Maushak ve Ellie, 2002'den aktaran Şendağ, 2004).

Graham, Çağıltay vd. (2001), araştırmalarında, Indiana Üniversitesi, Öğrenme ve Teknoloji Araştırmaları Merkezi tarafından başka bir üniversitedeki mevcut akademik dört çevrimiçi dersin değerlendirmesinden elde edilen genel bulguları ve önerileri ortaya koymaya çalışmışlardır. Çalışmada kullanıcı-bilgisayar arabirimi değerlendirilmiştir. Değerlendirmede iyi bir uygulamada bulunması gereken yedi prensip ele alınmıştır. Bunlar; 1) Öğrenci-Fakülte ilişkisini teşvik etme, 2) Öğrencileri aralarında işbirliğine teşvik etme, 3) Aktif öğrenmeye teşvik etme, 4) Hızlı geribildirim sağlama, 5) Görevlerin tamamlanması için gereken zamanı vurgulama, 6)Yüksek beklentiyi ifade etme, 7) Farklı yetenekler ve öğrenme yollarına saygı duyma olarak sıralanmaktadır. Yapılan değerlendirme sonucunda dört programın tamamı aktif öğrenmeye teşvik etmede çok iyi bulunmuştur. Programların tümü Öğrenci-Fakülte iletişimini sağlamada iyi bulunmuştur. Fakülte, öğrencilerin kurs sırasında farklı görüşlerini açıklamayı ve

gerçek hayatın farklı perspektiflerinden örnekler ile öğrenmeyi birleştirmeyi başarmıştır. Araştırmada, öğrenciler arasında işbirliğinin daha çok geliştirilmesi ve çabuk geri bildirim sağlanması gerekliliğine ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır. Çevrimiçi kurslar kullanıcı bilgisayar ara yüzü tasarımı yönünden incelenmiş, bir çok açıdan bir çok sınıf için iyi bulunmakla birlikte, özellikle bir sınıf için kullanıcı arabiriminin daha kullanışlı olması için geliştirilmesine ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Bunun yanında, çok fazla metin bulunan sayfaların imajlarla desteklenerek uygun bir şekilde bölünebileceği belirtilmiştir. Araştırma sonucunda; öğretmenlerin çevrimiçi çevrelerde mükemmel bir öğretme işi için genellikle motive edildikleri ancak bu tür öğrenme çevrelerinde en çok başarılı olacak stratejilere aşina olmadıkları, öğretmenlerin yaptıkları çalışmaları paylaşımları için seminerler yapmaya teşvik edilmelerinin ve imkanlar tanınmasının gerekliliği, Asenkron (eş zamansız) konferanslar sınıftaki öğrencilerin başarı düzeylerinin farklı olduğu bazı durumlarda kullanıldığı, Bazı öğretmenlerin bülten tahtaları gibi çok etkileşimli çevrimiçi çevrelerinin yönetiminin zaman kaybı olduğu ile ilgili endişelerini dile getirdikleri, bazı öğretmenlerin okulun web geliştirme kaynaklarına erişimi bulunmadığından çevrimiçi materyal geliştirmeleri için html kodlama yeterliliklerine bağlı kaldıkları gibi genel çıkarımlara varılmıştır (Graham, Çağıltay vd. 2001'den aktaran Şendağ, 2004).

Amerika Birleşik Devletleri'nde 13 yıl önce uydu ile eğitim faaliyetlerine başlayan Ulusal Teknoloji Üniversitesi; sertifika ve diplomaya yönelik yüksek lisans programlarını teknik dallarda sürdürmektedir. Günümüzde bu üniversitenin yüksek lisans programlarını 44 ayrı üniversite hazırlamaktadır. Bazı üniversiteler sadece belirli özel alanlarda dersler verirken, bazıları da birçok disipline ait programların hazırlanmasına katkı sağlamaktadırlar. İki üniversite ise İleri Teknoloji ve Yönetim Programları ile NTU'ya katıldıkları için toplam üniversite sayısı 46 olmaktadır. NTU; bu üniversiteler ve diğer kurumlarla mukaveleler yaparak gereksinimlere uygun ilave müfredat programları geliştirmektedir.

ABD uydu üzerinden uzaktan eğitim için güzel bir modelini NTU'yu kurarak sağlamıştır. NTU, 1984 yılında sekiz üniversitenin işbirliği ile sadece bir yüksek lisans programı açarak eğitim-öğretime başlamıştır. 1985 yılında haberleşme uydusu üzerinden düzenli olarak eğitim yayınlarına başlayan ilk üniversite olmuş ve 1986 yılında da ilk

yüksek lisans derecesi vermiştir. Üniversiteye gösterilen yoğun talep üzerine 1989 yılında uydudaki kanal sayısını ikiden dörde çıkarmıştır.

NTU, 1990 yılında yüksek lisans verdiği alanların sayısını beşten yediye çıkarmıştır. İnternet'i devreye almış ve mezun ettiği yüksek lisans öğrenci sayısı da 100'e ulaşmıştır (Daş ve Varol, 2001).

1992 yılında da uyduda analog sistemden dijital yayına geçerek, NTU'la işbirliğine giren üniversite sayısı 45'e yükselmiştir. 1994 yılında İşbirliği yapılan üniversite sayısı 47'e yükselmiştir. Bu üniversiteler farklı alanlarda değişik branşlarda uzaktan eğitim vermişlerdir. NTU bünyesinde işbirliği içerisinde yüksek lisans programlarını yürüten üniversiteler şunlardır:

Arizona State, Boston, Clemson, Colorado State, Columbia, Cornell, The George Washington, Georgia Institute of Technology, GMI Engineering & Management Institute, Illinois Institute of Technology, Iowa State, Kansas State, Lehigh, Michigan State, Michigan Technological, New Jersey Institute of Technology, New Mexico State, North Carolina State, Northeastern, Oklahoma, Old Dominion, Purdue, Rensselaer Polytechnic Institute, Southern Methodist, The University of Alabama, University of Alaska at Fairbanks, The University of Arizona, University of California at Berkeley, University of California-Davis, University of Colorado at Boulder, University of Delaware, University of Florida, University of Idaho, University of Illinois at Urbana-Champaign, University of Kentucky, The University of Maryland College Park, University of Massachusetts at Amherst, The University of Michigan, University of Minnesota, University of Missouri-Rolla, The University of New Mexico, University of Notre Dame, University of South Carolina, University of Southern California, The University of Tennessee-Knoxville, University of Washington ve University of Wisconsin-Madison.

Aynı Üniversite de 1995 yılında 530 akademik kurs açılmış (4700 kayıtlı öğrenciye 22000 saat yayın yapılmıştır), 100000 kişiye toplam 3100 saat kısa süreli kurslar verilmiştir. Bu yıla kadar (1995 dahil) 811 kişiye MSc. derecesi verilmiştir.

NTU'da Kimya Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Bilgisayar Bilimi, Elektrik Mühendisliği, Mühendislik Yönetimi, Çevresel Sistem Yönetimi, Zaralı Atıklar Yönetimi, Uluslararası MBA, Teknoloji Yönetimi, Üretim Sistemleri Mühendisliği, Malzeme Bilimi ve Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Yazılım Mühendisliği, Sistem Mühendisliği ve Transport Sistem Mühendisliği olmak üzere toplam 15 branşta yüksek lisans eğitimi yaptırılmaktadır.

NTU bu eğitimlerini uydu üzerinden yayın, televizyon, internet, CD, video kaset, basılı dökümanlar gibi araçlar kullanarak vermeye çalışmaktadır (Kunç ve Varol, 1994'ten aktaran Daş ve Varol, 2001).

Uzaktan eğitim anlamına gelen "Tsushin kyoiku" kelimesi Japonya'da 19. yüzyıldan beri oldukça popülerlik kazanmıştır. İlk uzaktan eğitim çalışmaları 1883, yılının mayıs ayında Houbunkan okulunun Çin literatürüne de geçen kampüs dışı öğrencilere derslerin açılması ile başlamıştır. Aynı yılın eylül ayında, Tokyo Gakkan adlı bir okul, daktilo ve muhasebe derslerinde uzaktan programını resmi olarak açmıştır. Özgün belgelere ulaşamadığı için, bu okullardaki işleyişin nasıl olduğunu konusunda çok fazla bilgi bulunmamaktadır.

İlgili yüzyıl sonunda, açılan dersler 300'ü bulmuş ve öğrenci sayısı buna bağlı olarak artış göstermiştir. Örneğin 1894 yılında Wafytsu Gakuin Enstitüsü'nün 20.000 öğrencisi bulunurken 1900 yılında Shisei Gakuin Enstitüsü'nün 20.000 öğrencisi bulunmaktaydı. Sadece Japonya'dan değil, aynı zamanda Çin'den, Kore'den ve hatta Havai'den bile öğrenciler kayıtlıydı. Yapılan bir araştırmaya göre yüzyılın sonuna doğru uzaktan verilen derslere kayıtlı olan öğrenci sayıları, 259.000 ile 300.000 arasında bulunmuştur. Bireyler uzaktan eğitim yalnızca diploma almak için değil, aynı zamanda mesleki beceri geliştirme ve farklı konularda eğitim almak için tercih etmişlerdir. Japonya'da uzaktan eğitimin bu kadar popüler olmasının birçok nedeni vardı. Bunlar arasında, bu okulların herkese açık olması, giriş için herhangi bir sınav gerektirmemesi ve okul ücretinin herkes tarafından ödenebilir olması gibi kolaylıklar yer almaktadır. 1961 yılında Temel Eğitim Yasası çıktığında, dört yıllık liseler ve üniversiteler uzaktan ders açmaları konusunda teşvik edilmiştir. Uzaktan ders açma standartları ise 1981 yılında belirtilmiştir. Eğitim, hukuk, ekonomi, yönetim, fiziksel bilimler ve ev ekonomisi gibi bölümler sadece kampüs dışından uzaktan açılabilir. Tıp,

mühendislik ve özellikle deneysel çalışma gerektiren diğer üniversite bölümleri, uzaktan eğitim programlarında yer almamaktadır. 1990 yılından beri 12 üniversite, artan kayıtlı öğrenci sayısı ile uzaktan eğitim programı sunmaktadır (Hidetoshi, 1992'den aktaran Gülbahar, 2009: 43-44).

Fransa'da uzaktan eğitimle ilgili ilk adımlar 1907 yılında atılmış, 1939 yılında ise resmileşmiştir. Fransa'da uzaktan eğitim olarak adlandırılan "Ulusal Uzaktan Eğitim Merkezi" (CNED) tarafından yönetilmektedir. CNED, Fransa Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı uzaktan eğitim veren resmi bir kuruluş olup iletişim, bilgisayar teknolojileri gibi en son yenilik ve teknikleri kullanarak temel eğitim, mesleki eğitim ve formasyon ile yaşam boyu eğitim olanağı sunmaktadır (Gülbahar, 2009: 38).

Federal Almanya'da Hagen Uzaktan Eğitim Üniversitesi (FernUniversität) 1 Aralık 1974 tarihinde kurulmuş olup, Almanya'nın Nordrhein-Westfalen eyaletinde 1975/76 öğretim yılı kış yarıyılında 1300 öğrenci ile eğitime başlamıştır. 70'li yılların başlarında Federal Almanya'daki eğitim sektörünün, süratle artan öğrenci sayısını karşılamaktan uzak kalacağı gerçeğinden hareket edilerek, çözüm olarak uzaktan eğitim gündeme gelmiştir. Bu amaçla uzaktan eğitim tartışılmış ve üniversiteler, konfederasyon, eyaletler ve hatta radyo yayını yapan kurumların da bu üniversite bünyesinde yer alması gerektiği yönünde farklı modeller geliştirilmiştir. Başlangıçta tüm eyaletlerin çok merkezli bir yapıda uzaktan eğitim konusunda birlikte hareket etmeleri düşünülmüş, ancak bu ortam sağlanamayınca Nordrhein-Westfalen eyaleti kendi başına bir merkezli bir model geliştirerek, Federal Almanya'da tek olan uzaktan eğitim üniversitesini kurmuştur (Varol, A. ve Varol, N., 1999)

Hollanda Açık Üniversitesi 1984 yılında öğrenci almaya başlamıştır. Maddi olarak hükümet tarafından desteklenen, bağımsız, üniversite seviyesinde uzaktan eğitim olanağı sağlayan bu enstitünün amacı, yüksek öğretime herkesin erişimini sağlamaktır. Ayrıca, kaliteli uzaktan eğitimi öğrencilerine sunmayı görev bilen enstitü, bireylerin yaşamları boyunca ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumun bilgi seviyesini arttırma yönünde çalışmalarını sürdürmektedir. Öğrenciler normal örgün eğitimdeki derslerin yanı sıra uzaktan verilen 300 dersten seçim yapma, lisans, yüksek lisans öğretim programlarına, mesleki veya kişisel gelişim için bulunan kısa programlara da kayıt olma olanağına sahiptir. Lisans ve yüksek lisans programları arasında hukuk, işletme,

bilgisayar bilimleri, çevre bilimleri, kültür bilimleri, öğrenme bilimleri ve psikoloji yer almaktadır. Yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen kurumda, 2007 yılında 29.104 kayıtlı öğrenci, 751 eğitmen, 299 ders, 6 lisans programı, 10 yüksek lisans programı yer aldığı belirtilmiştir. Ayrıca, bu açık üniversitenin Hollanda'da 12, Belçika'da ise 6 eğitim merkezi bulunmaktadır (Gülbahar, 2009: 38).

Kanada'nın en bilinen uzaktan eğitim enstitüsü Alberta'da bulunan Athabasca Üniversitesi'dir. 1970 yılında kurulan üniversite, bugün 37.000 öğrencisi, 700 dersi, 4 kampüsü ile hizmetine devam etmektedir. Üniversitede lisans, yüksek lisans, sertifika ve diploma programları öğrencilere uzaktan verilmektedir. Lisans programları arasında sanat, ticaret, genel çalışmalar, sağlık yönetimi, insan kaynakları ve çalışma ilişkileri, yönetim, hemşirelik, profesyonel sanat, fen bilimleri ve çeşitli konularda sertifika ve diploma olanakları yer almaktadır. Yüksek lisans programları arasında ise sanat, işletme, uzaktan eğitim, sağlık, bilişim sistemleri ve danışmanlık bulunmaktadır (Gülbahar, 2009: 40).

Çin'de uzaktan eğitim 1950'li yıllarda mektupla eğitim ile başlamıştır. 1970'li yılların sonuna doğru ülke çapında radyo ve televizyon üniversite ve kolejleri kurulmuştur. Uzaktan eğitim çalışmaları 1980'lerin başında hız kazanarak uydu ağı aracılığıyla uzaktan eğitime başlanmıştır. 1979 yılından beri faaliyet gösteren Çin Merkez Radyo ve Televizyon Sistemi Çin'de uzaktan eğitim enstitüsü olarak adlandırılmaktadır. Buradaki sistem öğrencilere radyo, televizyon, basılı materyal, sesli-görsel materyal ve bilgisayar yazılımları gibi birçok çoklu ortamı bir arada sunmaktadır. Günümüzde ise uzaktan eğitim olarak 44 TV Okulu, 690'dan fazla konuda, 1600 eğitim merkezi ile birçok olanak sunmaktadır. 1996 yılına kadar 3 milyona yakın öğrenci bu sisteme kayıt olmuş ve bunun 2 milyonu mezun olabilmıştır. Lisans programlarına 690.000 öğrenci kayıt olmuştur. 600'ün üstünde öğretmen eğitim programını tamamlamış ve diploma veya sertifikalarını almışlardır. Tüm seviyedeki programlara kayıtlı olan öğrencilerin sayısı ise bir milyonu aşmaktadır (Gülbahar, 2009: 40-41).

Chang (2003), araştırmasında, kolej öğrencileri için bilgi paylaşımı sağlayan çoklu bir web tabanlı öğrenme ortamı tasarlamış, uygulamış ve değerlendirmiştir. Tasarlanan sistemin amacı, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıran ve geliştiren web tabanlı öğrenmeye dayalı sanal bir öğrenme ortamında öğrencileri yardım etmektir.

Sistem, bilgi paylaşımı, kaynak paylaşımı, bilgi alışverişi, deneyim paylaşımı, görüş paylaşımı sağlayarak öğrencilere amaçlarına ulaşmalarını sağlamaktadır. Araştırma sonunda birçok öğrencinin tasarlanan bu çoklu web tabanlı öğrenme ortamının daha fazla ve çabuk öğrenmelerine yardım ettiği konusunda hemfikir olduğu ortaya çıkmıştır ve aynı zamanda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu sistemin işleyişinin oldukça iyi olduğu konusunda aynı görüştedirler (Chang, 2003'ten aktaran Şendağ, 2004).

İsveç'te ilk uzaktan eğitim Malmö şehrinde, Hermods okulunda 1898 yılında başlamıştır. Açık üniversiteler birçok ülkede açılmasına rağmen, İsveç'te uzaktan eğitim için tek merkezli bir sistem değil, aşırı derecede sorumluluğu dağıtılmış bir sistem oluşturulmuştur. İsveç Eğitim Bakanlığı ve hükümet uzaktan eğitimi geliştirmek için 1980'lerin sonunda, o ilk atağını yapmış ve bir devlet üniversitesi olan. Umea'yı bu konuda desteklemiştir. 1990'lü yılların başında, İsveç üniversitelerinde uzaktan eğitim yaptığı iddia edilen 800 ders bulunmaktaydı. Bu derslerin büyük çoğunluğu uzaktan yapılmıyordu veya uzaktan eğitim özelliklerini taşımamaktaydı. Bunun üzerine birçok değişiklik yapılarak, 1994-1995 akademik yılında uzaktan yapılan derse kayıtlı olan öğrenci sayısı 25.800'e ulaşmıştır. Bu da öğrenci nüfusunun yaklaşık olarak %10'unu oluşturmaktaydı. 1960'lı yılların sonunda uzaktan eğitim çalışmalarına başlayan Linköpings Üniversitesi'nde eğitim, araştırma ve doktora eğitimi sunulmaktadır. 25.000 öğrencisi ve 3500 çalışanı ile İsviçre'nin en büyük üniversitelerinden olan Linköpings Üniversitesi'nde dört fakülte bulunmakta (Teknoloji Enstitüsü, Sağlık Bilimleri, Sanat ve Bilim ve Eğitim Bilimleri) ve buradaki dersler uzaktan eğitim yöntemi ile verilmektedir. 1995 yılında uzaktan eğitim sistemini destekleyici bir komisyon kurulmuştur (Swedish Consortium for Distance Education SCDE). Bu komisyona sırayla Lund, Linköpings, Umea and Uppsala, the Royal Institute of Technology ve the University College of Vaxjö üye olmuştur. İsveç Avrupa birliğine girdikten sonra bu altı üniversite EuroStudyCentre Network sistemine dahil olmuştur. Böylece, Avrupa'da yaşayan öğrenciler ve İsveç vatandaşı olup diğer ülkelerde yaşayanlar bu sistem sayesinde uzaktan eğitim yoluyla eğitimlerini tamamlayabilmektedirler (Fritsch, Keegan ve Vertecchi, 1998'den aktaran Gülbahar, 2009: 41-42).

Ernst G. Mortensen, (1914)'te ilk uzaktan eğitim enstitüsü NKS'yi (Norsk Korrespondanseskole) Norveç'te kurmuştur. Çalışmaları Amerika'ya ve İsviçre'ye (Hermods) olan ziyaretlerinden etkilenmiştir. II. Dünya Savaşı'ndan önce, birçok

uzaktan öğretim yapan okul bu amaçla kurulmuştur. Savaş süresince, devlet okullarının kapanmasıyla birlikte öğretmenler de tutuklanmışlardır. Bu yüzden bu okullara olan kayıtlar da çoğalmıştır. Savaş sonrasında yapılan yasal düzenlemeler ile Uzaktan Eğitim Okulları Kurulu Milli Eğitimi, uzaktan eğitim okullarının ve derslerinin düzenlemesini desteklemek amacıyla kurulmuştur.

1960'lı ve 1970'li yıllarda Norveç'te uzaktan eğitim için güçlü devlet enstitüleri kurulmuştur. Diğer ülkelerin aksine, Norveç milli açık üniversite açmayı uygun görmemiştir. Bunun yerine, Uzaktan Eğitim Norveç Devlet Enstitüsü (NFU) kurulmuştur. Bu enstitü uzaktan eğitimi desteklemek amacıyla milli radyo-televizyon yayıncılığı, yayınevleri, milli film kurulu, özel uzaktan eğitim kurumları, devlet okulları gibi birimlerle işbirliği içerisinde çalışmaya başlamıştır. 1987 yılında NKI (Norveç Bilgi Enstitüsü) Uzaktan Eğitim Enstitüsü kurularak, dünya çağında ilk uzaktan eğitim derslerinin konferans sistemine dayalı olarak verilmesi sağlanmıştır. Günümüzde, NKI Uzaktan Eğitim Enstitüsü, lise ve üniversite seviyesinde, aynı zamanda çeşitli konularda mesleki eğitim alanında da 450'nin üzerinde ders ve program açmaktadır. Enstitüde 60 tam zamanlı, 250 yarı zamanlı eğitmen vardır ve her yıl 20.000 öğrenci bu enstitüye kayıt olmaktadır (Paulsen, Rekkedal ve S0by, 1992'den aktaran Gülbahar, 2009: 42-43).

Ahmet Yesevi Üniversitesi; yalnız Kazakistanlı ve Türkiyeli öğrencilere değil, bütün Türk dünyasındaki gençlere de yüksek öğrenim imkanı sunmaktadır. 2002-2003 eğitim-öğretim yılından itibaren bazı programların tümünün internete dayalı olarak ve Türkiye Türkçesi ile verilmesi kararlaştırılmıştır. Üniversitede 1998 yılından beri bazı dersler, "Uydu Haberleşme Sistemi"nden yararlanılarak Ankara'dan Türkistan yerleşimindeki uzaktan eğitim dershanesine video-tele-konferans şeklinde, etkileşimli, eşzamanlı olarak verilmektedir. 2000-2001 eğitim yılında bu sistemle başlatılmış olan işletme yüksek lisans programı ilk mezunlarını 2002 yılında vermiştir (Yalın, 2008: 12).

1960'lı yıllarında ortasına kadar Sovyetler Birliği'ne bağlı olan Rusya, bilgisayar teknolojisi ile tanışmış ve özellikle liseler olmak üzere tüm okullarda kullanmaya başlamıştır. Eğitim sorumluluğunun bölgelere ve federal seviye arasında bölünmesi yüzünden, Rusya'nın eğitim içeriği ve yöntemi için tutarlı ve bilinen bir stratejisi olmamıştır. 1990 yılının sonlarına doğru okullarda bilgisayar kullanım konusunda artış olan tek ülke Rusya olmuştur. Rusya, son dönemde ekonomisinde ve politikasında

oluşan değişimle, hem genel hem de mesleki eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanabilmektedir. Aynı zamanda toplumda bilgisayara yönelik tutum olumlu bir biçimde değişmektedir.

Elektronik öğrenme konusunda 2001 yılının Ağustos ve 2002 yılının Ocak ayında federal hükümet iki önemli program tanıtmıştır. Bu programların birbirleri ile ilişkisi olmasına rağmen, yönetim açısından açık bir işleyişi bulunmamaktaydı. Bu arada özel sektörde de uzaktan eğitim konusunda ve finansal destek anlamında ilginç gelişmeler olmuştur. 2000 yılında Yukos yağ şirketi tarafından desteklenen, Rus öğretmenlere bilgi ve iletişim teknolojilerini tanıtmak için bir eğitim programı tanıtılmıştır. Diğer iki özel sektör eğitim portalı hazırlama ve "tele okul" projesi konusunda eğitime destek olmuşlardır (Froumin, Canning ve Vasiliev, 2003'den aktaran Gülbahar, 2009: 44-45).

2.2. İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Günümüzde tüm dünyada hızlı bir gelişme içinde olan uzaktan eğitim konusu ülkemizde de önem arz etmektedir, şu andaki çalışmaların Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesinde, Açık Lise de ve diğer bazı üniversitelerde mesela Sakarya Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Bilkent v.b. eğitim kuruluşlarında devam ettiğini görüyoruz. Hızla değişen ve gelişen teknolojik gelişmeler uzaktan eğitimin de değişmesini ve gelişmesini sağlamıştır (İşman, 2008: 80).

ODTÜ İDEA sertifika programlarına ağırlık vermiştir. Daha sonra sunucu üniversite olarak bazı üniversitelere bilgisayar derslerini uzaktan eğitim ile vermiştir. 1997 yılında, Yükseköğretim Kurulu ile işbirliğine giderek Enformatik Enstitüsünü kurmuştur. Bu enstitünün temel amacı uzaktan eğitim faaliyetlerini koordine etmektir. Daha sonra bütün üniversiteler enformatik enstitüsünü kurmuşlardır (İşman, 2008: 80).

Bilkent Üniversitesi 1996'da uzaktan eğitim merkezini kurmuştur. Bu üniversite uzaktan eğitim uygulamalarını daha çok video konferansı ile yapmıştır. Bu program çerçevesinde Amerika da bulunan New York Üniversitesi ile video konferansları düzenlemiştir (İşman, 2008: 80).

Bilkent'in internet ortamında gerçekleştirdiği bir başka etkinlik ise İşletme Bölümü son sınıf öğrencileri ile Rhode Island Üniversitesi İş idaresi Bölümü son sınıf öğrencilerinin İşletme Politikası dersi kapsamında bazı örnek olayları birlikte çözmeye çalışmalarıdır. Çalışmalar internet aracılığıyla takım üyelerinin tanışmalarıyla başlamakta ve problemin analizi, önerilerin oluşturulması ve çözüm aşamalarından geçerek sonuçlandırılmaktadır (Bilkent Üniversitesi, 2005).

Selçuk Üniversitesi 1998'de uzaktan eğitim faaliyetlerine başlamıştır. Bu üniversite uzaktan eğitimi televizyon ve radyo programları ile yapmaya başlamıştır. Radyo ve televizyon programlarından daha çok kültürel derslere ağırlık verilerek Konya halkı eğitime çalışılmıştır (İşman, 2008: 80).

Ayrıca Selçuk Üniversitesi'nde Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi, İngilizce, Türk Dili alanlarında uzaktan eğitim verilmekte ve çevrimiçi sınavlar yapılmaktadır (Gülbahar, 2009: 35-36).

Sakarya Üniversitesi 1997'de web tabanlı uzaktan eğitim çalışmalarına başlamıştır. Derslerini ilk önce sadece kampüsteki öğrencilerine vermiş, daha sonra sunucu üniversite haline gelerek bazı bilgisayar derslerini başka üniversitelere vermiştir. 1999 yılından beri uzaktan eğitim dersleri Enformatik bölümü tarafından hazırlanmaktadır. Daha sonra 2000 yılında Sakarya Üniversitesi IBM ile anlaşma yaparak IBM-LOTUS ara yüzünü kullanmaya başlamıştır. Pilot uygulama 2001-2002 öğretim yılının bahar ayında kampüs içi 1200 öğrenciye 4 ders 10 bölümde 10 farklı sınıfa verilmiştir. Olumlu uygulamalardan sonra Sakarya Üniversitesi 2001-2002 bahar yarıyılında IBM ile anlaşmalar yaparak Learningspace programının 5.00 serisi kullanılmaya başlanmıştır. 2002-2003 öğretim yılı başında tamamen uzaktan eğitim verecek olan Adapazarı Meslek Yüksek Okulu Kuruldu. Bu meslek yüksek okulu içinde 7 dalda (işletme, bilgisayar programcılığı, bilgi yönetimi, inşaat, elektrik ve makine) ayrı program bulunmaktaydı (İşman, 2008: 80).

Sakarya Üniversitesi, 2000 yılından itibaren uzaktan eğitim çalışmalarını internet destekli farklı zamanlı öğretim olarak gerçekleştirmektedir. Sakarya Üniversitesi'nde kırk kişilik uzman bir ekip, Uzaktan Öğretim Merkezi ve dört Mbps'lik güçlü bir altyapıyla kampüs içi öğrencilerine dört lisans dersi, Sunucu Üniversite Statüsü ile iki

ders, Uzaktan Öğretim Ön Lisans Programları için on üç ders verebilmektedir (EĞİTEK, 2002 aktaran Gülbahar, 2009: 36).

İstanbul Üniversitesi 2000'de uzaktan eğitim faaliyetlerine başlamıştır. Bu üniversite, video konferans ile tıp fakültesi derslerini Harran Üniversitesine sunmuştur. Günümüzde bu üniversite uzaktan eğitim çalışmalarına devam etmektedir (İşman, 2008: 80).

İstanbul Üniversitesi'nde okuyan bir öğrenci ile Harran Üniversitesi'nde okuyan bir öğrenci aynı anda; aynı dersleri görmektedir. Buna ek olarak Ortadoğu Teknik Üniversitesi ile Harran Üniversitesi arasında Makine Mühendisliği Bölümü'nün bazı dersleri etkileşimli sistemle internet üzerinden yürütülmektedir. Öğrenciler çeşitli nedenlerle giremedikleri dersi daha sonra internet ortamına girerek telafi edebilmektedirler (Yalın, 2008: 13).

Mersin Üniversitesi uzaktan eğitim çalışmalarına 1998'de başlamıştır. Bu üniversite hala uzaktan eğitim ile meslek yüksek okuluna öğrenci kabul etmektedir (İşman, 2008: 81).

Adnan Menderes Üniversitesi uzaktan eğitim faaliyetlerine 2000'den sonra başlamıştır. Bu üniversite günümüzde de uzaktan eğitim çalışmalarına devam etmektedir (İşman, 2008: 79-81).

Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sistemi, ülkemizde çağdaş anlamda uzaktan eğitim modeli ile yüksek öğretim yapan ilk kurumdur. 1982-1983 öğretim yılına iktisat ve iş idaresi alanındaki iki uzaktan öğretim programı ile başlayan Açık Öğretim Sistemi, bundan sonra hizmet alanlarını sürekli genişletmiştir. Açık Öğretim Fakültesinin temel amacı, bünyesinde bulunan farklı iki yıllık ön lisans programları ile ülkemizin ihtiyacı olan nitelikli ara eleman açığını gidermek ve dört yıllık eğitim veren İngilizce Öğretmenliği ve Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programları ile ülkemizin ihtiyaç duyduğu İngilizce ve Okulöncesi öğretmenlerini, eğitimin kalitesinden ödün vermeden ve uygun maliyetlerle istenilen sayı ve nitelikte yetiştirilmesine, ayrıca sistemde özel projeler (Kara, Hava, Deniz, Jandarma ve Polis Meslek Eğitimi Ön lisans Programları) ile çeşitli kurumlarda çalışan vatandaşların eğitim seviyelerinin

yükseltilmesine katkı sağlamaktır. Açık Öğretim Fakültesinde; Uzaktan Öğretim Bölümü, Yaygın Eğitim Programları Bölümü, İktisadi ve İdari Programlar Bölümü altında (Halkla İlişkiler, Büro Yönetimi ve Sekreterlik, Dış Ticaret, Muhasebe, Turizm ve Otel işletmeciliği, Sosyal Bilimler, Ev idaresi, Bankacılık ve Sigortacılık, Sağlık Kurumları İşletmeciliği, Yerel Yönetimler, İlahiyat, Bilgi Yönetimi (Web üzerinden), Polis Meslek Eğitimi, Jandarma Meslek Eğitimi, Kara Kuvvetleri Meslek Eğitimi, Hava Kuvvetleri Meslek Eğitimi, Deniz Kuvvetleri Meslek Eğitimi, Perakende Satış ve Mağaza Yönetimi), Sağlık Programları Bölümü altında (Laborant ve Veteriner Sağlık), Teknik Programlar Bölümü altında (Tarım) programları, İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı ile Okulöncesi Öğretmenliği Lisans Programları bulunmaktadır (Anadolu Üniversitesi, 2009).

Anadolu Üniversitesi; 2001-2001 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde öğretime başlayan Bilgi Yönetimi Ön Lisans Programı, Fakülte bünyesindeki Bilgisayar Destekli Eğitim Birimi tarafından üretilen internet ortamında ders içeriğini sunmasının yanı sıra, kitap, yazılım, sayısal video, akademik danışmanlık hizmeti, sınav, öğrenci işleri, destek ve ders arası gibi diğer eğitim hizmetlerini de sunmaktadır (Yalın, 2008: 12).

Aklın ve bilim ışığında saygın bir üniversite olmak, modern dünyanın teknolojik gelişmelerini takip etmeyi ve bunları eğitim ile birleştirmeyi gerekli kılar. Bu nedenle Uşak Üniversitesi teknolojinin ve eğitimin öneminin farkında olarak, Enformatik Bölümü tarafından yürütülen çalışmalar tamamlanmış ve 2009 yılında "Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu (UZEMYO)" kurulmuştur. UZEMYO ile 2006 ve sonrasında kurulan Üniversiteler arasında Uzaktan Eğitim sistemine geçmesi kararlaştırılan ilk üniversite Uşak Üniversitesi olmuştur. UZEMYO, 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde İşletme Yönetimi Programına 200 öğrenci kontenjanı ile eğitim faaliyetlerine başlayacaktır. Ayrıca, Yüksek Öğretim Kurulunun kabul etmesi halinde 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılında Pazarlama Programı da 250 öğrenci kontenjanı ile eğitime başlayacaktır (Uşak Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu, 2010).

Trakya Üniversitesi Tunca Meslek Yüksekokulu, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 28/06/2007 tarih ve 2400 sayılı, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü'nün 20/04/2007 tarih ve 427-5703 sayılı yazıları ve 2547 sayılı yasanın 2880 sayılı kanunla

değişik 7/d-2 maddesi uyarınca, Trakya Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak, 2007/2008 eğitim-öğretim yılında faaliyetlerine başlamıştır. Yüksekokulumuzun Teknik Programlar Bölümü bünyesinde Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama, İktisadi ve İdari Programlar Bölümü bünyesinde ise İşletme Programı ile Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı mevcuttur. Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama programı 2008-2009 eğitim öğretim yılında internete dayalı uzaktan eğitim ile eğitim-öğretime başlamıştır (Trakya Üniversitesi Tunca Meslek Yüksekokulu Uzaktan Eğitim, 2010).

Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak 2547 sayılı Kanunun 2880 sayılı Kanun ile değişik 7/d-2 maddesi uyarınca, 01 Temmuz 2009 tarihinde YÖK Yürütme Kurulu Kararı ile Balıkesir Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulmuştur (Balıkesir Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2010).

Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) 2009 yılında, Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak kurulmuş bir Uygulama ve Araştırma merkezidir. Açılan programlardaki derslerin internet üzerinden sunulduğu bir merkezdir (Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2010).

Gazi Üniversitesinde iki program ile başlanan e-öğrenim, örgün öğretim de verilen ders içeriklerinin, metin, animasyon ve ses gibi eğitim materyallerinin desteği ile zenginleştirilerek, Öğretim Yönetim Sistemi (LMS) üzerinden Uzaktan Eğitim programlarımıza kayıtlı öğrencilerimizin kullanımına sunulmuştur. 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılında başlayan bilişim teknolojileri destekli uzaktan Eğitim Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu tarafından yürütülmektedir (Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu, 2010).

Kocaeli Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama merkezinin amacı, iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı olarak Kocaeli Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve sürekli eğitim dahil tüm eğitim programları kapsamında uzaktan yapılan eğitim için plan, program, eşgüdüm ve uygulama faaliyetleri yürüterek; yükseköğretimin yeni öğrenci kitlelerine yayılmasını sağlamak suretiyle verimliliği artırmak, bilgiyi tüm kitlelere ulaştırmak, teknolojinin sağladığı çoklu ve etkileşimli ortam olanakları ve bilgiye sınırsız olarak ulaşabilme özelliklerine dayanarak eğitimin

etkinliğini artırmak, eğitim-öğretim olanaklarının paylaşılmasını sağlayarak Üniversite içinde, üniversiteler arasında, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde akademik etkileşimi ve yardımlaşmayı kolaylaştırmaktır. Merkezin faaliyet alanları; iletişim ve bilgi teknolojilerine dayalı eğitimle yapılan ön lisans, lisans, yüksek lisans derslerini, kursları, seminerleri ve konferansları içerir (Kocaeli Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2010).

Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (ANKUZEM) 2002’de birikimini daha geniş kurulmuştur. ANKUZEM’in temel amacı “herkese, yaşam boyu, sınırsız öğrenme” ilkesine dayanmaktadır. Bu vizyon alışıldık, tek boyutlu ve etkileşimi göz ardı eden uzaktan eğitim uygulamalarını dışlar. Uzaktan eğitimi yüz yüze eğitime alternatif olarak değil, belli koşullarda en az yüz yüze eğitim kadar etkili bir seçenek olarak gören ANKUZEM’in, uzaktan eğitimi tıptan mühendisliğe, öğretmen yetiştirmeden dil eğitimine, lisansüstü eğitimden hizmet içi eğitime kadar her düzey ve alanda etkili ve verimli olabilecek bir eğitim modelidir. Her alanda ön lisans, lisans, lisansüstü ya da hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının uzaktan eğitim yöntemleri ile karşılanmasına dönük çözümler üreten hizmet birimleri sayesinde uzaktan eğitim; yalnızca Ankara üniversitesi öğrencilerine yönelik çözümler değil aynı zamanda, diğer üniversite ve kurumların öğrencilerine ya da çalışanlarına yönelik de olabilir (Ankara Üniversitesi, 2009).

Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi (A.Ü. TÖMER) 1984’de Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğreten ilk kurum olarak çalışmalarına başladı. Kuruluş amacı, Ankara Üniversitesi’nde öğrenim gören yabancı öğrencilere Türkçe öğretmek olan TÖMER, kurulduğu günden beri gerek anadili gerekse yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda program, yöntem, teknik ve materyaller geliştirmekte, Türkiye’de bu alanda yürütülen çalışmalara öncülük etmektedir. Ayrıca birçok devlet kurumu ve özel kuruluşla oluşturduğu anlaşmalar çerçevesinde Türklere yabancı dilleri, yabancılara da Türkçe öğretmeyi sürdürmektedir. TÖMER’de geleneksel yöntemlerle öğretime başlanmış, süreç içinde yeni geliştirilen yaklaşımlar TÖMER programlarına uyarlanmış; bu doğrultuda, tümüyle, TÖMER tarafından üretilen ders gereçleriyle, çalışmalar bugüne taşınmıştır (Ankara Üniversitesi TÖMER Uzaktan Türkçe Öğretim Merkezi).

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK'lara yönelik STK eğitim sertifika programı deneyimi sonrasında STK'lara yönelik ileri düzey kapasite geliştirme deneyimini daha geniş bir coğrafi alana yayabilmek amacıyla karma yöntemli bir uzun dönem eğitim kursu başlatmıştır. İlk uygulaması Ekim 2005 - Temmuz 2006 arasında Türkiye'nin farklı bölgelerinden yaklaşık 90 STK çalışanı ve gönüllüsünün katılımıyla yürütülmüştür (İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2009).

İstanbul Bilgi Üniversitesinde internete dayalı MBA (yüksek lisans) programının uzaktan öğretim modeliyle yapılması, Enformatik Milli Komitesinin 18.09.2000 tarihli 8. toplantısında kararlaştırılmıştır. Bir vakıf üniversitesi olan İstanbul Bilgi Üniversitesi, bu faaliyeti ile Türkiye'de internete dayalı uzaktan öğretimi resmi olarak başlatan ilk vakıf üniversitesi kimliğine sahiptir (Varol, 2003).

Bilgi Üniversitesi kendi uzaktan eğitim sistemini 2002 yılında kurmuştur. Bu üniversite günümüzde çeşitli yüksek lisans ve doktora programlarını uzaktan eğitim ile vermektedir. Günümüzde, bu üniversite internet tabanlı MBA (Yüksek Lisans) programları hazırlamaktadır. Bu üniversite özel üniversiteler arasında uzaktan eğitim uygulayan ikinci üniversitedir (İşman, 2008: 80)

İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) 1996 yılında İTÜ Rektörlüğü'ne bağlı olarak kurulmuş bir uygulama ve eğitim merkezidir. İTÜ UZEM Teknik altyapısında halen birbirleriyle analog radyolink veya IP bağlantılı olarak çalışan, Maslak Merkez Kampüsü'nde 160, Maçka şehir kampüsü'nde 120, Gümüşsuyu Kampüsü'nde 80 öğrenci kapasiteli, tam donanımlı birer senkron (Eş zamanlı) uzaktan eğitim stüdyosu ile yapımı yeni tamamlanan ve 2004 yılı başında teknik altyapısı kurularak hizmete giren iki adet 30'ar öğrenci kapasiteli senkron stüdyo, 60 öğrenci kapasiteli iki adet senkron/asenkron eğitim amaçlı bilgisayar laboratuvarı, Maslak, Maçka, Taşkışla ve Gümüşsuyu Kampüslerinde senkron/asenkron eğitim amaçlı toplam 120 öğrenci kapasiteli bilgisayar laboratuvarı, kampüslerde kablosuz ağ erişim noktaları, mevcut İTÜ omurgasını kullanarak iki ya da daha çok nokta arasında ses ve görüntü iletimini sağlayan IP TV ve videokonferans sistemleri, 8 Terabyte kapasiteli sunucu, depolama ve yedekleme sistemi, Taşkışla Kampüsü'nde mimari tasarım amaçlı 16 kişilik uzaktan eğitim stüdyosu ile İTÜ yerel ve uzak alan ağı üzerinde çalışan ve kullanıcılara gelişmiş telefon hizmetlerinin verildiği bir IP telefon sistemi, masaüstü

videokonferans salonu, içerik geliştirme amaçlı yazılım ve sunucu altyapılarına sahip ders tasarım ofisleri ve idari ofisler yer almaktadır. Maslak stüdyosunda ISDN, IP tabanlı videokonferans altyapısı mevcut olup bu stüdyoya gelen ISDN videokonferans çağrıları İTÜ omurgası üzerinden IP tabanlı olarak diğer stüdyolara dağıtılmaktadır. İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, restorasyonu 2003 yılında tamamlanan yeni binası, Uzaktan Eğitim Projesi kapsamında yenilenen teknik altyapısı ve çağdaş tasarımı ile etkileyici bir yapıya kavuşmuştur (İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, 2010).

Beykent Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi 01.09.2006'da kurularak çalışmalarına başlamıştır. BUEM bünyesinde Bilgisayar Bilimleri, Yönetim Bilimleri ve Eğitim Bilimleri konularında ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde programların okutulacağı düzeyde hazırlıklar tamamlanmıştır. BUEM bünyesinde açılacak programlar zaman ve mekandan bağımsız olarak uygulamaya konulacaktır. Herkes dünyanın hangi noktasında olursa olsun kablosuz internet erişimine sahip taşınabilir bilgisayarıyla aktif bir biçimde derse katılabilecektir. BUEM bünyesinde faaliyete geçecek eğitim programları tamamen sanal bir ortamda görüntülü, sesli, etkileşimli es zamanlı olarak yürütülecektir. Yüz yüze sınıf eğitiminde olduğu gibi öğretim elemanları ve öğrenciler sanal sınıf ortamında bir araya gelecekler, birbirlerini görebilecekler ve işitebilecekler, sorular sorabilecekler ve cevap alabileceklerdir (Beykent Üniversitesi, 2009).

İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) 1996'da İTÜ Rektörlüğü'ne bağlı olarak kurulmuş bir uygulama ve eğitim merkezidir. İTÜ UZEM Teknik altyapısında halen birbirleriyle analog radyolink veya IP bağlantılı olarak çalışan, Maslak Merkez Kampüsü'nde 160, Maçka şehir kampüsü'nde 120, Gümüşsuyu Kampüsü'nde 80 öğrenci kapasiteli, tam donanımlı birer senkron uzaktan eğitim stüdyosu ile yapımı yeni tamamlanan ve 2004 yılı başında teknik altyapısı kurularak hizmete giren iki adet 30'ar öğrenci kapasiteli senkron stüdyo, 60 öğrenci kapasiteli iki adet senkron/asenkron eğitim amaçlı bilgisayar laboratuvarı, Maslak, Maçka, Taşkışla ve Gümüşsuyu Kampüslerinde senkron/asenkron eğitim amaçlı toplam 120 öğrenci kapasiteli bilgisayar laboratuvarı, kampüslerde kablosuz ağ erişim noktaları, mevcut İTÜ omurgasını kullanarak iki ya da daha çok nokta arasında ses ve görüntü iletimini sağlayan IP TV ve video konferans sistemleri, 8 Terabyte kapasiteli sunucu, depolama ve yedekleme sistemi, Taşkışla Kampüsü'nde mimari tasarım amaçlı 16 kişilik uzaktan

eğitim stüdyosu ile İTÜ yerel ve uzak alan ağı üzerinde çalışan ve kullanıcılara gelişmiş telefon hizmetlerinin verildiği bir IP telefon sistemi, masaüstü video konferans salonu, içerik geliştirme amaçlı yazılım ve sunucu altyapılarına sahip ders tasarım ofisleri ve idari ofisler yer almaktadır. Maslak stüdyosunda ISDN, IP tabanlı video konferans altyapısı mevcut olup bu stüdyoya gelen ISDN video konferans ağrıları İTÜ omurgası üzerinden IP tabanlı olarak diğer stüdyolara dağıtılmaktadır. İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, restorasyonu 2003 yılında tamamlanan yeni binası, Uzaktan Eğitim Projesi kapsamında yenilenen teknik altyapısı ve ağdaş tasarımı ile etkileyici bir yapıya kavuşmuştur (İstanbul Teknik Üniversitesi, 2009).

Üniversite olarak, Çukurova Üniversitesi sanal kampüsünü; yaratmak, üniversitemize bağlı uzaktan eğitim-öğretim programları açarak, kazanılan bilgi ve deneyimi geniş kitlelere yaymak hedeflenmiş ve bu konuda çalışmalara başlanmıştır. Şubat 2003'te bazı ön lisans ve lisans programlarının internete dayalı uzaktan eğitim programı şeklinde açılması için girişimde bulunmuş ve hazırlık çalışmalarına başlamıştır. Hazırlık alışmaları kapsamında ilk olarak Türkiye'de ve dünyada benzer programların yapısı ve işleyişi gözden geçirilmiş, daha sonra oluşturulan geçici bir komisyon ile açılacak programlar ve yapılacak çalışmalar belirlenmiştir. Akademik birimlerle yapılan görüşmelerde, açılacak uzaktan öğretim programlarının ağırlıklı olarak bilişim teknolojilerine dayalı programlar şeklinde açılması benimsenmiş, çalışmalara bu yönde devam edilmiştir. Birimlerden gelen öneriler ve istekler doğrultusunda, başlangıç aşamasında İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi ve Adana Meslek Yüksekokulu'nun bazı bölümlerinin uzaktan eğitime destek vermek için uygun olduğu kararlaştırılmıştır (Çukurova Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, 2010).

İnönü Üniversitesinde bir program ile başlanan e-öğrenim, örgün öğretim de verilen ders içeriklerinin, metin, animasyon ve ses gibi eğitim materyallerinin desteği ile zenginleştirilerek, uzaktan eğitim programlarımıza kayıtlı öğrencilerimizin kullanımına sunulmuştur. 2009-2010 eğitim öğretim yılında başlayan bilişim teknolojileri destekli uzaktan eğitim, İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (İNUZEM) tarafından yürütölmektedir (İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2010).

Hıfzıssıhha Mektebi Müdürlüğü; Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi (USES) ile sağlıkta insan kaynakları eğitim kapasitesinin artırılmasını, sağlık personelinin bilgi ve becerilerini geliştirerek, görevlerini daha iyi yerine getirebilmelerini ve mesleki gelişimlerinin devamını sağlamayı amaçlamaktadır. Geleneksel öğrenme-öğretme yöntemlerinin bazı sınırlılıkları (mekan, zaman, ulaşım problemi vb.) ve yüksek maliyet nedeniyle yürütülmesi giderek zorlaşmaktadır. Bu nedenle USES sağlık personelinin mezuniyet sonrası eğitimlerinin desteklenmesi için Ankara'da Hıfzıssıhha Mektebi bünyesinde uzaktan eğitim merkezi olarak kurulmuştur. Sağlık personeline yönelik uzaktan eğitimler 2006 yılından bu yana sürdürülmektedir (Sağlık Bakanlığı Uzaktan Sağlık Eğitimi Sistemi, 2010).

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (K.K.T.C) Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde faaliyet gösteren Uzaktan Eğitim Enstitüsü bünyesinde EMUOnline programında, altı yıldır lisans ve ön lisans öğrencilerine bazı dersler çevrimiçi (online) olarak verilmektedir. Ayrıca, 2002/2003 Akademik Yılı'nda YÖK onayı ile internet üzerinden Bilgi Yönetimi Ön lisans programı öğrenime başlamıştır (Aybay, 2004).

Bunların yanında bazı devlet kurumları da uzaktan eğitim çalışmalarına devam etmiştir. Örnek olarak, TÜBİTAK bünyesinde uygulamaya konulan Ulusal Akademik Network (ULAK-NET) projesi ile üniversitelerde uzaktan kumandalı eğitim devri başlamıştır. Bu proje bir buçuk yıldır sürmekte ve üniversiteler arasında bir bağ oluşturmak amacıyla başlatılmıştır. Bunun içinde Türk Telekom'un yardımıyla gerçekleşen bu proje DPT, DİE ve benzeri araştırma geliştirme kuruluşlarıyla UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, Milli Kütüphane, Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun da bu proje kapsamına gireceği sevindirici bir gelişmedir. Bilkent, ODTÜ, Hacettepe ve UlakBim arasında video konferans sistemiyle uzaktan eğitim yapılacağını belirtmiştir. Kitle eğitiminde etkin bir şekilde kullanılabilir olan uzaktan eğitimin geliştirilmesi çalışmaları kamu ve özel sektörde devam etmektedir. Son yıllarda da ortaöğretim ve yükseköğretimden sonra İlköğretimde de uzaktan eğitim uygulaması için çalışmalar hız kazanmıştır çünkü kitle iletişim araçları rahatlıkla uzaktan eğitim sistemi içinde etkili bir şekilde kullanılmaktadır (İşman, 2008: 280-81).

Son yıllarda uzaktan eğitim sistemi, dershanecilik sektöründe de yer almaya başlamıştır. Bu alanda çalışma yapan İhtiyaç akademi, KPSS için öğretmen ve memur

adaylarına internet sitelerinden çevrimiçi dersler verebilmektedir. Uğur Tv; Uğur dershaneleri ve Bahçeşehir Üniversitesi'nin interaktif bir eğitim platformudur. Bu ortamda özellikle SBS, LGS ve YGS sınavlarına hazırlık programları bulunmaktadır. Bunların yanında Milli Eğitim Bakanlığı ve Vitamin'in öğretmenler için uzaktan hizmet içi eğitim seminerleri için ortak çalışmaktadırlar.

2.3. Sosyal Bilgiler Öğretimi İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Journell (2007), John DEWEY'in çalışmaları ve öğrenci-merkezli öğrenmeyle ilgili düşünceleri, halk eğitimin, Sosyal Bilgiler öğretimine odaklanmasını analiz etmek çabasıyla tartışmıştır. Virginia Öğrenme Standartları model alınıp, hükümet standartları, Dewey'in öğretme ve öğrenmeyle ilgili alışkanlıklar ve tercihe yönelik düşünceleri kullanılarak eleştirilmiştir. Bu tartışmalar, Dewey'in daha kapsamlı fikirlerinde tarihsel açıdan okulları, vatandaşlığın gerektirdiği becerilerin demokratik toplumu ebedileştirmede ayrılmaz bir parçası olduğuyla uymaktadır. Bir disiplinin hedeflediği gibi, geleceğin vatandaşlarını şekillendirmede kritik düşünme ve sorunların müzakeresine, öğrenci-merkezli eğitimle ilgili uygulamaların kıyaslamasında sosyal bilgiler ideal bir ortam sağlar.

Misco ve Nancy (2009), Sosyal Bilgiler içindeki ters kronolojili tarih eğitiminin vaatlerini ve tartışmalarını araştırmak ve gözden geçirmektir. Öğrencilerin Sosyal Bilgilerde ilgisizliğine cevaben, içerik bilgisine özellikle önem veren eğitim kültürümüzdeki değişimler ve zamana karşı ilerleyen test zorunluluğunun marjinalleşmesi, ters kronoloji müfredatı dizaynı bağlantılar, anlamlar geçmiş ve şimdi arasındaki ilişkilere odaklanır ve tarihin bugünü anlamadaki gücünü dizginlemekte ve gelecekle ilgili kuralcı kararlarını biçimlendirmektedir

Grimes (2009), amerikalıların ulusal seçim süreci ve yurttaşlık bilgisine ilgisinin canlanması göz önünde tutulursa, Sosyal Bilgiler öğretmenleri diğer K-12 öğretmen hazırlama programlarındaki ilgili aktivitelerde ve vatandaşlık eğitimini aydınlatma eşsiz bir imkâna sahipler. Özellikle başlangıç seviyesinde öğretmenler, hizmet öncesi öğretmenlerinin vatandaşlık içeriğine hâkimiyetine ve becerileri ve deneysel olarak kritik düşünme stratejileri, aynı zamanda sınıf merkezli öğrenmede destek olabilirler. Bu araştırma iki eğitimcinin saha deneyimi bileşenini nasıl bütünleştiğini

ve başlangıç seviyesindeki Sosyal Bilgiler metotları kursuna, öğrencilerin yurttaşlık bilgisini arttırmak ve standart merkezli müfredat planını model aldığını anlatmaktadır. Lokal uzmanların işbirliği hizmet öncesi öğretmenlerine sınıfın dışında bir öğrenme topluluğu, kurs yönergelerini gerçek hayattaki yurttaşlık sorunlarıyla ilişkilendirme olanağı sağlamaktadır.

Christensen (2006) ilk çocukluk Sosyal Bilgiler öğrencileri, onları bilişsel ve etkili büyümelerinde yardımcı olacak öğretmenlerinden güçlü bir öğrenmeye, ilgi alanları hakkında derinlemesine bilgiye layıktır. Hümanistik öğretmenler tartışmacı ve ilgili bir ortam sunan araştırma ve sorgulamaya yönelik demokratik öğrenme deneyimleri sunarlar. Her sınıf arkadaşının ve her farklılığın kabulünün artması öne çıkmaktadır. Sosyal Bilgiler konuları hakkındaki tartışmalar doğrultusunda, öğrenciler ne öğrendilerse grafiksel olarak onu ifade etmeye başlarlar. Bu etkili Sosyal Bilgiler eğitimini Reggio Emilia, İtalya'da bulmuştur. Sosyal haklar için çocukluk Sosyal Bilgiler öğrenimi ve sosyal adalet konusundaki doktrinler, stratejiler ve yaklaşımlar kolayca transfer edilebilir ve güçlü ve örnekler yaratırlar. Çocukluğun erken dönemleri, sosyal adaletin uygulamalı olarak öğrenilmesi için harika bir yerdir.

Matherson, Wright, Inman ve Wilson (2008) araştırmalarında küresel konumlandırma sistemlerinin (GPS) popüler bir aktivitede kullanımı, yol tarifini öğretme ve öğrenme aktivitesi olarak kullanma konusunda genel bir bakış sunmaktadır. Yazarlar ön bilgi sağlamakta ve bir Sosyal Bilgiler öğretmenin yol tarifini ilk kez kullanışını tanıtmakta, öğretmenin ve öğrencilerinin sınıftaki değerlendirmelerini paylaşır.

Grimes (2009), okuma ve matematik test skorlarının artması, baskının sonucuyla Sosyal Bilgiler öğretiminin azaltılmasına karşın, birçok eğitimci müfredatın birleştirilmesini teşvik etmektedir. Birçok modern ilköğretim öğretmeni için, müfredatın birleştirilmesi okuma ve dil sanatları becerilerinin öğretimine odaklanırken, Sosyal Bilgiler içeriğini aşılamanın bir yoludur. Okuma üzerine odaklanırken Sosyal Bilgiler ya da başka içerik alanlarını öğretme uygulaması müfredat birleştirmenin orijinal amacından oldukça farklıdır. Bu araştırma, müfredat birleştirmenin asıl amacının demokratik düşünce ve hayatı geliştirme disiplinlerini kullanacak çocuklar yaratmak olduğu ileri sürmektedir. Demokratik toplumda karşılaşılabilecek problemler ve olaylarla

yüzleşmek için tamamıyla kendi düşünce süreçleriyle birleştirebilecekler. Bu araştırma müfredat birleştirmenin tarih boyunca ayrıntılarını inceler ve öğretmenlerin şunda müfredatı birleştirme girişimlerini gözden geçirir.

Brooks (2009) Sosyal Bilgiler eğitimi alanında, araştırmacılar ve pratisyenler çoğu kez büyük bir ilgi olduğunu gösterirler. Ne var ki, dönemin anlamıyla ilgili çok az uzlaşım bulunmaktadır. Süregelen müzakereyi yorumlamak gayretiyle, bu araştırma geçmiş yüzyıldaki Sosyal Bilgiler eğitimi edebiyatını bulmuştur. Geçmiş teorik işlerin tartışılması, birçok deneysel görüşle ilgili ve öğrencilerin tarihi empatisini etkilemede birçok faktöre ışık tutmuştur. Bu araştırma devamındaki cevapları belirlenmiş varsayılan soruların cevaplarını incelemekte ve bunu yaparken ileri araştırmanın nerede ihtiyaç duyulacağını açığa vurmaktadır: Tarihi empati için K-12 öğrencileri ne kadar kapasiteye sahip olmalıdırlar? Ne gibi engeller empatik saygınlıklarının önüne geçmektedir? Hangi pedagojik eğitimler empatiyi geliştirmektedir? Sınıfta empatiyi kazanmaya çalışırken öğretmenler kararlarına nasıl yön verirler?

Swan, Hofer ve Gallicchio (2006), tarihi olay yeri araştırması (HSI) projesi K-12 sınıfında tarihi düşünme becerilerinin uygulaması ve edinilmesinde birçok araştırmacının çalışmasıyla oluşmuştur. Yapılandırılmış ama esnek bir yaklaşımla, HSI alıştırmaları çeşitli tarihsel belgelerin analizine ışık tutarken, aynı zamanda da içerik odağı araştırmasına ve işleri içindeki tarih okuma becerilerine bir anlayış geliştirir. HSI alıştırmaları hem düşük hem de ileri teknoloji yaklaşımlarında, sınıf öğretmenlerinin yorumlamasına ve değiştirilmesine uygun olarak dizayn edilir. Bu araştırma modelin geçmişini ve yapısını, iki örneğin sınıfa uygulanması tartışmasını inceler.

Fox ve Exley (2009), Sosyal Bilgiler üzerine yapılan son araştırmalar dilsel tasarım üzerine olmuş, kısmen yazılı ve sözlü metnin dilbilgisi ile ilgilidir. Öğrencilerin, tarih çizelgeleri gibi yeni karmaşık türler üretmesi beklendiğinde dilsel dizaynın öğretilmesi ve öğrenilmesi üzerine bir odak gereklidir ama çalışmayı tamamlamak için yeterli değildir. Okuryazarlıktaki yeni teorileme metnin yapı bozumu ve çoğaltılmasındaki beş ilişkili anlamı açıklar: dilsel, uzamsal, görsel, jestsel ve işitsel tasarım. Çizelgelerin üzerine odaklanıldığında ilköğretim çağı Sosyal Bilgiler öğrencilerinin dilsel, görsel, uzamsal ve jestsel tasarımlarına objektif bir anlatım yapar. Fonksiyonel bir dilbilim oluştururken, dilsel, görsel, uzamsal ve jestsel tasarımlarını

analiz ederiz. Aynı zamanda etkileri üzerine tavsiyeler önerir ve bu Sosyal Bilgiler görevinin metin tasarımının açıkça ifadesinin önemini göz önüne almaktadır.

Fry (2009) çalışmasında hizmet öncesi öğretmenlerinin dört basit NCLB çağındaki sosyal bilgiler öğretimini öğrenme deneyimleri hakkında kaliteli bir araştırma sunar. Katılımcıların staj devresi, gününün çoğunu edebiyat ve matematik anlatımına ayırmış bir ilköğretim okulunda geçmektedir. Çünkü önceki stajyerler soysa l bilgiler öğretiminde sınırlı ya da hiç fırsata sahip değillerdi, diğer dört katılımcı en az bir sömestr boyunca sosyal bilgileri öğretebilme ve yansıtabilme yeteneğine sahip olduklarını göstermek bir iç disiplin öğretim anlaşmasını tamamlamak zorundaydılar. Bulgular göstermektedir ki, stajyerler deneyimi öğrencilerin içerik ve eğitsel yaklaşımlara karşı merakı nedeniyle anlamlı ve tatmin edici buldular. Anlaşmanın gerektirdikleriyle tanıştıktan sonra katılımcılar sosyal bilgilerin konu başlıklarına ve temalarına adres yapmak için ödünç zamanı edebiyat ve matematiğe ayrılan eğitimin içinde buldular. Devamında öğretmen eğitimcilerinin, Amerika'daki sosyal bilgiler eğitimindeki rolü tartışılacak.

Veldt (2010) çalışmasıyla Sosyal Bilgiler metot kursunun nasıl, vatandaşlık eğitimi vurgusuyla öğretildiği ve orijinal uygulama öğretmenlerinin sınıflarında Sosyal Bilgiler kursu öğretmen eğitiminin denemesinin yapılmasıdır. Bulgular, sosyal olay müfredatı proje öğretmenlerinin uygulamasıyla 1) etkili biçimde müfredatın entegrasyonu 2) demokratik sınıfta öğrenci hedefli eğitimin katılımı 3) artan etkili iletişim ve sınıfın üzerinde ortaklık yaratma 4) büyüme ve değerlendirme için araç olarak yapıcı yaklaşımların kullanılmasını destekler.

Keler ve Langhorst (2008), araştırmasında; K-12 Sosyal Bilgiler sınıflarına teknolojinin uyumunun gerekliliği konusunu tartışmayla başlamış ve Sosyal Bilgiler tabanlı örneklerin Teknoloji Uyumu Moersch Seviyeleri (LoTi) görünümüyle desteklemiştir. Yazarlar LoTi seviyeleri öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu teknoloji beceri seviyeleriyle örtüşmediğini tartışmaktadır. Sonuç olarak araştırma, öğretmenin beceri seviyesine dayanan daha fazla teknoloji içerikli Sosyal Bilgilerin cesaretlendirilmesi konusuna önerileri sunar. Metin-çizelge formatları ve yazarlar; “Kolay başlama”, “Bir sonraki adım” ya da “Excel’e giriş”e başlayan Sosyal Bilgiler öğretmenleri için birçok teknoloji uyumu metotları konusunda destekler.

Bair (2008) araştırmasında; öğretmen eğiticinin, hizmet içi öğretmeninin arasında işbirliğinin, 8. sınıf erken Amerikan Tarihi kursunda kadınlar tarihinin uyumunun geliştirmesini sağlayacaktır. Bölgedeki Sosyal Bilgiler öğretmenlerine verilen araştırma sonuçlarını kullanarak, kadınlar tarihinin müfredata uyumundaki ilk engellerin gösterilmesi amacıyla bir program tasarladılar. Öğretmenlerin ifade ettiği engeller, kalite kaynaklarının eksikliği ve bölgedeki müfredatın karşılanmasında zaman eksikliği ve devlet standartları ile öğretmenler arasındaki bilgi eksikliğidir. Bu proje açıklamasına ek olarak, araştırma süreç boyunca çıkarılan derslere bir tartışma imkânı sağlar.

O'Connor, Good ve Grene (2006) tele gözlem pilot çalışması ile, enteraktif video konferansın kullanımıyla hizmet öncesi öğretmen adaylarının Sosyal Bilgiler öğretimine yaratıcı bir yaklaşım sağlar. Hizmet öncesi öğretmen adayları Sosyal Bilgiler derslerinin takım öğretimiyle sınıf öğretmenleri ve devlet okulu sınıflarındaki profesörler ile video konferans ekipmanları kullanarak gözlemlerler. Diğer profesörler, Sosyal Bilgiler gözleminde rehberlik ederken hizmet öncesi öğretmen adayları kampüste kaldılar. Yansıtıcı özetler doğrultusunda Sosyal Bilgiler metotları kurslarını tamamlayan hizmet öncesi öğretmen adaylarından nitelikli bilgi toplandı, KWL tabloları ve tartışmalar arşivlendi. Gelecekte olabilecek işler için ve çıkarımlarla tele gözlemin yararları ve meydan okumaları tartışıldı. Özellikle, aşağıdaki olanaklarla gelecekteki Sosyal Bilgiler öğretmenlerini de içine alacak projenin hedefleri şöyledir:

- 1) Gerçek zamanda bir ilköğretim sınıfını gözleme
- 2) Öğretmeyi olduğu gibi tartışma
- 3) Sosyal Bilgiler üniversite profesörleri model teorisini pratiğe dökmenin gözlemlenmesidir.

Torrez ve Waring (2009) çalışmalarında; bazı ilköğretim öğrencilere tarihi sorgulamada birincil kaynakların kullanımını öğretir. İki öğretmen öğreticisi Sosyal Bilgileri 5. ve 6. sınıf öğretmeniyle beraber geliştirip, öğretiler. İlköğretim öğrencilerinin birincil kaynakları ve eserleri değerlendirmede çok az deneyimi vardı. Hem dijital hem de dijital olmayan kaynakları kullanarak, öğrenciler tarihi perspektifi anlamaya başladı ve tarihi kanıtları, fikirlerinde temel olarak kullandılar. Buna rağmen

zorluklar, tarihi olayları anlatmak için eserleri kullanarak, dersler sırasında giderildi. Bu araştırma açıklayıcı kanıtları ve eğitmeni olarak öğrendiğimiz dersleri sunar.

Journell (2009) araştırmasında; Sosyal Bilgiler eğitiminde teknolojinin kullanımına eleştirel bakar ve var olan pratiklerin desteği olmak yerine öğretmen ve öğrencilere teknolojinin kullanımıyla ilgilenme ve sorgulamayı tartışır. Bu araştırmada, Sosyal Bilgiler eğitimi yansıtıcı bir sorgulamayla ifade edilir, sosyal bir bilim gibi ve vatandaşlık uygulaması için temel gibidir. Teknoloji, öğretimde tüm üç elementlerden yapılandırmacıdan ya da sorgulama temelli perspektif için yardımcı olabilir. İlgili örnekler, her ne zaman olası ve gerekliliği düşünüldüğünde sağlanır. Belge, eğitim programlarına odaklanarak, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin teknolojiden yararlanması yolunun geniş çapta değişmesini önermeyi sürdürür. Öğretmen öğrencileri, öğrencilerin geleneksel Sosyal Bilgiler eğitiminin teknolojinin kullanılmasının gelecekteki öğretmenlerin sınıflarında pedagojik değişimleri işlemeleri becerileri, öğrencilerin beklentileriyle uyusmak durumundadır.

Obenchain, Ives ve Garnder (2007) çalışmalarında; bir Sosyal Bilgiler öğretmenin deneysel eğitimi esas alan müfredat (EE) ve yansıtmaalarını, teoriyi pratiğe geçirirkenki deneyimlerini araştırır. Kalitesel durum çalışması araştırma stratejisini kullanarak, öğretmenin deneyimlerinden bir tanesi üzerine odaklanmışlardır. EE'nin elementleri dersine uyarlamasının dört kategorisini açıklamışlardır. Bunlar; a) öğretmen'in değerleri b) öğrencilerin değerleri c) öğrenciye yönelme ile öğretmene yönelme d) ölçülebilirlik. Öğretmen'in değerlerini ve bu değerlerin diğer kategorilerin örnekleriyle nasıl uyumsuzluk ve uyum sağladığını tartışmamızın merkez kategorisi olarak kullanmışlardır. Bu çalışmayla, öğretmenlerin araştırmacı, üniversitede değeri ve okul işbirliğindeki önemi hakkında daha fazla şey öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öte yandan, öğretmen tarafından değerli olanla elde edilen ve istenilen arasında farklılık oluşmuştur.

Lanahan ve Yeager (2008), Sosyal Bilgilerin ilköğretim okullarında eğitimindeki tehditkâr durumu, konuyu korumayı gerektirmektedir. Bu tehditkâr durum ve diğer faktörler ilköğretim Sosyal Bilgiler metot tanıtımına çok özel konular yaratmıştır. Dahası, üniversite seviyesinde metot tanıtımı birçok eğitimcilerin eğitsel ve profesyonel birikimlerine nevi şahsına münhasır olabilir. Bu çalışma, hizmet öncesi

öğretmen ve ilköğretim Sosyal Bilgiler metot tanıtımcısı bireylerin ikili rolleri sunuşunu araştırır. Metotları öğretirken, katılımcılar metot öğrencileriyle ilgili konularla karşılaştılar, ikili rolleri ile ilköğretim Sosyal Bilgileri ve alan yerleştirmesi durumunu tamamladılar. Buna ek olarak, ikili rolleri tamamlamak metotları ilişkilendirme/canlandırma yeteneklerinin, öğrencilerin deneyimleri ve ilgi alanlarında metot tanıtımına faydalı olmuştur.

Shively ve Misco (2009) araştırmalarında; günümüz Sosyal Bilgiler sınıflarındaki genellemelerin çok nadir iyi yapıldığını sorgulamışlar. Eğer hepsi yapılırsa, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin günlük uygulamasında yer alacak şekilde yeniden yürürlüğe konulur. Araştırmacılar, tarih incelemesi, sınıftaki genellemelerin değerinin incelemiş ve kullanımlarında bazı pratik uygulamalar ve örnekler sağladığını ifade etmektedirler. Bu durum pratikte Sosyal Bilgiler sınıflarının sadece canlılığını arttırmadığını ve öğrencilerin ilgisini arttırdığını bunun yanında içeriğin anlaşılmasını ve vatandaşlık becerilerini geliştirir.

Kent ve Sipmson (2008) araştırmalarında; okuma becerisinin artması ve ulus genelinde öncelikli olması 2005 İlk ve Ortaöğretimden kaynaklanmaktadır (Dole, 2004'den aktaran Kent ve Simpson, 2008). Bu vurguya göre, bir ilköğretim okulunun başarısı genellikle Sosyal Bilgiler çalışmalarıyla ilişkili değildir. Doğru araçlar kullanarak, öğretmenler hem Sosyal Bilgiler standartlarıyla hem de okuma standartlarıyla örtüşebilir ve öğrencileri heveslendirmede anlamlı yolları olduğunu ifade etmişlerdir.

Endacott (2007) araştırmasında; Sosyal Bilgiler interaktif defterleri eşsizdir ama günlük aktiviteleri yaratıcı, renkli ve anlamlı hale getirmede basit araçlardır. İnteraktif defterler ilköğretim öğrencilerinin ihtiyaçlarıyla buluşurken öğretmen hedefli girdi ve müfredatı tamamlayan içerikli öğrenci merkezli çıktılara olanak sağlayarak yardımcı olmaktadır. Bu araştırmanın amacı defterleri tanıtıcı bir araç olarak kısaca ifade etmek, interaktif defterlerin değerlendirilmesindeki yolların farklılıklarını tartışır ve ilköğretim öğrencilerinin ve öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler sınıfında nasıl faydalanabileceğini gösterir.

Jennifer ve John (2009) çalışmalarında; normal ilköğretim sınıfının az ya da hiç Sosyal Bilgiler öğretilmemesi inancını sorgulamışlardır. Bu inanç zaman öğretimine dayanmakta ve öğretmen röportajları, müfredat ve devam eden Sosyal Bilgiler zaman bloğunun ilköğretim sınıflarında düştüğünün buna rağmen az ya da hiç sosyal bilgiler eğitiminin verilmediğini ifade eder. Önceki araştırmanın ışığında, sosyal bilgilerinin öğretildiğini sorgulayan bir çalışma yürütmeye karar verdik ve eğer öyleyse, nasıl öğretiliyordu? Güneydoğu okul bölgesinde aşağı yukarı 100 ilköğretim okulu öğretmenini incelemek için 1'den 5'e dereceler sosyal bilgiler kavramları listesi kullanıldı. Öğretmenler her kavramı ne sıklıkla öğrettiklerini ölçmek için Likert ölçeği kullandılar. Başlangıç araştırmasından, sosyal bilgiler kavramlarını öğretirken nasıl bir öğretim yaklaşımı kullandıklarıyla ilgili 10 öğretmenle röportaj yapıldı ve araştırmacılarla örnek ders planlarını paylaşmaları istendi. Analizler ilköğretim öğretmenleri (1.-5. Sınıflar) sosyal bilgiler kavramlarını okuma, resim, matematik ve fen gibi çeşitli müfredatlar alanlarından içerik uyumunu içeren geleneksel zaman bloğunda en fazla öğrettikleri ortaya koymuştur. Öğretmenlerden, içerik uyumunu Sosyal Bilgiler kavramlarına odağı gösteren ve örnek ders planları temin edildi. Araştırmacılar, devlet ölçüsüyle azaltılmış sosyal bilgiler öğretimi zamanıyla nasıl başa çıkma girişimde bulduklarını ortaya koymaktadır.

O'Mahony (2006) çalışmasında; Sosyal Bilgiler sınıfındaki bir ABD anayasası çalışmasının ve öğretmen adayları üzerindeki etkileri ve deneyimli K-8 sınıfı meslektaşlarındaki evrimini anlatır. Bir 5.sınıf öğretmenin Amerikan tarihini incelerken anayasanın nasıl bir objektif olarak şekillendiğinin görülmesine destek olur. Metot sınıflarının bölge okullarındaki eğitsel ve müfredatla ilgili konulara nasıl açıkça işaret ettiği konusunda zorlanabilir.

Au (2009), müfredat çalışmalarında araştırma kullanma, yeni edebiyat çalışmaları, söylem analizi, yazarın Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ders planlarını sosyal adalet eğitimi destekleyen amaçlara göre şekillendiren iki örnekleyici olayla incelemiştir. Bu çalışma, öğrencilerin kendi müfredatlarını özel yollarla inşa ederken, öğretmenlerin onları sosyal ve ekonomik ilişkileri cesaretlendirmeyi aradığını tespit etmiştir.

Wilson, Wright ve Peirano (2007) çalışmalarında, yaratıcı teknolojinin etkilerinin ve aşamalarının uyumu Amerikalı tarih öğretmeninin sınıfında incelenmiştir. Özellikle, anlatılan tarihi anlamak için dijital zaman çizelgeleri kullanan öğrenciler ve öğretmenler üzerindeki etkisidir. Bu çalışmanın önerdiği tavsiyelerin içinde: a)incelemenin ve belge çeşitlerinin çoklu bakış açıları içermesi ve dijital zaman çizelgesinde farklı sesleri yansıtması önemi b)zaman çizelgesi atamalarının nasıl ve neden tarihi içerik bilgisini anlamayla ilişkili olduğunu öğretmenlerin ifade ve tarif etmesi gerektiği c) öğrencilerin tarihler, olaylar ve zaman çizelgesinin içerdiği unsurlar hakkında ciddi olarak düşünmesi gereğidir.

Byford ve Russel (2007); 1950'lerde Sosyal Bilgiler eğitimi vatandaşlık bilgisinin başarısızlığa uğramaması için baskı altında geldi. Yurtta ve dışarıdaki olaylar sonunda toplayıcı bir yeniden incelemeye yol açtı. Sonuç olarak, elliden fazla müfredat projesi bireysel Sosyal Bilgiler eğitimi ve müfredat oluşmasında avantajlar geliştirildi. Bu araştırmanın amacı yeni Sosyal Bilgiler hareketi sayesinde geliştirilen ana projelerin bazılarını incelemektir. Aynı zamanda, bu araştırma müfredat değişikliklerine neden olan çeşitli sebeplerin açıklamasını okuyuculara sağlamıştır. Büyük sayıda projelere göre, yazarlar sekiz ana projeyi tartışmayı ve aydınlatmayı seçmişlerdir.

Doppen, Misco ve Patterson (2008)) çalışmalarında; Ohio'daki Sosyal Bilgiler eğitimin karmaşık durumunu açıklar. Sosyal Bilgilerin amacını kavramlaştırmada öğretmenin amacını araştırır ve devlet standartları ve riskli testlerin Sosyal Bilgilerdeki vatandaşlık görevinin öğretmenler için gerekli olduğunu söyler, aynı zamanda önceden belirlenmiş öğrenci yeterliliğine cevap verebileceğini araştırır. Ne yazık ki bulgular, öğretmenlerin devlet standartları ve riskli test ile bu görevin uyum tanımayabilir olabileceğini göstermektedir. Bu çalışmadaki öğretmenlerin rapor ettiği, Ohio'nun hedeflediği bazı öğretim stratejilerine rağmen, birden çok perspektife seyrek dikkat etmek gibi diğer pedagojik sorunlar, doküman analizi eksikliği ve dikkat gerektiren ekonomik kavramlara seyrek dikkat etmeleri olarak belirlenmiştir.

Heafner, Lipscomb ve Rock (2006) araştırmalarında; Sosyal Bilgiler uzmanları arasında, ilköğretim okulundan Sosyal Bilgiler eğitiminin kaybolmasına dair artan endişeler olduğunu ifade etmişlerdir. Bu endişeler eğitim politikaları tarafından okuma, yazma, matematik ve fen çekirdek müfredatı üzerine vurgu yaparak daha baskıcı hale

gelmiştir. Bir olasılık ise sınav yoluyla Sosyal Bilgilerin ölçülebilir olmasıdır. Bu araştırmada, Kuzey ve Güney Karolinadaki öğretmenlere göre, ilköğretim müfredatında Sosyal Bilgiler öğretimini etkileyen testin rolü tasarlamıştır: birinde Sosyal Bilgiler eğitimi test edilmiş ve diğerinde Sosyal Bilgiler eğitimi test edilmemiştir. Sosyal Bilgiler testinin etkisi belirleyici olarak, Aşağıdaki temalar ortaya çıktı: öncelikle sosyal çalışmaların değerlendirilmesi, sosyal çalışmalar için ayrılan zaman, Sosyal Bilgilere yönlendirmeye ayrılan zaman miktarı, ve Sosyal Bilgiler öğretimi için öğretmen mantığı olarak sıralanabilir.

Shively ve VanFossen (2009); Sosyal Bilgiler eğitiminin büyük bir potansiyelin onayına rağmen mevcut araştırmalar bize sınıflarında internet kullanan Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin çoğunun geleneksel öğretim yaklaşımlarını değiştirmediklerini gösterir. Bu makale NCSS (Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi) Sosyal Bilgilerde etkili öğretim ve öğrenme üzerine pozisyon açıklamayı, bu ortama rehberlik ederek daha planlı ve kasıtlı kullanımı geliştirmeye yardımcı olur. İnternet kullanımının bir envanteri etkili öğretme ve öğrenme (Powerful Teaching and Learning) ilkelerine dayanmaktadır ve envanterin her alanının nasıl kullanılabildiğini sunar. SSIUI (The Social Studies Internet Use Inventory) Sosyal Bilgiler dersinden internet kullanma envanteri, Sosyal Bilgiler öğretmenlerine internetin kullanımı hakkında daha amaçlı bilgi sunar. Araştırmanın sonucunda; Sosyal Bilgiler sınıfında internet kullanımını yeni bir seviyeye çekmek için bir değerlendirme tablosu sağlar. Eğitim ortamında internet kullanımı hakkında daha fazla araştırmaya, uygun kullanım hakkında rehberliğe, konu internet ve eğitimde kullanımına gelince gerçekten birer acemi olan öğretmenler için önerilen kullanım formlarına ihtiyacımız var. Bazı çalışmaların da belirttiği gibi bilgisayar dersleri ve/ya da öğrencinin matematik becerisi üzerine ters etki yapabilir. Eğitime dair kaygılarımıza büyük çare (bilgisayar kullanımı ve de internet) midir ya da bir başka politik ve eğitimle ilgili liderlerin aldatmacası mıdır? Cevabı gerçekten bilmiyorum, ama söyleyebileceğiniz gibi, birçok endişe ve sorularım var. Konuştuğumuz çoğu öğretmen, inanıyorum ki, aynı kategoridedir ifadesini kullanmışlardır.

Bisland (2009) çalışmasında; 1920'ler ve 30'larda Paul R. Hanna ve Harold O Rugg ilköğretim seviyesi için ilk kez sosyal bilgiler müfredatıyla bütünleşmiş yeni ders kitapları geliştirmişlerdir. Her iki yazarın da müfredatı; Hanna'nın genişleyen çevreler

taslağı ve Rugg’ın günümüz ilköğretim okulu Sosyal Bilgiler eğitimini önemli derecede etkileyen güncel olgulara odaklanma kavramlarının tekrarlanmasıdır. Bu çalışma Hanna ve Rugg’ın içerik hedeflerini denetleyen kavramlarının gücünü saptayan, her yazarın müfredat yapısı ve kategorileri içinde destekleyen, açık içerik hedeflerinin değerlendirmesine dayanan müfredat materyalleridir. Çalışma, açık ve canlı kavram gelişimini örnekleriyle, her yazarın müfredat hedefiyle buluştuğunu tespit eder. Yazarların sosyal bilimlerin altında yatan temel kavramlarının günümüzde daha iyisinin yapabilmemesinin dâhil edilmesini araştırmıştır.

Hofer ve Swan (2009) araştırmalarında; yüz-yüze tartışmanın birçok kursun önemli bir parçası olduğunu ve genellikle öğrenci kısmının hazırlık eksiğinden yakındığını ifade etmektedirler. Okuma için birçok sorumluluk sağlama yolu varken, bu yaklaşımlar ekstra derecelendirme ve de sınıf içi tartışmada rehberlik etme ile yapılandırmada öğretici tarafından gerekli olmayan baskıya neden olabilir. Bu çalışmada, açık kaynaklı bir platformun ilk uygulamasının sağladığı renk kodlamalı görünümünün yapılandırmacı bir davranışında okuma quizlerini kolaylaştırma sağlamasıdır.

Scheuerell (2009); gitgide lise sınıflarının internete ulaşımı var. Avalon Projesi İnternet Web sayfası, lise öğrencilerinin Amerikan tarihi başlıkları üzerine çeşitli kaynaklara ulaşmalarını sağlar. Okuryazarlık stratejileri umut verici bir yöntemle öğrencilerin erişim sağlar ve onlara birincil kaynaklara online bilgileri düzenlemede yardımcı olur. Kısmen, grafik düzenleyiciler öğrencilerin başlıca kaynaklarda sunulan başlıca karmaşık sorunları anlamasına yardımcı olur. Öneriler tarih öğretmenlerinin sınıflarında aktiviteyi kullanmalarına yardım etmek için verilmiştir. Öğrencileriyle birlikte stratejileri faydalı hale getirmek isteyen rehber öğretmenlere yardımcı okuryazarlıkla ilgili önceden verilen stratejiler grafik düzenleyicilerin, belirli örnekleriyle desteklediğini ifade etmiştir.

2.4. Sosyal Bilgiler Öğretimi İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Arıbaş ve Fırat (2010); ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik akademik başarıları üzerinde proje tabanlı öğrenme yaklaşımının etkisini incelemiştir. Yapılan bu araştırma sonucunda, proje tabanlı öğretim yaklaşımının

kullanıldığı deney grubu ile geleneksel öğretim yönteminin kullanıldığı kontrol grubunun akademik başarısında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık gözlenmiştir.

Türker ve Arslan (2008); ilköğretim 8. sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde görsel ve işitsel materyal kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeyleri üzerindeki etkisini belirlemek, öğrencilerin sürece yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonuçları, görsel ve işitsel materyal kullanımı ile yapılan öğretim, öğrencilerin Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilişkin akademik başarılarını, bilgileri hatırlama düzeylerini arttırmaktadır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin ünite sürecine ilişkin olumlu görüşler ifade etmeleri uygulanan öğretim sürecinin etkili olduğunu göstermektedir.

Demir ve Doğanay (2009); bilişsel koçluğa dayalı bilişsel farkındalık stratejileri temel alınarak yapılan öğretimin, epistemolojik inançlara ve kalıcılığa etkisini incelemişlerdir. Yapılan araştırmanın sonucunda, epistemolojik inançların öğrenmenin yeteneğe bağlı olduğuna dair inanç ve tek bir doğrunun var olduğuna dair inanç boyutları açısından deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ancak öğrenmenin çabaya bağlı olduğuna dair inanç boyutu açısından deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunamamıştır. Kalıcılık puanları açısından ise öğrenmenin çabaya bağlı olduğuna dair inanç ve öğrenmenin yeteneğe bağlı olduğuna dair inanç puanları açısından deney grubu lehine anlamlı bir farklılık gözlenirken tek bir doğrunun var olduğuna dair inanç puanı açısından ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Ayrıca deney grubundaki öğrenciler uygulamanın bilginin gelişebileceğine dair inançlarını olgunlaştırdığını ve düzenleme ve kendini değerlendirme becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Dönmez, Yazıcı ve Sabancı (2007); Sosyal Bilgiler dersinde görsel araçlardan yararlanılması, öğrenme sürecini olumlu yönde etkilemesi açısından önemli olduğunu ve yaptıkları çalışmada grafik düzenleyiciler hakkında bilgi verilerek, bu araçların kullanımının, Sosyal Bilgiler derslerinde öğrencilerin akademik bilgiyi elde etmelerine etkisinin olup olmadığını incelemişlerdir. Deneysel uygulama sırasında deney grubunda; venn diyagramı, örümcek haritası, balık kılçığı haritası, kıyaslama ve zıtlık matrisi, bağlantı ağacı, problem ve çözüm ana hattı, olay zinciri ve halkadan oluşan grafik düzenleyiciler kullanılmıştır. Kontrol grubunda herhangi bir grafik düzenleyici

kullanılmamış, sadece geleneksel öğretim yöntem ve araçlarından yararlanılmıştır. Çalışmanın deneysel uygulama boyutu sonucunda elde edilen veriler incelendiği zaman, Sosyal Bilgiler dersinde grafik düzenleyicilerin kullanımının öğrencilerin akademik bilgiyi elde etmelerine olumlu yönde etki ettiği tespit edilmiştir.

Gökkaya ve Yeşilbursa (2009); ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde “Osmanlı Devleti’nin Kuruluşu” ünitesinin geleneksel yöntemle (anlatım yöntemi) işlenişyle, tarihi yerleri kullanarak yapılan öğretime göre işleniş arasında, öğrencilerin akademik başarılarını etkileme ve bililerin kalıcılığını sağlama bakımından anlamlı bir fark olup olmadığını saptamaya çalışmışlardır. Genel olarak araştırma sonucunda, öğrencilerin akademik başarılarını ve öğrenilenlerin kalıcılığını sağlama açısından, daha çok duyu organına hitap eden, öğrenci merkezli öğretimi temel alan tarihi yerlerle öğretim yönteminin, geleneksel öğretim yöntemine oranla daha başarılı olduğu anlaşılmıştır.

Şimşek (2002), ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi Tarih konularının işlenmesinde hikaye anlatım yöntemi ile düz anlatım yönteminin, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamıştır. Bu araştırma sonucunda, hikaye anlatım yönteminin ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi tarih konularında; bilgi, kavrama düzeyleri ile toplam öğrenci erişilerinde daha başarılı olduğu bulgulanmıştır.

Çalışkan ve Turan (2008); araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımının ilköğretim 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin akademik başarılarına ve kalıcılık düzeylerine etkisini incelemiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda, araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımının Sosyal Bilgiler dersinde kullanılması geleneksel öğrenme yaklaşımlarına göre öğrencilerin akademik başarılarını artırmada ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlamada daha etkili olduğu tespit edilmiştir.

Öztaş ve Turan (2009); ilköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi Tarih ünitelerinin işlenişinde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerini belirlemek ve yöntem çeşitliliğine gidilmeme sebeplerini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin en fazla soru-cevap yöntemini kullandıkları ve belli yöntemlerde odaklaştıkları görülmüştür.

Öztürk ve Otluoğlu (2002); Sosyal Bilgiler öğretiminde duyuşsal davranışların kazandırılmasında yazılı edebiyat ürünlerinin etkisini irdelemeyi amaçlamışlardır. Yaptıkları araştırma sonucunda, “Vatan ve Millet” ünitesiyle ilgili Duyuşsal Davranışlara Eriş Testinde, iki grubun aritmetik ortalamaları arasında, öğretimde yazılı edebiyat ürünlerini kullanan grup lehine anlamı bir fark olduğunu göstermiştir. Ayrıca duyuşsal davranışlara eriş düzeyinde cinsiyet değişkenine göre; erkekler lehine anlamlı farklılaşma görülmüştür. Bilişsel yeterlilik kazanma düzeyleri ile duyuşsal davranışlara eriş düzeyleri arasında yapılan korelasyon analizlerinde anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Yazılı edebiyat ürünlerinin ders aracı olarak kullanıldığı derste öğrenciler, duyuşsal davranış özellikleri bakımından kendilerini daha yetkinleşmiş olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Akengin, Sağlam ve Dilek (2002); Sosyal Bilgiler eğitiminin amaçlarına ulaşmada öğrencilerin yaklaşımlarının tespitini hedefleyen çalışmayı, ilköğretim 1. kademe öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi ile ilgili görüşlerini saptamayı amaçlamışlardır. Yapılan araştırmanın örneklemini teşkil eden ilköğretim okulları 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin verdikleri cevaplardan hareketle Sosyal Bilgiler dersine karşı olumlu düşüncelere sahip oldukları söylenebildiğini belirtmişlerdir.

Başbüyük ve Çakılı (2002), çalışma yaprakları ve dilsiz harita kullanımının ilköğretim 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi içinde yer alan Coğrafya konularında öğrenci başarısı ve motivasyonu üzerine etkisi araştırmışlar ve araştırmanın sonucunda çalışma yaprakları ve dilsiz haritaların öğrencilerin sınıf içi etkinliğe katılmada olumlu yönde etkili olduğu belirlenmiştir. Aynı zamanda çalışma yaprakları ve dilsiz haritaların öğrencilerin akademik başarıları üzerinde de olumlu etkisi olduğu saptanmıştır.

Kayalı (2003), yaptığı çalışmada ilköğretim okullarında okuyan 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarının neler olduğunu ölçmek ve bu tutumların daha pozitif hale getirilebilmesi için neler yapılması gerektiğini amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin genelde Sosyal Bilgiler dersine yönelik olumlu tutum içinde oldukları belirlenmiştir.

Kabapınar (2004), ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinden kendilerine sunulan empati rollerinden birini seçerek o role ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtan bir resim

çizimlerini istemiştir. Resim çizdirme tekniğinin kullanım nedeni, bu yaş grubu öğrencilerinin yazım becerilerindeki sınırlılıktır. Resim çizimlerinin tamamlanmasının ardından, 15 öğrenci ile geliştirdikleri empatik düşünce ve duygulara ilişkin yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğrencilerin çizdiği resimler ile görüşme metinlerinden bir bölümüne ve empati sürecine ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi resim çizimi yoluyla empati kurma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlikler için bir dizi sonuçların çıkarılmasını sağlamıştır.

Öztürk, Keskin ve Keskin (2004); etkili Sosyal Bilgiler öğretiminde materyal ve teknoloji kullanımının çok önemli olduğunu vurgulamışlardır. Yaptıkları araştırma ile bu alandaki araştırma eksikliğine katkı sağlamayı amaçlamışlardır. Bu araştırmanın bulgularına göre, ilköğretim okullarında bulunma oranı (%26.83) en yüksek öğretim materyal ve teknolojisi bilgisayardır. Fakat okullarda mevcut bilgisayarların büyük bir kısmı (%23.60) idarî işlerde kullanılmaktadır. Televizyon da okullarda en fazla bulunan teknolojik ürünlerden biri olmakla beraber, eğitim öğretim dışı amaçlarla idarî birimler tarafından kullanılan materyaller/teknolojiler sıralamasında ikinci sırada (18.61) bulunmaktadır. Bilgisayarlar idarî birimler için de gerekli olduğu için, çoğu kez az sayıda bulunan bilgisayarların idarî işlerde kullanılması kabul edilebilir bir durumdur. Ancak, aynı şeyi televizyon için söylemek mümkün değildir. Zira, bu cihazlar idarî ofislerde herhangi bir medya aracı gibi kullanılmaktadır. Bu kabul edilemez tutum, okullarda büyük bir kaynak israfına yol açmaktadır.

Kayalı (2004), ilköğretim okulları 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi Coğrafya konularının öğrenme ve öğretilmesinde öğrenci başarısını etkileyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmanın sonucunda öğrencilerin derse yönelik tutumları, derse çalışma biçimleri, öğretmenlerin Coğrafya konularını öğretirken kullandıkları yöntem ve teknikler, araç ve materyallerin öğrenci başarısı üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir.

Şimşek (2006), ilköğretim Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin tarihsel hikayeye yönelik tutumları çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmeye çalışmıştır. Araştırma sonunda, tarihsel hikayeye yönelik öğrenci tutumlarının yüksek derecede olumlu olduğu bulgulanmıştır.

Demir (2006), ilköğretim 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler derslerinde eleştirel düşünme düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmanın sonucunda genel olarak öğrencilerin yüksek düzey eleştirel düşünme becerilerine sahip oldukları ve öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin sınıf düzeyi ile Sosyal Bilgiler programı değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaştığı ortaya çıkmıştır.

Kurnaz ve Yılmaz (2006), ilköğretim 8. sınıf kademesinde bulunan öğrencilerin Atatürk İlke ve İnkılaplarını kavrama düzeyleri ve kavrama düzeylerinde nelerin etkili olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Veriler elde edildikten sonra sonuçlar Sosyal Bilgiler dersinin devamı niteliğinde olan Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde Atatürk İlke ve İnkılapları konularının kavranmasına katkıda bulunması açısından değerlendirilmiştir.

Altınışik ve Orhan (2002), ilköğretim 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde, çoklu ortamın, öğrenci başarısı ve derse karşı tutumu üzerindeki etkisini incelenmişlerdir. Araştırmanın bulguları, çoklu ortamın öğrenci başarısı ve derse karşı tutumun üzerinde, geleneksel öğretime göre bir farklılık yaratmadığını ortaya koymuştur.

Bakar, Tüzün ve Çağıltay (2008); örgün eğitimdeki derslerde eğitsel bilgisayar oyunu kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Nitel araştırma yöntemleri kullanılan araştırmanın sonucunda öğrencilerin eğitsel oyun ortamını beğendikleri ve böyle bir ortamın Sosyal Bilgiler dersinde destekleyici olarak kullanılmasının onların derse olan motivasyonlarını artırdığını bulmuşlardır..

Tay (2004), anlamlandırma stratejilerinin Sosyal Bilgiler dersi konularını öğrenmede sağlayacağı kolaylığı ortaya koyarak bu stratejilerin önemini vurgulamıştır. İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi programı yeterliliklerine ulaşabilmeleri için anlamlandırma stratejilerini kullanmalıdırlar. Anlamlandırma stratejilerinin kullanılması Sosyal Bilgiler dersini ezber ders olmaktan kurtaracaktır. Sosyal Bilgiler dersinin programı içinde yer alan olay, olgu, kavram ve tarihlerin öğrenilmesi anlamlandırma stratejileriyle daha kolay olabilecektir. Anlamlandırma stratejileri yoluyla öğrenilen Sosyal Bilgiler konuları gelecek eğitimlerde de kullanılma şansı artacaktır.

Yine Tay (2005), öğrenme stratejileri ile donatılmış Sosyal Bilgiler ders kitaplarının Sosyal Bilgiler konularını öğrenmede sağlayacağı kolaylığı ortaya koyarak bu stratejilerin önemini vurgulamaktır. Öğrenme stratejilerinin öğrencilere hazır verilmesi, onların bu stratejileri kullanabilmelerini sağlayabilecektir. Bunu sağlamanın bir yolu da ders kitaplarının öğrenme stratejileri ile düzenlenmesidir. Öğrenme stratejileriyle donatılmış Sosyal Bilgiler ders kitapları, öğrencilerin öğrenme düzeylerini artıracaktır.

Yaşar (2004), ilköğretim Sosyal Bilgiler derslerinde görsel materyal kullanımı ile Coğrafya konularının eğitim ve öğretimi üzerinde durmuştur. Araştırmada öncelikle görsel materyaller sıralanmakta ve bunların Coğrafya konularının öğretiminde kullanımı örneklerle ortaya konulmuştur. Buna ilaveten bir görsel materyal grubunun (fotoğrafların) sorularla çözümlenmesi üzerine örnek bir çalışma yaparak bunların öğretme-öğrenme sürecine katkısı üzerinde saptamalarda bulunulmuştur. Böylece öğretme-öğrenme sürecinde görsel materyal kullanımının öğrenmeyi somutlaştırarak kalıcı hale getirdiği anlaşılmaktadır. Ancak görsel materyaller bir görüntü olarak kullanılırsa kalıcı öğrenme sağlamamaktadır.

Köken (2003), Sosyal Bilgiler dersinde öğrenciyi aktif, öğrenmeyi kalıcı kılan “Problem Çözme” yöntemi, bilginin hem kazandırılmasında hem de sürekli hale getirilmesinde önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamıştır. İlköğretim okullarında yapılan araştırmalara göre Sosyal Bilgiler öğretiminde bilişsel öğrenmelerin ölçülmesi amacıyla en çok kullanılan ölçme aracı, “Çoktan Seçmeli Testler”dir. Bu yüzden problem çözme becerilerinin çoktan seçmeli testlerle ölçülmesi ve değerlendirilmesi de önemli faydalar sağlayacağını belirtmiştir.

Yeşil (2008), öğretmen ve öğrenci sorularının nitelikleri ile aralarındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla, ilköğretim ikinci kademe Sosyal Bilgiler dersine giren öğretmen ve öğrencilerin ders sürecinde sordukları sorular, nitelikleri yönüyle irdelenmiş; aralarındaki ilişki ve farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan analizler sonunda; öğretmen ve öğrenci sorularının önemli nitelik sorunlarının bulunduğu, aralarında anlamlı farkların ve ilişkilerin bulunduğu, öğrenci sorularının öğretmen sorularından anlamlı düzeyde etkilendiği, öğretmenlerin hizmet

sürelerinin, sorularının niteliği üzerinde anlamlı farklılaşmalara neden olduğu belirlenmiştir.

Tay ve Yangın (2008), ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde sınıf ortamında kullandıkları öğrenme stratejilerinin neler olduğunu tespit etmeye çalışmışlardır. Araştırmanın sonucunda, ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersinde sınıf ortamında zihinsel tekrar stratejilerini her zaman, örtük ve açık tekrar stratejilerini her zaman, eklemleme stratejilerini her zaman, geri getirmeyi (hatırlamayı) artırıcı stratejilerini her zaman, güdüleme stratejilerini her zaman, dikkat stratejilerini ara sıra, gruplama stratejilerini ara sıra, örgütleme stratejilerini ara sıra kullandıkları, bellek destekleyici stratejilerini ve yürütücü biliş stratejilerini hiçbir zaman kullanmadıkları ortaya çıkmıştır.

Ulusoy ve Gülüm (2009), Sosyal Bilgiler dersinde Tarih ve Coğrafya konuları işlenirken öğretmenlerin materyal kullanımı ve materyallere erişebilme durumları değerlendirmişlerdir. Yapılan çalışmada; materyal kullanımı konusunda öğretmenlerin istekli olduğu, ancak gerek materyal bulma konusunda eksiklikler olması, bilgi teknolojisi sınıflarının olmaması, zaman ve maddi olanağın olmaması gibi gerekçelerle materyal kullanma konusunda tam olarak istenilen düzeyde olmadıkları görülmüştür. Öğretmenlerin derslerde gerek tarih, gerekse coğrafya konuları olsun en çok kullandığı materyaller harita, fotoğraf ve resim olduğu görülmektedir.

Ada, Baysal ve Kadioğlu (2009); ilköğretim 4. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde, projeye dayalı öğrenme yaklaşımının, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi tutumuna ve görsel sunu uygulamalarına etkisini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda ilköğretim dördüncü sınıf sosyal bilgiler dersi “İnsanlar ve Yönetim” ile “Uzaktaki Arkadaşlarım” ünitelerinde projeye dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin görsel sunu uygulamalarına ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumunu olumlu yönde arttırdığı bulunmuştur.

Kaya (2008), Sosyal Bilgiler ile teknolojiyi bütünleştiren, işbirlikli iletişim etkinlikleri, veri toplama etkinlikleri ve (multimedia) çoklu ortam etkinlikleri üzerinde durmuştur. Sonuç olarak araştırmaya göre üçlü bir ilişkiden söz etmek mümkündür. Bu ilişki şu şekilde açıklanabilir;

1. Devletin, öğretimde teknolojiye verdiği öneme koşut olarak, okullarda bu olanakları yaygın bir şekilde öğrencilerin ve öğretmenlerin kullanımına sunmadaki istek ve başarısı,

2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, bu teknolojik olanakları kullanmadaki istek ve yeterlilikleri,

3. Öğrencilerin, bu olanakları kullanmadaki verimlilikleri ve motivasyonları.

Sosyal Bilgiler derslerinde, öğrencilerce özümsemesi amaçlanan kavram, değer ve becerilerin öğretimi ile ilgili teknoloji olanaklarının kullanımında bu üç önemli ilişki belirleyici olacaktır.

Taşlı (2005), ilköğretim Sosyal Bilgiler ünitelerinin hedeflerinde yer alan kavramların anlam bilgisi kazandırılması çalışmalarına öğretmenler ve öğrenciler için örnek model sunmayı amaçlamıştır. İlköğretim öğretmenleri üzerine yapılan bir araştırmada; öğretmenlerin genelde kavramları (terimleri) öğretmede güçlük çektikleri (% 66) vurgulanmaktadır (Safran ve Ata, 2003; Şahin-Yanpar 1997). Halbuki kavramlar yeterince bilinmediğinde kitaplardan okunanlar ve anlatılanlar, öğrencilere sıkıcı gelecektir. Çünkü okunanlar ve anlatılanlar soyutluktan kurtarılamaz. Bu sebeple ilk üç sınıfta kelime tanıma çalışmalarına yer verirken daha sonraki sınıflardan itibaren kelime ayırt etme(anlamlandırma) çalışmalarına yer vermek gerekir (Akyol, 1998). Ünite çalışmalarının başlangıcında kavram bulmacalarına yer verme bu açıdan önemli bir açığı giderecektir. Öğretmenin kavram öğretimi çalışmalarına yeni bir zenginlik katacaktır. Kavram bulmacaları üzerine çalışırken öğrenci, bir kavramı salt ezberleme yerine bir takım aşamalardan geçerek bireysel ve grup sorumluluğu altında somut hale getirerek öğrenecektir. Kendi bildiklerini grup arkadaşlarıyla paylaşırken öğrenme düzeyini de artıracaktır.

Alkış ve Güleç (2006), öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmışlardır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumlarında öğretmen faktörünün oldukça etkili olduğu bulunmuştur.

Evin Gencel (2008), Kolb'un deneyimsel öğrenme kuramına dayalı eğitimin ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutumları, bu derste akademik başarıları ve öğrenilenlerin kalıcılığı üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, deneyimsel öğrenme kuramına dayalı eğitimin Sosyal Bilgiler dersi akademik başarısını ve öğrenilenlerin kalıcılığını artırdığı, bu derse yönelik tutumu olumlu etkilediği belirlenmiştir.

Demir ve Doğanay (2010), bilişsel koçluğa dayalı bilişsel farkındalık stratejileri temelli öğretimin, bilişsel farkındalık becerilerine ve kalıcılığa etkisini incelemiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, bilişsel farkındalık ölçeğinin son testinde kendini denetleme, değerlendirme, farkında olma ve bilişsel stratejiler boyutlarında deney grubu lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Kalıcılık puanları açısından ise farkında olma boyutunda deney grubu lehine anlamlı farklılık bulunurken, bilişsel stratejiler ve değerlendirme boyutlarında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Buna karşın ikinci kontrol grubu kendini denetleme boyutunda kalıcılık testinde anlamlı farklılaşma göstermiştir.

Tay, Kurnaz ve Taşdemir (2010), Sosyal Bilgiler öğretimi kapsamında ilköğretim 4., 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin nedensellik kavramına ilişkin bilgi ve becerilerinin ne düzeyde olduğu ve bunun sınıf ve okul (sosyo-ekonomik çevre) durumuna göre değişip değişmediğini betimlemek amacıyla yapmışlardır. Araştırmada sonucunda, çocuklarda nedensellik kavramına ilişkin toplam başarı puanları ile sınıf düzeyleri ve sosyo-ekonomik çevre arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmüştür.

Tay (2007), öğrencilerin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretimi dersinde öğrenme stratejilerini kullanıp kullanmama durumlarının akademik başarıları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgulara göre, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler öğretiminde “Gelişim ve Öğrenme” konusunda, öğrenme stratejileri öğretiminin yapıldığı sınıf öğretmenliği 3. sınıf öğrencilerinin, geleneksel öğrenme stratejileri öğretiminin yapılmadığı öğretim yapılan öğrencilere göre daha başarılı oldukları, her iki grubun başarı durumlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Karakuş (2009), ilköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersi “Tarih, İlk Yurdumuz ve Tarihte Anadolu I ve II” ünitelerinin öğretiminde oluşturmacı öğrenme ve otantik değerlendirme yaklaşımlarının öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik tutum ve kalıcılığa etkisini araştırmıştır. Oluşturmacı öğrenme ve otantik değerlendirme yaklaşımlarına dayalı öğretim uygulanan deney grubu ile geleneksel öğretim uygulanan kontrol gruplarının Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği’nden aldıkları ön test puanları kontrol altına alındığında, son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmuştur. Benzer olarak, deney ve kontrol gruplarının Sosyal Bilgiler tutum ölçeğinden aldıkları son test puanları kontrol altına alındığında, kalıcılık puanları arasında deney grubu ile kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Özen, Gül ve Gülaçtı (2008); ilköğretim 5. sınıflar Sosyal Bilgiler dersi “Cumhuriyet’e Nasıl Kavuştuk?” ünitesindeki “Atatürk İlkeleri ve İnkılapları” adlı konunun altı köşeli şapka drama tekniği ile uygulanmasının öğrenci başarısına etkisini araştırmışlardır. Bu araştırmada, söz edilen değişikliklerin oluşması ve kalıcı olmasında “Altı Köşeli Şapka Drama Tekniği”nin, sunuş yolu ile ve diğer öğrenmelere kıyasla, türünü cevaplama, doğru cevaplama ve konular arasındaki ilişkileri görmede daha yüksek bir yüzdeye ulaştığı görülmüştür. Ayrıca konu bütünlüğü, konuyu diğer konularla kıyaslama ve sosyal hayatta kullanılır olarak görmede kişide davranış değişikliği sağladığı anlaşılmıştır.

Evin Gencil ve Saracoğlu (2009), ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ile onların Sosyal Bilgiler programının hedeflerine erişim düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda, örnekleme yer alan öğrenciler tarafından genel olarak tercih edilen öğrenme stilinin özümseme olduğu, öğrencilerin öğrenme stillerinin onların cinsiyetlerine göre farklılaşmadığı, Sosyal Bilgiler programının hedeflerine erişim düzeylerinin onların cinsiyetleri ile ilişkili olmadığı, Sosyal Bilgiler programının hedeflerine erişim puanlarının onların öğrenme stillerine göre farklılaştığı belirlenmiştir.

Yalçınkaya (2010), ilköğretim 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde drama yöntemi ile konu işlendikten sonra öğrencilerin uygulamaya ilişkin görüşlerini incelemiştir. Bu çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak drama yönteminin kullanımına olumlu

bakmaktadırlar ve konuyu bu yöntem sayesinde daha iyi anladıklarını ifade etmektedirler.

Uygur ve Yanpar Yelken (2010); ilköğretim Sosyal Bilgiler derslerinde grup çalışmasıyla yürütülen gazete kütürleri yardımıyla poster hazırlama etkinliğinin öğrenci başarısı üzerindeki etkisini tespit etmeye çalışmışlardır. Çalışma sonunda deney grubu lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Safran ve Şimşek (2006), ilköğretim 4-8. sınıf (10-14 yaş arası) öğrencilerinde tarihsel zaman kavramı ve buna bağlı becerilerin gelişimi konusu ele alınmıştır. Araştırmanın verileri yorumlandığında, tarihsel zaman kavramının öğrenci tarafından kazanılmasında, sosyal ve ekonomik çevre, cinsiyet, sınıf düzeyi (yaş), matematik ve dil (Türkçe) başarısı değişkenlerinin etkili olduğu söylenebilir. Nicel bulgularda, tarihsel zaman kavramı başarı testi sonuçlarına göre sınıf bazında 4, 5, ve 6. sınıfların bir grup, 7. ve 8. sınıfların ise başka bir grubu oluşturacak kadar anlamlı bir farkın olması kayda değer bulunmuştur.

Avşar ve Alkış (2007), işbirlikli öğrenme tekniklerinden biri olan “birleştirme I” tekniğinin Sosyal Bilgiler derslerinde öğrenci başarısına etkisini araştırmışlardır. Araştırma sonucunda, hem deney hem de kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. Ayrıca, üniteyi iki ayrı yöntemle öğrenen öğrencilerin başarı düzeylerinin uygulama öncesi ve sonrasında anlamlı farklılık gösterdiği, yani farklı yöntemlerin uygulandığı gruplarda olma ve tekrarlı ölçümler faktörlerinin Sosyal Bilgiler ders başarısı üzerindeki ortak etkilerinin anlamlı olduğu bulunarak, işbirlikli öğrenme yönteminin, geleneksel yöntemle göre çok daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Son olarak Çengelci (2007), ilköğretim yedinci sınıfta Sosyal Bilgiler dersinde beyin temelli öğrenmenin akademik başarıya ve öğrenmenin kalıcılığına etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Sosyal Bilgiler dersinde beyin temelli öğrenme yaklaşımı uygulanan deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubunun akademik başarıları ve öğrenmeye ilişkin görüşleri olumlu yöndedir. Öğrenciler beyin temelli öğrenmenin öğrenmeyi ezbercilikten uzaklaştırdığını; kalıcı ve zevkli öğrenme sağladığını düşünmektedir.

BÖLÜM III

III. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, denel işlemler ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır. Araştırmada, internet tabanlı öğretim yöntemi bağımsız değişken, öğrencilerin akademik başarıları ve hatırd tutma düzeyleri bağımlı değişken olarak ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmanın sorularına cevap vermeyi ya da araştırmanın hipotezlerini test etmeyi ve varyansın kontrolünü güvence altına alan araştırma planına araştırma deseni adı verilir (Balcı, 2007: 210). Araştırma desenleri veri toplama tekniğine göre belgesel ve görgül araştırmalar olmak üzere ikiye ayrılır. Belgesel araştırmalar, araştırmacının ihtiyaç duyduğu verileri, kütüphane – arşiv taraması ile elde etmesini tanımlayan çalışmalardır. Görgül araştırmalar, araştırma sorularını yanıtlamak ya da hipotezlerini test etmek için ihtiyaç duyulan verilerin gözlem ile toplanmasını gerektirir. Görgül araştırmalar deneysel ve tarama türü araştırma desenleri olarak iki boyutta ele alınabilir (Büyüköztürk, 2001: 2)

3.1.1 Deneysel Desen

Araştırmada, deneysel desenlerden “Ön test – son test eşleştirilmiş kontrol gruplu yarı deneysel desen” kullanılmıştır (Balcı, 2006; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2009). Deneysel çalışma öncesi deney ve kontrol gruplarına uygulanacak ön test de öğrencilerin başarı puanları arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir fark olmadığı öngörülmüştür. Grupları betimlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma, gruplar arasında farklılıkları incelemek amacıyla tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizi kullanılırken belirlenen farklılıklarda farkın kaynağını belirlemek amacıyla da tukey q analizi kullanılmıştır. Yarı deneysel desenlerde yapılan işlemler, deneysel birimler, bağımlı değişkenlerin ölçümü açısından deneysel desene benzemekle beraber, deney ve kontrol gruplarının seçkisiz tarzda belirlenememesi açısından deneysel desenden farklılaşır (Bulduk, 2003: 99).

Araştırmanın uygulama sürecinde deney ve kontrol gruplarında 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı uygulanmıştır. Deney grubunda internet tabanlı öğretim yöntemi, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemi uygulanmıştır. Çalışma grupları olan deney ve kontrol gruplarında uygulama öncesinde ve sonrasında Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi (TTYBT) ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Daha sonra deney grubundaki öğrencilerin, internet tabanlı öğretim yöntemi hakkındaki görüşleri alınmıştır. Verilerin toplanmasında nitel ve nicel veri toplama yöntemleri kullanılarak yöntem çeşitlemesine gidilmiştir. Türnüklü'nün (2001) yöntem çeşitlemesi olarak ifade ettiği, nitel ve nicel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanılmasıdır. Çeşitleme, bir araştırmada tek bir yöntem yerine, birbirini destekleyen, birbirine uyum sağlayan iki ya da daha çok yöntemin birlikte kullanılmasını, böylece yöntemde zenginleşmeyi amaçlayan bir uygulamadır (Büyüköztürk vd, 2008). Farklı yöntemlerle elde edilen verilerin birbirini destekler sonuçlar vermesi, ulaşılan sonuçların geçerliliğini ve güvenilirliğini artırarak elde edilen sonuçların farklı açılardan değerlendirilmesine ve anlamlandırılmasına yardımcı olur (Yıldırım ve Şimşek, 2006:94-267). Araştırmanın deneysel deseni çizelge 3.1.'deki gibi özetlenebilir.

Çizelge 3.1. Araştırma Deseni

Gruplar		Denel İşlem		İşlem Yok	Kalıcılık Testi
Kontrol Grubu	Ön test	7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi 2005 Yapılandırmacı Öğretim Programı (Geleneksel Öğretim Yöntemi)	Son test	20 gün	Kontrol ve Deney Gruplarına
Deney Grubu		7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi 2005 Yapılandırmacı Öğretim Programı (İnternet Tabanlı Öğretim Yöntemi)			

3.2. Evren ve Örneklem

Bu çalışma yarı deneysel desendir. Bu desende yansız atama kullanılmıştır. Desende hazır gruplardan ikisi belli değişkenler üzerinden eşleştirilmeye çalışılmıştır (Büyüköztürk vd., 2008). Bu çalışma seçkisiz atamayı içermeyen yarı deneysel desen olduğu için evren ve örneklem seçimine gidilmemiş, yerine çalışma grubu alınmıştır. Araştırma grubunu, İzmir ili Torbalı ilçesi Pancar Muzaffer Hanım İlköğretim Okulunda, biri deney diğeri kontrol grubu olan 7. sınıflarda 2 şubede öğrenim gören 42 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın bu okulda yürütülmüş olmasının nedeni araştırmacının adı geçen okulda Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak görev yapmasıdır. Araştırma sürecinde araştırmacı her iki grubunda dersine girmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler, başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir.

3.3.1. Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi

Deneysel çalışma için 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk “ ünitesi ile ilgili başarı testi geliştirilmiştir. Başarı testi geliştirilirken ünitenin kazanımları doğrultusunda belirtke tablosu hazırlanmıştır. Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin kazanımlarına uygun olarak 30 maddeden oluşan 4 şıklı çoktan seçmeli bir test hazırlanmıştır. Hazırlanan test maddelerinin kapsam ve görünüş geçerliğini sağlamak için üç öğretim üyesinin ve iki araştırma görevlisinin görüşleri alınarak gerekli düzeltme ve düzenlemeler yapılmıştır. Oluşturulan test Torbalı ilçesinde Ayrancılar Ege-Koop İlköğretim Okulu’nda eğitim gören 100, 7. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Uygulama sonrası başarı testinin madde analizlerinde TAP (2002) kullanılmıştır. Aşağıda çizelge 3.2’de Türk Tarihinde Yolculuk çoktan seçmeli başarı testine ait madde analizi tablosu görülmektedir.

Çizelge 3.2. Türk Tarihinde Yolculuk Çoktan Seçmeli Başarı Testine Ait Madde Analizi Tablosu

Madde No	Madde güçlük indeksi (Pj)	Maddenin ayırt edicilik gücü (rjx)
Madde 1	0,58	0,48
Madde 2	0,56	0,83
Madde 3	0,51	0,44
Madde 4	0,37	0,12
Madde 5	0,56	0,36
Madde 6	0,37	0,27
Madde 7	0,35	0,35
Madde 8	0,54	0,61
Madde 9	0,70	0,56
Madde 10	0,28	0,41
Madde 11	0,43	0,35
Madde 12	0,52	0,87
Madde 13	0,53	0,65
Madde 14	0,28	0,33
Madde 15	0,20	0,23
Madde 16	0,12	0,13
Madde 17	0,47	0,71
Madde 18	0,47	0,46
Madde 19	0,44	0,54
Madde 20	0,47	0,65
Madde 21	0,46	0,67
Madde 22	0,45	0,60
Madde 23	0,69	0,60
Madde 24	0,37	0,46
Madde 25	0,44	0,68
Madde 26	0,50	0,51
Madde 27	0,29	0,40
Madde 28	0,49	0,51
Madde 29	0,50	0,50
Madde 30	0,43	0,56

Madde analizi sonucunda başarı testinin güvenilirliğinin 0.82 olduğu belirlenmiştir. Alt %27'lik grup içinde başarı testinden alınan en düşük değer 9 üst %27'lik grup içinde başarı testinden alınan en yüksek puan ise 17'dir. Başarı testinin ortalama güçlük düzeyi 0.45 olarak belirlenirken ortalama ayırt edicilik değerinin ise 0.47 olarak bulunmuştur. Başarı testinden alınan ortalama puan 13,37 bu değer in standart sapması ise 5,83'dür. Başarı testindeki maddelerden 16. madde hariç diğerlerinin tümünün madde güçlük indeksinin 0.20'den yukarı da olduğu belirlenmiştir. Madde ayırt edicilik güçlerinin ise Madde 4 ve Madde 16 hariç tümünün 0.20'den yukarıda değerle aldığı görülmüştür. Bu sebeple madde güçlük indeksi ve maddenin ayırt edicilik gücü düşük olan madde 4 ve madde 16 başarı testinden çıkarılmıştır. Böylece başarı testindeki maddelerin madde güçlük indekslerinin 0.20 - 0.70 arasında olduğu maddenin ayırt edicilik gücünün ise 0.23 - 0.83 arasında yer almıştır. Aşağıda çizelge 3.3.'te Türk Tarihinde Yolculuk çoktan seçmeli başarı testinin başarı testinin betimsel istatistik ve güvenilirlik sonuçları verilmiştir.

Çizelge 3.3. Türk Tarihinde Yolculuk Çoktan Seçmeli Başarı Testinin Betimsel İstatistik ve Güvenirlik Sonuçları

Soru sayısı (K)	30
Öğrenci sayısı (N)	100
Aritmetik ortalama (X)	13,37
Varyans (s^2)	33,99
Standart sapma (s)	5,83
Alt %27'lik grup içinde alınan en düşük puan (Min)	9
Üst %27'lik grup içinde alınan en yüksek puan (Max)	17
Ortalama güçlük (p)	.45
Ortalama ayırt edicilik	.47
KR-20 güvenilirlik katsayısı	.82

Tüm bu bulgular doğrultusunda başarı testinin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu başka bir ifadeyle ölçmek istediği amacı olan 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk “ ünitesinin kazanımlarını üst düzeyde ölçme yeterliliği gösterdiği söylenebilir. Yapılan güvenilirlik ve geçerlilik çalışmalarından sonra Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi yeniden düzenlenmiştir. Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi Ek-3’de verilmiştir.

3.3.2. Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Görüşme

Deney grubundaki öğrencilerin ünitenin işleniş sürecine, internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılarak yapılan öğretime ilişkin görüşleri, açık uçlu yarı yapılandırılmış sorularla belirlenecektir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, hem sabit seçenekli cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir (Büyüköztürk vd, 2008:234). Yarı yapılandırılmış görüşmede araştırmacı, görüşülene yönelteceği belli başlı soruları hazırlar. Bu soruları sorar; ancak görüşme sırasında yeni sorular sorma gereğini de hissederse onları da görüşülen kişiye yöneltir (Yüksel, Mil, Bilim, 2007:8). Yarı yapılandırılmış görüşme formundan öğrencilerin internet tabanlı öğretim yöntemi ile yapılan öğrenmeyi nasıl algıladıkları, sürece ilişkin görüşleri, geleneksel öğrenmeden farklarının neler olduğunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda daha önce araştırmacı tarafından oluşturulmuş olup geçerlilik için eğitim alanında uzman bir öğretim üyesi², bir araştırma görevlisi³ ve bir Sosyal Bilgiler öğretmeninin⁴ görüşlerine sunulmuştur (Arslan, 2008:87). Elde edilen veriler kategoriler ve alt kategoriler altında kodlama yapılarak frekansları çıkarılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu Ek-4’de verilmiştir.

3.4. Denel İşlemler

Denel işlemler Mart, Nisan ve Mayıs 2010 aylarında 27 ders saati süresinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında deney grubunda internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanmış, kontrol grubunda da yapılandırmacı öğretim yöntemi uygulanmıştır. Denel işlemler, Sosyal Bilgiler dersinin programda belirtilen haftalık ders

² Yrd. Doç. Dr. Behsat SAVAŞ, Mehmet Akif Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi

³ Arş. Gör. Banu ÇULHA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi

⁴ Sosyal Bilgiler Öğretmeni; Derya Gül Sinem ŞAHİNER.

programında ayrılan 3 saatlik ders süresinde, 9 haftada 27 ders saatinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma süresince, deney ve kontrol gruplarında işlenecek olan konuların, her iki grupta da paralel olarak gitmesi sağlanmıştır. Denel işlemler süresince işlenen konular ve ders süreleri aşağıdaki çizelge 3.4.’de geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarından sonra gözden geçirilmiş olan belirtke tablosu Ek 2’de verilmiştir.

Çizelge 3.4. Araştırma Sürecinde İşlenen Konular ve Ders Saatlerinin Dağılımı

Ünite Adı	Konu Adı	Ders Saati
Türk Tarihinde Yolculuk	Anadolu, Anayurt	3
	Kuruluş	5
	Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde	6
	Farklı Kültürler Bir Arada Yaşadı	2
	Yolumuz Sivas’a Düştü	2
	Etkiledik, Etkilendik Ama Nasıl?	3
	Seyyahların gözünden Osmanlı Kültürü	2
	Yenilikler ve Osmanlı Devleti	2
	Ünite Değerlendirmesi	2

Deneklere (Öğrencilere), araştırmanın deneysel çalışması sürecinde dersin programında yer alan konularla ilgili kazanımlar kazandırılmıştır. Kazanımlar deney grubunda internet tabanlı öğretim materyalleri kullanarak desteklenen öğretim ile kontrol grubunda da geleneksel öğretim yöntemi ile kazandırılmıştır.

Deneysel çalışmada konularla ilgili video, animasyon, sunular ve ödevler “Sosyal Öğretmeni” adlı ve Milli Eğitim Bakanlığı “Vitamin Sitesi”nden takip edilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın “Vitamin Sitesi”nden takip edilen konular tamamen müfredata uygun olarak hazırlanmıştır.

3.4.1. Öğretimsel kazanımlar:

1) Türkiye Selçukluları Döneminde Türklerin siyasal mücadelelerinin ve kültürel faaliyetlerinin, Anadolu'nun Türkleşme sürecine katkılarını değerlendirir.

2) Kanıtlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkışını etkileyen faktörleri açıklar.

3) Osmanlı Devleti'nin fetih ve mücadelelerini, Osmanlı'da ticaretin ve denizlerin önemini değerlendirir.

4) Osmanlı toplumunda hoşgörü ve birlikte yaşama fikrinin önemine dayalı kanıtlar gösterir.

5) Şehir incelemesi yoluyla, Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliğe ilişkin kanıtlar gösterir.

6) Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayıştaki etkileşimi fark eder.

7) Seyahatnamelerden hareketle Türk kültürüne ait unsurları örneklendirir.

8) Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle, toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.

3.4.2. Öğretimsel Etkinlikler

Uygulama sürecinde deney grubuna konu internet tabanlı öğretim yöntemi ile işlenmiştir. Bu araştırmada internet tabanlı öğretim yöntemi şu aşamalardan oluşmuştur.

1. Deney grubunda öğrenciler evinde bilgisayar ve interneti olan ve olmayan olmak üzere gruplandırılmışlardır.

2. Evlerinde interneti olmayan öğrenciler kesinlikle internet kahve gibi yerlere yönlendirilmemişler, bunun yerine dersler internet altyapısı ve bilgisayarları olan sosyal bilgiler sınıfında ve bilişim teknolojileri sınıfında işlenmiştir.

3. Dersler Sosyal Bilgiler sınıfında veya Bilişim Teknolojileri sınıfında işlenirken “Sosyal Öğretmeni” internet sitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı “Vitamin” internet sitelerinden yararlanılmıştır. İnternet tabanlı öğretimi uygulama sırasında video ve animasyonları Milli Eğitim Bakanlığı “Vitamin” sitesinden, konu, soru sunuları ve ödevlendirme de “Sosyal Öğretmeni” internet sitesinden takip edilmiştir.

4. Konu tekrarını, soru sunularını ve ödevleri, evinde internet olan öğrenci evinde; evinde interneti olmayan öğrencilerde okuldan sonra Bilişim ve Teknoloji sınıfında takip etmişlerdir.

İnternet tabanlı öğretim tekniğine dayalı olarak hazırlanan ders planları Ek-5’de verilmiştir. Günlük planlarda konunun kazanımları, öğretimsel işlem basamakları ve değerlendirme ile ilgili bilgiler bulunmaktadır. Öncelikle deney grubundaki öğrencilere uygulanan yöntem ve teknikle ilgili gerekli olan açıklamalar yapılmıştır. Resim 3.1.’de “Sosyal Öğretmeni” internet sitesinin ana sayfasının şekli verilmiştir.

Resim 3.1. Sosyal Öğretmeni İnternet Sitesi

Sosyal Öğretmeni

Anasayfa Galeriler Duyurular Z.Defteri Forum

Öğrenciler, internet tabanlı eğitim bölümüne burayı tıklayarak erişebilirler.

Haberler

Basında Okulumuz 5

Basında okulumuz hakkında çıkan haber.

- Basında Okulumuz 5
- Basında Okulumuz 4
- Basında Okulumuz 3
- Satranç Kulübü'nden Her Sınıfa Satranç D...
- 18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Tören...
- Okulumuz Torbalı İlçe Kaymakamlık Futbol...
- Basında Okulumuz 2.
- Veda Film Etkinliği

Tüm Haberler

Fotograf Galerisi

ANKET

Pancar Muzaffer Hanım İlköğretim Okulu sizce başarılı bir dönemden geçmekte midir?

58%	58 Oy
8%	7 Oy

Katılıyorum

Öğrenciler “Sosyal Öğretmeni” internet sitesi ana sayfası üzerinde yer alan “forum” tuşuna tıklayarak buradan internet tabanlı öğretim bölümüne girebilmektedirler. Resim 3.2.’de internet tabanlı uzaktan eğitim sayfası verilmiştir.

Resim 3.2. İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim Sayfası

Forum	Konular	Gönderilenler	Son Gönderilen
UZAKTAN EĞİTİM BÖLÜMÜ			
 E - KONU ANLATIMLARI Bu bölümde konular ile ilgili anlatımlar vardır.	10	10	24.Şubat.2010 Saat 01:29
 E - KONU TESTLERİ Konularla ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz. Alt Forum: 1. HAFTA KONU TESTLERİ, 2. HAFTA KONU TESTLERİ, 3. HAFTA KONU TESTLERİ, 4. HAFTA KONU TESTLERİ, 5. HAFTA KONU TESTLERİ, 6. HAFTA KONU TESTLERİ, 7. HAFTA KONU TESTLERİ, 8. HAFTA KONU TESTLERİ	21	21	02.Ocak.2001 Saat 00:00
 E - KONU SUNULARI Konularla ilgili sunulara buradan ulaşabilirsiniz.	7	7	24.Şubat.2010 Saat 03:40
 E - VIDEO Konularla ilgili videolara buradan ulaşabilirsiniz.	1	1	19.Şubat.2010 Saat 02:50
 E - ÖDEV Dersle ilgili ödevlendirmelere buradan ulaşabilirsiniz. Alt Forum: 1. HAFTA ÖDEVLERİ, 2. HAFTA ÖDEVLERİ, 3. HAFTA ÖDEVLERİ, 4. HAFTA ÖDEVLERİ, 5. HAFTA ÖDEVLERİ, 6. HAFTA ÖDEVLERİ, 7. HAFTA ÖDEVLERİ, 8. HAFTA ÖDEVLERİ	61	61	31.Aralık.1899 Saat 00:00
 SORU SUNULARI Konu ile ilgili soru sunularına buradan ulaşabilirsiniz.	0	0	

Bu sayfada öğrenci, “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi ile ilgili e-konu anlatımlarına, e-konu testlerine, e-konu sunularına, e-videolara, e-ödevlere ulaşabilmişlerdir. Resim 3.3.’te konu anlatımları ile ilgili sayfanın verilmiştir.

Resim 3.3. E-Konu Anlatımları İle İlgili Sayfa

E - KONU ANLATIMLARI

Yeni Konu + Konuları Göster Tümü

Konular / Forumu Başlatan	Cevaplar	Okunma	Son Gönderilen ▲
Forum Konular			
(9) 19. Yüzyıl Islahat Çalışmaları. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:29	0	21	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:29 ▶
(8) 18. Yüzyıl Islahat Çalışmaları. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:24	0	23	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:24 ▶
(7) Osmanlı Devleti ve Yenileşme. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:20	0	24	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:20 ▶
(6) Seyyahların Gözüyle Osmanlı. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:15	0	19	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:15 ▶
(5) Amasra'nın Gözleri ve Günümüzde Amasra yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:11	0	20	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:11 ▶
(4) Osmanlı ve Hoşgörü. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:05	0	19	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:05 ▶
(3) Osmanlı'nın Sınırları Genişliyor. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 00:55	0	22	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 00:55 ▶
(2) Osmanlı Devleti Kuruluyor. yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 00:47	0	25	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 00:47 ▶
TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK ÜNİTESİ yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 00:42	0	15	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 00:42 ▶
(1) Anadolu Selçuklu Devleti ve Haçlı Seferleri yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 00:30	0	26	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 00:30 ▶

İnternet tabanlı eğitimi takip eden öğrenciler bu bölümden konu anlatımlarını indirerek, konular hakkında bilgi sahibi olmuşlardır. Resim 3.4.'te e-konu sunuları ile ilgili sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.4. E-Konu Sunuları İle İlgili Sayfa

E - KONU SUNULARI

Yeni Konu + Konuları Göster Tümü

Konular / Forumu Başlatan	Cevaplar	Okunma	Son Gönderilen ▲
Forum Konular			
 (7) Yenilikler ve Osmanlı Devleti yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 03:40	0	24	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 03:40 ▶
 (6) Etkiledik, Etkiledik Ama Nasıl? yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 03:32	0	25	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 03:32 ▶
 (5) Yolumuz Sivas'a Düştü yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 03:24	0	21	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 03:24 ▶
 (4) Osmanlı Denizler Fatihi yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 03:13	0	22	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 03:13 ▶
 (3) Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 02:57	0	24	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 02:57 ▶
 (2) Kuruluş yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 02:32	0	22	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 02:32 ▶
 (1) Anadolu, Anayurt yazan: erhanyaylak, 24.Şubat.2010 Saat 01:58	0	26	yazan: erhanyaylak 24.Şubat.2010 Saat 01:58 ▶

Yeni Konu +

Öğrenciler bu bölümde konu sunularını indirerek bilgi sahibi oldukları konuları resimli ve hareketli konu anlatımları ile bir kere daha tekrar etmiştir. Bunun yanında isteyen öğrenciler konu videolarını izleyerek konularını daha da pekiştirmişlerdir. Resim 3.5.'te konu testleri ile ilgili sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.5. E-Konu Testleri İle İlgili Sayfa

E - KONU TESTLERİ

Alt Forum	Konular	Gönderilenler	Son Gönderilen
1. HAFTA KONU TESTLERİ Anadolu, Anayurt ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	4	4	Konu testi 4 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 01:54
2. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	3	3	Konu testi 3 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:12
3. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	5	5	Konu testi 5 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:22
4. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	2	2	Konu testi 2 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:30
5. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	3	3	Konu testi 3 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:48
6. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	1	1	Konu testi 1 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:51
7. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	0	0	
8. HAFTA KONU TESTLERİ Konu ile ilgili testlere buradan ulaşabilirsiniz.	3	3	Konu testi 3 yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 02:54

Öğrenciler, konu anlatımını okuyup, konu sunusunu ve konu videosunu izledikten sonra bilgilerini unutmamak için konu testleri çözmüş ve verilen ödevleri yapmışlardır. Resim 3.6.'da 1. hafta konu testleri ile ilgili sayfa ve şekil 3.7.'de ödevler ile ilgili sayfa verilmiştir.

Resim 3.6. 1. Hafta Konu Testleri İle İlgili Sayfa

1. HAFTA KONU TESTLERİ

Yeni Konu + Konuları Göster Tümü

Konular / Forumu Başlatan	Cevaplar	Okunma	Son Gönderilen
Forum Konular			
Konu testi 4 yazan: erhanyaylak , 03.Mart.2010 Saat 01:54	0	24	yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 01:54
Konu testi 3 yazan: erhanyaylak , 03.Mart.2010 Saat 01:51	0	23	yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 01:51
Konu testi 2 yazan: erhanyaylak , 03.Mart.2010 Saat 01:49	0	25	yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 01:49
Konu testi 1 yazan: erhanyaylak , 03.Mart.2010 Saat 01:44	0	22	yazan: erhanyaylak 03.Mart.2010 Saat 01:44

Resim 3.7. E-Ödevler İle İlgili Sayfa

E - ÖDEV

Alt Forum	Konular	Gönderilenler	Son Gönderilen
 1. HAFTA ÖDEVLERİ 1. hafta yapılacak olan ödevler buradadır.	10	10	TÜRKİYE TARİHİ TARİH ŞERİDİ... yazan: erhanyaylak ▶ 27.Şubat.2010 Saat 03:26
 2. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	11	11	Yeniçeri Ordusunun Kurulması... yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 17:24
 3. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	13	13	Osmanlı'nın Sınırları... yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 17:39
 4. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	2	2	Hoşgörü ve İzmir yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 17:41
 5. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	3	3	Vadideki Güzel Şehir - Bitlis... yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 18:31
 6. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	7	7	Türk Müziği ve Mozart yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 18:39
 7. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	3	3	Seyyahların Gözünden Bir... yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 18:42
 8. HAFTA ÖDEVLERİ Konu ile ilgili ödevlere buradan ulaşabilirsiniz.	12	12	Yenilikler Hangi Alanda Yapıldı?... yazan: erhanyaylak ▶ Dün Saat 18:53

Sosyal Bilgiler öğretmeni tarafından konular işlendikten sonra öğrencilere verilen ödevler ve konu testleri sınıfta ders sırasında cevaplanarak geri dönüt sağlanmıştır. Resim 3.8.'de 1. hafta ödevleri ile ilgili sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.8. 1. Hafta Ödevleri İle İlgili Sayfa

1. HAFTA ÖDEVLERİ

Yeni Konu + Konuları Göster		Tümü		
Konular / Forumu Başlatan	Cevaplar	Okunma	Son Gönderilen	
Forum Konular				
 TÜRKİYE TARİHİ TARİH ŞERİDİ yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:26	0	26	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:26	▶
 MİRYOKEFALON SAVAŞI yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:25	0	23	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:25	▶
 MALAZGİRT SAVAŞI yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:24	0	24	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:24	▶
 HAÇLI SEFERLERİ'NİN NEDENLERİ VE SONUÇLARI yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:22	0	23	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:22	▶
 HAÇLI SEFERLERİ'NİN SONUÇLARI yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:21	0	27	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:21	▶
 HAÇLI SEFERLERİ'NİN NEDENLERİ yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:20	0	22	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:20	▶
 ANADOLU'DA TÜRK ESERLERİ yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:19	0	23	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:19	▶
 ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ EŞLEŞTİRME yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:17	0	24	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:17	▶
 ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ SAVAŞLARI yazan: erhanyaylak, 27.Şubat.2010 Saat 03:12	0	27	yazan: erhanyaylak 27.Şubat.2010 Saat 03:12	▶
 1. BEYLİKLER DÖNEMİ yazan: erhanyaylak, 26.Şubat.2010 Saat 03:59	0	25	yazan: erhanyaylak 26.Şubat.2010 Saat 03:59	▶

Deney gurubundaki öğrenciler “Sosyal Öğretmeni” internet sitesinin yanında Milli Eğitim Bakanlığının “Meb Vitamin” internet sitesinden de faydalanmışlardır. Resim 3.9.’da “Meb Vitamin” internet sitesinin ana sayfası verilmiştir.

Resim 3.9. “Meb Vitamin” İnternet Sitesinin Ana Sayfası

Erhan Yaylak

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı
PANCAR MUZAFFER HANIM İLKÖĞRETİM OKULU

1 2 3

Yeni Eklene İçerikler

VİTAMİN®
ilköğretim

Matematik
Fen ve Teknoloji
Türkçe

Sosyal Bilgiler 4 5 6 7

Sıvıye Belirleme Sınavı

Öğretmen Araçları

VİTAMİN'de Ara

Öğrenciler buraya tıklayarak 7. sınıf ünitelerine ulaşabilirler.

Öğrenciler “Meb Vitamin” internet sitesinin ana sayfasında bulunan dersler içinden “Sosyal Bilgiler” e gelerek “7” linkine tıklayarak ünitelerin olduğu bölüme ulaşmışlardır. Resim 3.10.’da Sosyal Bilgiler 7. sınıf ünitelerinin bulunduğu sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.10. Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Ünitelerinin Bulunduğu Bölüm

VİTAMİN
ilköğretim

Sosyal Bilgiler 7

1. Ünite: İletişim ve İnsan İlişkileri	12
2. Ünite: Ülkemizde Nüfus	30
3. Ünite: Türk Tarihinde Yolculuk	50
4. Ünite: Zaman İçinde Bilim	94
5. Ünite: Ekonomi ve Sosyal Hayat	116
6. Ünite: Yaşayan Demokrasi	140
7. Ünite: Ülkeler Arası Köprüler	158

VİTAMİN'de Ara

Ana Sayfa

© 2010 SEBİT. Her Hakkı Saklıdır.

Öğrenciler, "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesini tıklayarak ünite ile ilgili materyallere ulaşabilirler.

Sosyal Bilgiler 7. sınıf ünitelerinin içinden öğrenciler deney ünitemiz olan "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesinin linkini tıklayarak, ünitenin konularına erişmişlerdir. Resim 3.11.'de "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesinin konularını içeren sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.11. “Türk Tarihinde Yolculuk” Ünitesinin Konuları

VİTAMİN
ilköğretim

Sosyal Bilgiler 7

1. Ünite: İletişim ve İnsan İlişkileri 12
2. Ünite: Ülkemizde Nüfus 30
3. Ünite: Türk Tarihinde Yolculuk 50

Anadolu, Ana Yurt 52
Kuruluş 58
Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde 64
Farklı Kültürler Bir Arada Yaşadı 72
Yolumuz Sivas'ın Dili 74

VİTAMİN'de Ara

Anadolu, Ana Yurt

Türkiye Selçuklu Devleti

Konularla ilgili animasyon ve videolar

Ünitenin konularının yer aldığı bölüm

Konularla ilgili çözümlü örnek ve tarama testleri

Sözlük

Çözümü Örnek Tarama Testleri

Haritalar Ek Kaynaklar

Ana Sayfa

© 2010 SEBİT. Her Hakkı Saklıdır

Yukarıda gösterilen sayfadan öğrenciler “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi linkini tıkladıktan sonra bu ünitenin konularına ulaşmışlardır. Ünitenin ilk konusu olan “Anadolu, Ana Yurt” konusu ile ilgili animasyonların, videoların, haritaların, ek kaynakların ve sözlüğün bulunduğu yerlere kolaylıkla erişmişlerdir. Resim 3.12.’de “Anadolu, Ana Yurt” ile ilgili animasyonun olduğu sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.12. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Animasyonun Olduğu Sayfa

Deney grubu öğrencileri bu bölümde hareketli seslendirmelerle anlatılan konuları takip etmişlerdir. Resim 3.13.'te “Anadolu, Ana Yurt” konusuyla ilgili çözümlü örneklerin yer aldığı sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.13. Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Çözümlü Örneklerin Yer Aldığı Sayfa

The screenshot displays a digital learning environment. At the top, the title "Anadolu, Ana Yurt" is visible. Below it, a window titled "Çözümlü Örnekler" (Solved Examples) is open, showing a multiple-choice question. The question asks: "Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da kurulan Türk beyliklerinin Türkiye tarihindeki en önemli işlevi aşağıdakilerden hangisidir?" (What is the most important function of the Turkish beyliks established in Anatolia after the Battle of Malazgirt?). The options are: A) Anadolu'da Türk siyasal birliğini kurmaları (Establishing a Turkish political unity in Anatolia), B) Anadolu'nun Türk yurdu olmasına katkıda bulunmaları (Contributing to Anatolia becoming a Turkish homeland), C) Haçlılarla mücadele etmeleri (Fighting against the Crusaders), and D) Çok sayıda mimari eser ortaya koymaları (Producing a large number of architectural works). Below the options, the word "Çözüm" (Solution) is displayed in orange. A callout box with a line pointing to the "Çözüm" text contains the text "Konu ile ilgili çözümlü soru örneği" (Example of a solved question related to the topic). The interface also features a sidebar with navigation options like "Sosyal", "1. Ünite: İle", "2. Ünite: Ü", "3. Ünite: T", "Anadol", "Kuruluş", "Osmanl", "Başken", "Farklı K", "Yaşadı", "Yolumu", "Etkiledik", and "VİTAMİN". At the bottom, there are icons for "Haritalar" (Maps) and "Ek Kaynaklar" (Additional Resources), along with a "Ana Sayfa" (Home) button.

Deney grubu öğrencileri konuları takip ettikten sonra yukarıdaki sayfadan konu ile ilgili çözümlü örnekleri çözmüşlerdir. Resim 3.14.'te “Anadolu, Ana Yurt” ile ilgili konu tarama testinin bulunduğu sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.14. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Konu Tarama Testinin Bulunduğu Sayfa

Cevap Kâğıdı

1	A	B	C	D	→
2	A	B	C	D	—
3	A	B	C	D	—
4	A	B	C	D	—
5	A	B	C	D	—
6	A	B	C	D	—
7	A	B	C	D	—
8	A	B	C	D	—
9	A	B	C	D	—
10	A	B	C	D	—
11	A	B	C	D	—
12	A	B	C	D	—
13	A	B	C	D	—
14	A	B	C	D	—
15	A	B	C	D	—

Konu ile ilgili taram testi ve yan tarafta konular ilgili yine videolar

 Geri Dön

Sosyal Bilgiler 7
Anadolu, Ana Yurt Konu Tarama Testi

Soru 1

Aşağıdakilerden hangisi Malazgirt Savaşı'nın Batı açısından sonuçları arasında yer almaz?

A) Batı, bu savaşı Bizans İmparatorluğu'nun yıkılışını başlatan olay olarak kabul etmiştir.

B) Batı, Bizanslıların doğudaki Hristiyanlığı artık koruyamadığını bu savaş sonrasında anlamıştır.

C) Bizans İmparatorluğu politik dengesizliğe sürüklenmiş ve savaş sonrasında başlayan Türk göçlerine karşı direnişi organize etmek zorlaşmıştır.

D) Batı, Türklerin kazandığı bu zaferi Ortaçağ'ı kapatan olay olarak kabul etmiştir.

İlgili İnteraktif Etkinlikler / Canlandırmalar

 Kara Ordusu

VİTAMİN

Yine yukarıdaki sayfanın bulunduğu bölümde de öğrenciler konu ile ilgili tarama testleri yapmaya çalışarak, konunun daha kalıcı olmasını sağlamışlardır. Resim 3.15.'te “Anadolu, Ana Yurt” ile ilgili haritaların gösterildiği sayfanın şekli verilmiştir.

Resim 3.15. “Anadolu, Ana Yurt” İle İlgili Haritaların Bulunduğu Sayfa

Deney grubu öğrencileri bu bölümden haritaları takip ederek, olgu ve olayların yerlerini zihinlerinde canlandırmaya çalışmışlardır.

Araştırma sürecinde, kontrol grubunda, öğretimi planlanan konuların uygulamasına deney grubu ile eş zamanlı olarak başlanıp ve eş zamanlı bitirilmiştir. Kontrol grubunda konular araştırmacı tarafından yapılandırmacı öğretim yöntemi ile sunulmuş ve öğrenciler bireysel olarak çalışmışlardır. Deney grubunda da konular internet tabanlı öğretim yöntemi ile sunulmuştur.

Daha sonra her iki gruba da TTYBT ön test ve son test olarak uygulanmış, son test uygulandıktan yirmi gün sonra son test bu kez hatırd tutma testi olarak uygulanmış ve kullanılan öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisi, verilerin istatistiksel olarak karşılaştırılması ile bulunmaya çalışılmıştır.

TTYBT'nin son test olarak uygulanmasından sonra öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla deney gruplarındaki öğrencilere görüşme formu uygulanmıştır.

3.5. Veri Çözümleme Teknikleri

Gerçekleştirilen tez çalışmasında, veri toplama araçlarından elde edilen verilerin bir bölümü araştırmacı tarafından elle kodlanarak, bir bölümü ise SPSS 16.0 paket programı ve TAP (2002) istatistik programı kullanılarak çözümlenmelere gidilmiştir. Grupları betimlemek için aritmetik ortalama ve standart sapma, gruplar arasında farklılıkları incelemek amacıyla tekrarlı ölçümler için tek yönlü varyans analizi kullanılırken belirlenen farklılıklarda farkın kaynağını belirlemek amacıyla da tukey q analizi kullanılmıştır.

Nitel veriler toplanırken öğrencilere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler, kodlanmış ve kodlara uygun örnek cümlelerle tablolaştırılmıştır.

Araştırmada toplanan veriler SPSS programı kullanılarak veri seti haline dönüştürülmüştür. Girilen veriler frekans tablolarıyla incelenerek hatalı kodlamalar veri setine dönülerek düzeltilmiştir.

Daha sonra deney ve Kontrol grubu öğrencilerinin verdikleri yanıtlar, doğru yanıtlar 1'e, yanlış yanıtlar 0'a dönüştürülmüştür.

Ön test-son test ve izleme testinden deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Türk Tarihinde Yolculuk Başarı Testi'nin toplam puanları alınarak analiz yapılacak şekilde sokulmuştur.

Daha sonrasında deney ve kontrol grubu öğrencilerin ön test-son test başarı puanları arasındaki farklılıkları, tekrarlı ölçümler için iki yönlü varyans analizi kullanılarak incelenmiştir.

Elde edilen önemli farklılıkların etki büyüklükleri etakare kullanılarak değerlendirilmiştir. Benzer olarak son test ve izleme testi arasındaki farklılıklar da tekrarlı ölçümler için iki yönlü varyans analizi kullanılarak incelenmiş, etki büyüklükleri de etakare ile değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında yapılan analizler SPSS programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM IV

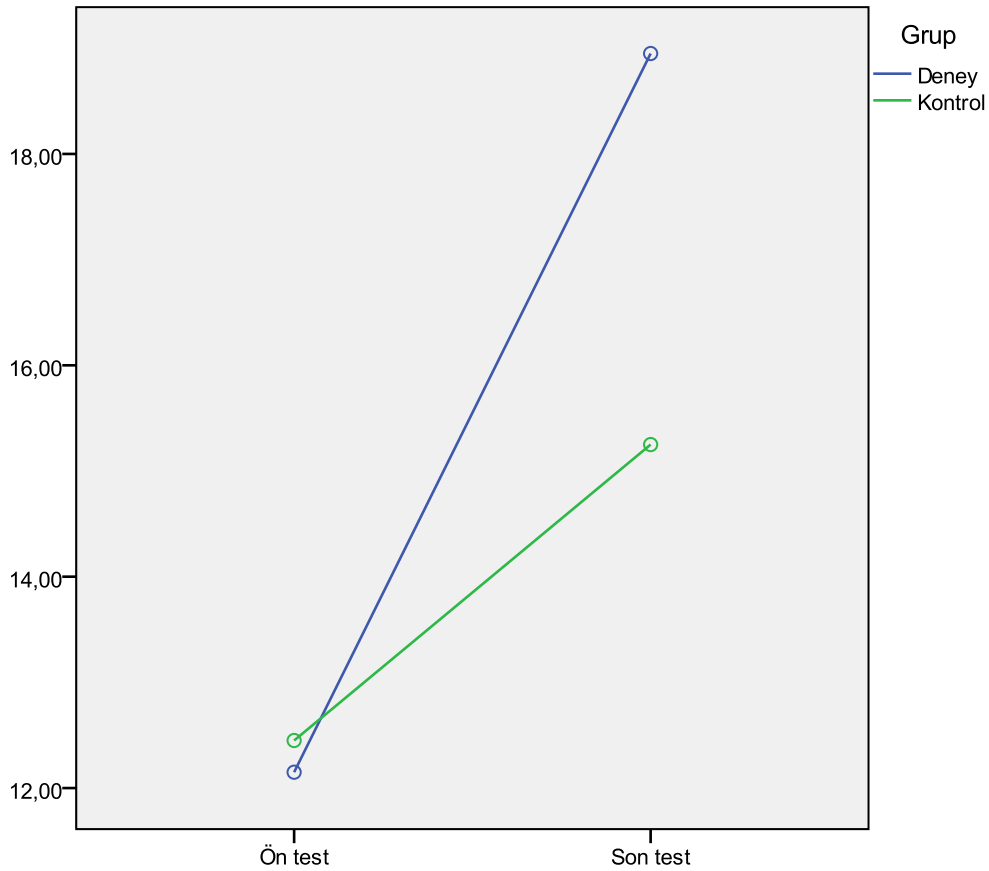
IV. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu kısmında araştırmanın alt problemlerini incelemek üzere yapılan istatistiksel analizlere ait bulgular yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ilk istatistiksel bulgusunu “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinde internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf sosyal bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında anlamlı fark vardır” olan birinci denencesi için yapılan tek faktörlü tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz öncesinde araştırma katılımcılarının ön test ve son test’te aldıkları puanlara ilişkin ortalamalar çizgi grafikte incelenmiştir. Elde edilen çizgi grafik, grafik 4.1.’de sunulmuştur.

Grafik 4.1. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Eksenli Ortalama Puanlarına İlişkin Çizgi Grafik

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin ön test ve son test puan ortalamaları, çizgi grafik olarak incelendiğinde, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puanlarının birbirine oldukça yakın olduğu; ancak son test deney grubundaki öğrencilerin puan ortalamalarının kontrol grubundaki öğrencilere oranla açık bir şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. Puan ortalamaları incelendiğinde deney grubundaki öğrencilerin ön-test puan ortalamalarının ($\bar{x}= 12,15$, $ss= 4,29$) kontrol grubundaki öğrencilerin ön test puan ortalamalarıyla ($\bar{x}= 12,45$, $ss= 4,27$) benzer düzeylerde olduğu; buna karşılık son testte deney grubundaki öğrencilerin, puan ortalamalarının ($\bar{x}= 18,95$, $ss= 4,76$) kontrol grubundaki öğrencilerin puan ortalamalarına oranla ($\bar{x}= 15,25$, $ss= 3,77$) daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür. Deney grubunda gözlenen bu farklılığın önemli olup olmadığı, tek faktör üzerinde, tek faktör de tekrarlanan ölçümler için iki faktörlü varyans analizinde incelenmiştir. Elde edilen bulgular çizelge 4.1.'de sunulmuştur.

Çizelge 4.1. Çalışma grubunun ön test - son test puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	η^2
Gruplararası						
Grup (Deney/Kontrol)	57,800	1	57,800	1,742	,195	-
Hata	1261,000	38	33,184			
Gruplarıçi						
Ölçüm (Ön test – Son test)	460,800	1	460,800	133,463	,000*	,79
Hata	131,200	38	3,453			
Grup*Ölçüm	80,000	1	80,000	23,171	,000*	,38
Hata	131,200	38	3,453			

* $p < ,05$

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test - son test ortalama puanlarını incelemek amacıyla yapılan analizler sonucunda deney ve kontrol grubunda ön test son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($F_{1-38} = 1,742$, $p = ,195$). Bu sonuç deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin puan ortalamalarının ön test ve son test olarak ölçüm ayrımı yapılmadığında, aralarında fark olmadığını göstermektedir. Ön test son test için ölçümler arasındaki fark, grup ayrımı yapılmaksızın incelendiğinde de öğrencilerin ortalama puanları arasında önemli bir farkın olduğu saptanmıştır ($F_{1-38} = 133,463$, $p = ,000$, $\eta^2 = ,79$). Bu bulguya göre öğrencileri ortalama puanları deney ve kontrol grubu olarak iki farklı grup oluşturulmazsa ön test ve son test puanlarının farklılaştığı söylenebilir. Bu sonuca ait etki büyüklüğü de oldukça yüksek olarak değerlendirilebilecek bir seviyede olduğu gözlenmiştir. Sonuç olarak ölçümler arasında ciddi bir farklılaşmanın olduğu düşünülebilir.

Son olarak araştırmanın temelini oluşturan internet tabanlı öğretim yönteminin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretime göre başarıya ulaşmada daha etkili olup olmadığı incelendiğinde ise grup ve ölçüm arasındaki farkın anlamlı olduğu bulunmuştur ($F_{1-38} = 23,171$, $p = ,000$, $\eta^2 = ,38$). Bu bulguya göre deney grubundaki

öğrencilere, verilen internet tabanlı eğitimin öğrencilerin başarı düzeylerini arttırmada etkili olduğu ya da uygulamanın deney grubunun başarı düzeyini olumlu yönde değiştirmede etkili olduğu söylenebilir. Bu sonuca ait etki büyüklüğü de orta düzeyde kabul edilebilecek düzeydedir. Başarıyı arttırmada gözlenen varyansın %38'inin deneysel koşullarla açıklanabildiği anlaşılmıştır. Analizler sonucunda ortak etkinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ortak etkinin kaynağını incelemek amacıyla Tukey q analizi kullanılarak elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Çizelge 4.2.'te gözenek ortalamaları arasındaki farklar için Tukey q değerleri verilmiştir.

Çizelge 4.2. Gözenek Ortalamaları Arasındaki Farklar İçin Tukey q Değerleri

Faktör	Düzy	Ön Test-Son Test ^a	Deney-Kontrol ^b
		Q	q
Grup (A)	Deney	3,40*	-
	Kontrol	1,40	-
Ölçüm (B)	Ön	-	0,22
	Test		
	Son Test	-	2,73

^aq tablo değeri, $\alpha=,05$, $r=2$ ve $sd=38$ için 2,86'dır.

^bq¹ kritik değeri, $\alpha=,05$ için 2,86 olarak hesaplandı.

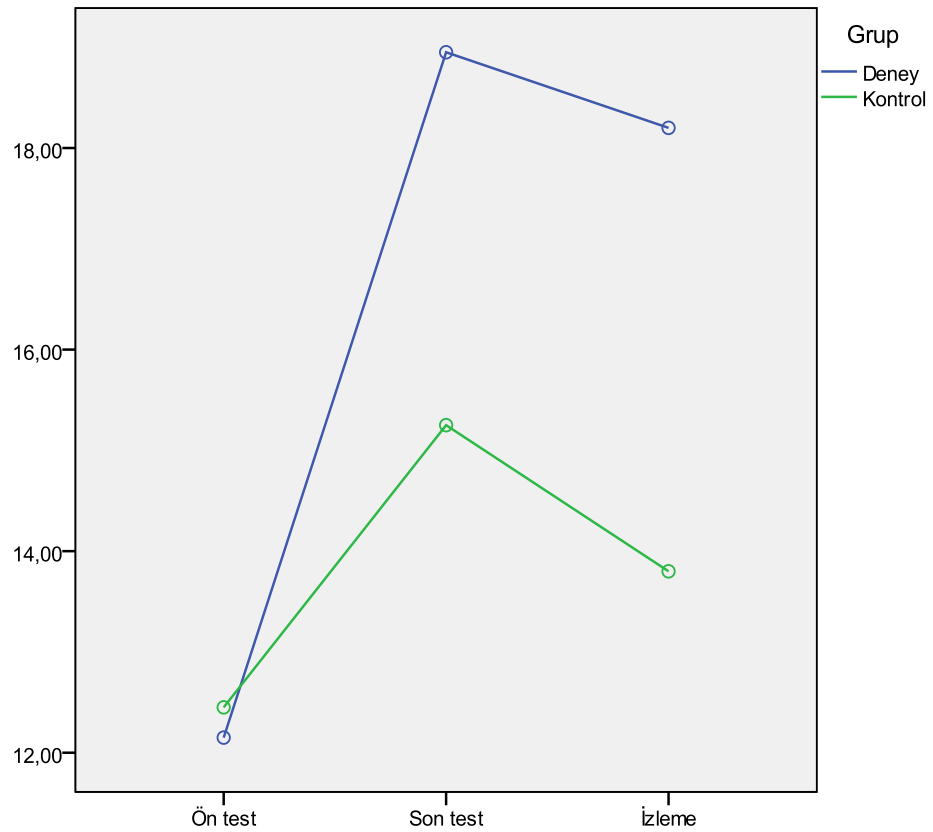
* $p<,05$.

Tek faktör de tekrarlanan ölçümler için iki faktörlü varyans analizi sonucunda deney ve kontrol gruplarının ön testle son test puan ortalamaları arasında çapraz farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bu farklılığa neden olan orta etkinin kaynağı ayrıca Tukey q testiyle incelenmiştir. Deney ve kontrol gruplarına ait Tukey q değerlerine göre (3,40, $\alpha=,05$, $r=2$ ve $sd=38$ için kritik değer 2,86) internet tabanlı öğretim planının öğrencilerinin başarılarını arttırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılırken yapılandırmacı eğitimin etkisinin yetersiz olduğu belirlenmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci istatistiksel bulgusu, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinde internet tabanlı öğretim yöntemi uygulanan deney grubu ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler dersi 2005 yapılandırmacı öğretim programı uygulanan kontrol grubundaki öğrencilerin, hatırd tutma düzeyleri arasında anlamlı fark vardır” olan ikinci alt problemi için yapılan tek faktörde tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz öncesinde, araştırma katılımcılarının son test ve izleme testinden aldıkları puanlara ilişkin ortalamalar, çizgi grafikle incelenmiştir. Elde edilen çizgi grafik, grafik 4.2.’te sunulmuştur.

Grafik 4.2. Deney ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Test ve İzleme Testi Eksenli Ortalama Puanlarına İlişkin Çizgi Grafik

Çizgi grafikte de görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubunu oluşturan deney grubundaki öğrencilerin ön testi ve son test puan ortalamalarında önemli atılımlar belirlenmiştir. 3 hafta ardından yapılan izleme testinde çok az duraksama olduğu ancak

açık bir şekilde, kontrol grubundan daha yukarıda puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Puan ortalamaları incelendiğinde, deney grubundaki öğrencilerin izleme testi puan ortalamalarının ($\bar{x}= 18,20$, $ss= 5,01$) kontrol grubundaki öğrencilerin izleme testi puan ortalamalarıyla ($\bar{x}= 13,80$, $ss= 3,19$) aralarında belirgin fark olduğu görülmüştür. Deney grubu lehine gözlenen bu farklılığın önemli olup olmadığı tek faktör üzerinde, tek faktörde tekrarlanan ölçümler içinde iki faktörlü varyans analizi incelenerek elde edilen bulgular çizelge 4.3.'de sunulmuştur.

Çizelge 4.3. Çalışma Grubunun Son Test – İzleme Test Puanlarının ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	sd	KO	F	p	η^2
Gruplararası						
Grup		1	328,050	9,270	,004*	,20
(Deney/Kontrol)	328,050					
Hata	1344,750	38	35,388			
Gruplarıçi						
Ölçüm	24,200	1	24,200	41,145	,000*	,52
(Son test – İzleme testi)						
Grup*Ölçüm	2,450	1	2,450	4,166	,048*	,10
Hata	22,350	38	,588			

* $p < ,05$

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test ve izleme testleri puan ortalamalarını incelemek amacıyla yapılan analizler sonucunda, deney ve kontrol grubunda son test - izleme test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($F_{1-38}= 9,270$, $p= ,004$; $\eta^2= 20$). Bu sonuç, deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin puan ortalamalarının ön test ve son test olarak ölçüm ayrımı yapılmadığında, aralarında fark olduğunu göstermektedir. Son test – izleme test için ölçümler arasındaki fark, grup ayrımı yapılmaksızın incelendiğinde de öğrencilerin ortalama puanları arasında önemli farkın olduğu hesaplanmıştır ($F_{1-38}= 24,200$, $p= ,000$, $\eta^2= 52$). Bu bulguya göre öğrencilerin ortalama puanları, deney ve kontrol grubu olarak iki farklı gruba ayrılmadıklarında, ön test ve son test puanlarının farklılaştığı söylenebilir. Bu sonuca ait etki büyüklüğü de oldukça yüksek olarak

değerlendirilebilecek bir seviyededir. Buna göre ölçümler arasında ciddi bir farklılaşmanın olduğu söylenebilir. Son olarak analizin temelini oluşturan internet tabanlı öğretim yönteminin yapılandırmacı yaklaşıma dayalı öğretime göre artan başarı düzeyini koruyup korumadığının incelenmiş grup ve ölçüm arasındaki farkın da anlamlı olduğu bulunmuştur ($F_{1-38} = 2,450$, $p = ,048$, $\eta^2 = 10$). Bu bulguya göre deney grubundaki öğrencilere verilen internet tabanlı eğitimin kalıcılığı, kontrol grubundaki öğrencilere oranla daha etkili olduğu söylenebilir. Analizler sonucunda ortak etkinin anlamlı olduğu belirlenmiştir. Ortak etkinin kaynağını incelemek amacıyla Tukey q analizi kullanılarak elde edilen sonuçlar çizelge 4.4.'da sunulmuştur.

Çizelge 4.4. Gözenek Ortalamaları Arasındaki Farklar İçin Tukey q Değerleri

		Son Test-İzleme	
Faktör	Düzy	Test ^a	Deney-Kontrol ^b
		q	q
Grup (A)	Deney	4,37*	-
	Kontrol	8,46*	-
Ölçüm (B)	Son Test	-	2,76
	İzlemeTesti	-	3,28*

^aq tablo değeri, $\alpha = ,05$, $r = 2$ ve $sd = 38$ için 2,86'dır.

^bq¹ kritik değeri, $\alpha = ,05$ için 2,86 olarak hesaplandı.

* $p < ,05$.

Tek faktörde tekrarlanan ölçümler iki faktörlü varyans analizi sonucunda deney ve kontrol gruplarının son testle izleme test puan ortalamaları arasında çapraz farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bu farklılığa neden olan ortak etkinin kaynağı ayrıca Tukey q testiyle incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre son test ve izleme testine ait puan ortalamalarında deney grubunda (4,37, $\alpha = ,05$, $r = 2$ ve $sd = 38$ için kritik değer 2,86) ve kontrol grubu arasında (8,46, $\alpha = ,05$, $r = 2$ ve $sd = 38$ için kritik değer 2,86) önemli farklılıklar bulunmaktadır. Kontrol grubunda gözlenen yüksek farklılığın nedeni çizgi grafikten de anlaşılacağı üzere, deney grubunun azalmasına göre daha belirgin azalmadan kaynaklandığı açıktır. Bu sonuçlar doğrultusunda deney grubundaki

öğrencilerin başarılarının kontrol grubundaki öğrencilere oranla daha kalıcı olduğu söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt probleminde, “İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin uygulandığı grupta, öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu amaçla deney grubu öğrencilerinin yarı yapılandırılmış görüşme formu ile görüşleri alınmıştır. Görüşme notları betimsel analiz yapılarak çözümlenmiştir. Görüşlere ilişkin kodlama yapılarak frekansları çıkarılmış ve kodlamalara uygun örnek cümleler yazılmıştır. Görüşme formu deney gurubundaki 21 öğrenciye uygulanmıştır. Aşağıda internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı deney grubunda öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşleri verilmiştir. Çizelge 4.5.’de ünite sürecinde sınıfta, evde ya da bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı? Sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

Çizelge 4.5. Ünite Sürecinde Sınıfta, Evde Ya Da Bilişim Teknolojileri Sınıfında Ne Tür Etkinlikler Yapıldı? Sorusuna Verilen Yanıtlar

1. Ünite sürecinde sınıfta, evde ya da bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
İnterneti kullandım.	- İnternet kullanımı	16	76
Bilgisayarı kullandım.	- Bilgisayar kullanımı	19	90
Ödevleri, etkinlikleri bilgisayardan, internetten yaptım.	- Bilgisayarda etkinlik çalışmaları	12	57
Bilgisayar ve internetten video, sunu, konu anlatımı izledim.	- İnternet ve bilgisayardan video, sunu vb. izleme	13	62
Dersi BT sınıfında takip ettim.	- Bilişim ve teknoloji sınıfında dersin takip edilmesi	9	43
Dersi evden takip ettim.	- Dersin evden takip edilmesi	13	62
Ödevlerimizi internetten yaptım.	- İnternetten ödevlendirme	14	67
Ödevlerimizi sınıfta değerlendirdim.	- Etkinliklerin sınıfta değerlendirilmesi	11	52

Deney grubundaki öğrencilerin, ünite sürecine yönelik görüşlerini almak için ilk olarak “Ünite sürecinde sınıfta, evde ve bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı?” sorusu sorulmuştur. Öğrenciler bu soruya “Bilgisayar kullanımı” (f=19), “İnternet kullanımı” (f=16), “İnternetten ödevlendirme” (f=14), “Dersin evden takip edilmesi” (f=13), “İnternet ve bilgisayardan video, sunu vb. izleme” (f=13), “Bilgisayarda etkinlik çalışmaları” (f=12), “Etkinliklerin sınıfta değerlendirilmesi” (f=11), “Bilişim ve teknoloji sınıfında dersin takip edilmesi gibi yanıtlar vermişlerdir. Görüldüğü üzere en çok bilgisayar ve internet kullanımı ve bu süreçte yapılan internetten ödevlendirme ifadeleri yer almıştır. Dersleri, interneti olan öğrenciler kendi evlerinde, olmayanlar ise okulun bilişim ve teknoloji sınıfında takip etmişlerdir. Bir

öğrencinin “Bir konuyu birçok etkinlikle işleyip, pekiştiriyoruz. Konuları çok iyi kavıyorum” ifadesi ile sürece yönelik görüşünü ifade etmiştir. Bu da dersin internet temelli yapılması ve internetten ödevlendirme etkinlikleri ile öğrencinin etkin bir şekilde öğretim sürecine katıldığını göstermektedir. Öğrencilerin görüşlerine yönelik örnek görüşme formları Ek-6’da verilmiştir. Çizelge 4.6.’de ünitenin işlenişi sürecinde internet tabanlı öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

Çizelge 4.6. Ünitenin İşleniş Sürecinde İnternet Tabanlı Öğretim Yöntemi Kullanımına Yönelik Görüşleriniz Nelerdir? Sorusuna Verilen Yanıtlar

2. Ünitenin işleniş sürecinde internet tabanlı öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
Derse olan ilgim arttı.	- İlgiyi arttırması	14	67
Görsel olarak gördüm, İşitsel olarak dinledim.	- Görsel ve işitsel olması (Animasyon, video, resim, müzik vb.)	13	62
İnternette, bilgisayardan izledik, dinledim.	- Teknolojinin kullanılması (Bilgisayar, internet vb.)	18	86
Sıkılmadım.	- Sıkılmayı önlemesi	9	43
İstediğimiz zaman, istediğimiz şekilde çalışıyordum.	- Öğrenmede serbestlik	8	38
Kendi başıma öğrendim.	- Bireysel öğrenme	7	33
Ders daha zevkli hale geldi, eğlenceliydi.	- Öğrenmenin daha zevkli hale gelmesi	15	72
Hatırımda kalmasını sağladı.	- Hatırda kalıcılık	9	43
Dersi ve konuyu daha iyi anladım.	- Konunun iyi anlaşılması	12	57

Öğrencilere daha sonra, “Ünitenin işleniş sürecinde internet tabanlı uzaktan öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrenciler bu soruya “İnternette, bilgisayardan izledim ve dinledim” (f=18), “Ders daha zevkli hale geldi, daha eğlenceliydi” (f=15), “Derse olan ilgim arttı” (f=14),

“Görsel olarak gördüm, işitsel olarak dinledim” (f=13), “Dersi ve konuyu daha iyi anladım” (f=12), “Hatırimda kalmasını sağladı” (f=9), “Sıkılmadım” (f=9), “İstediğim zaman, istediğim şekilde çalışıyordum” (f=8), “Kendim öğrendim” (f=7) cevaplarını vermişlerdir. Bu cevaplar internet tabanlı öğretim yöntemine öğrenciler arasında ilgiyi arttırdığını, öğrencilerin derslerde bilgisayar ya da internetten film, resimli ve müzikli sunuları; yani görsel ve işitsel materyalleri takip etmekten hoşlandıklarını, öğrenmenin daha zevkli hale geldiğini ve bunun sonucunda da konuların daha iyi anlaşıldığını göstermektedir. Deney grubundaki evinde interneti olmayan öğrenciler, bilişim ve teknoloji sınıfında grup olarak çalışmak istemişlerdir. Grup olarak çalışan öğrencilerin görüşme formuna “kendim öğrendim” yazmadıklarından bu alandaki oran %33 çıkmıştır. Öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar öğretim sürecine yönelik olumlu görüşlerini ortaya koymaktadır. Çizelge 4.7.’da internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılarak yapılan öğrenmenin yapılandırmacı öğretim yöntemi ile yapılan öğrenmeden farkları nelerdir? sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

Çizelge 4.7. İnternet Tabanlı Öğretim Yöntemi Kullanılarak Yapılan Öğrenmenin Yapılandırıcı Öğretim Yöntemi İle Yapılan Öğrenmeden Farkları Nelerdir? Sorusuna Verilen Yanıtlar

3. İnternet tabanlı öğretim yöntemi kullanılarak yapılan öğrenmenin yapılandırıcı öğretim yöntemi ile yapılan öğrenmeden farkları nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
İlgim arttı.	- İlgiyi arttırması	7	33
Video, sunu gibi şeyler izledik ve dinledim.	- Görsel ve işitsel olması (Animasyon, video, resim, müzik vb.)	12	57
Teknoloji, internet ve bilgisayarını kullandım.	- Teknolojinin kullanılması (Bilgisayar, internet vb.)	15	72
Sıkılmadım.	- Sıkılmayı önlemesi	9	43
İstediğimiz zaman çalışabilip, tekrar edebiliyorum.	- Öğrenmede serbestlik	9	43
	- Bireysel öğrenme	9	43
İnternet tabanlı öğretim daha zevkli.	- Öğrenmenin daha zevkli hale gelmesi	13	62
Dersi daha iyi anlıyorum.	- Konunun iyi anlaşılması	15	72

Öğrencilere üçüncü olarak, “İnternet tabanlı uzaktan öğretim kullanılarak yapılan öğrenmenin yapılandırıcı öğretim yöntemi ile yapılan öğrenmeden farkları nelerdir? Sorusu sorulmuştur. Öğrenciler bu soruya “Teknoloji, internet ve bilgisayarını kullandım” (f=15), “Dersi daha iyi anladım” (f=15), “İnternet tabanlı öğretim daha zevkli” (f=13), “Video, sunu vb. gibi şeyler izledim ve dinledim” (f=12), “Sıkılmadım”

(f=9), “İstedığım zaman, tekrar edebiliyorum” (f=9), “Kendim öğrenebiliyordum” (f=9) gibi cevaplar vermişlerdir. Bunların yanında bir öğrenci ifadesinde “internet tabanlı öğretim derslere ilgimizi arttırıyor. Eskiden Sosyal Bilgiler dersinden sıkılıyordum. Şimdi internet tabanlı öğretim sayesinde konular daha anlaşılır hale geliyor.”, Bir başka öğrenci de “Bence bu internet tabanlı eğitim gayet yararlı bir çalışma oldu. Hem de öğrencilerin derse ilgisinin artmasına neden oldu. Sıkılmamızı engelledi. Derse karşı daha aktif olduk.” diye belirtmiştir. Yukarıda ki çizelgede örnek cümlelere baktığımızda bir kısım öğrenci “İlgim arttı”, bir kısım öğrenci de “İnternet tabanlı öğretim daha zevkli” yanıtını vermişlerdir. “İlgim arttı” cevabının oranı %33 iken “İnternet tabanlı öğretim daha zevkli” cevabının oranı %62’dir. Buradan öğrencilerin internet tabanlı öğretim yöntemine karşı olumlu düşünceleri daha çok “İnternet tabanlı öğretim daha zevkli” cevabı vererek gösterdiklerini söyleyebiliriz. Çizelge 4.8.’da internet tabanlı öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

**Çizelge 4.8. İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Beğendiğin Yönleri Nelerdir?
Sorusuna Verilen Yanıtlar**

4. İnternet tabanlı öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
Derse olan ilgim arttı.	- İlgiyi arttırması	11	52
Dersi bilgisayardan, internetten takip ettim.	- Teknolojinin kullanılması (Bilgisayar, internet vb.)	15	72
Ders eğlenceliydi.	- Sıkılmayı önlemesi	10	48
Evde bireysel çalışabiliyorum.	- Bireysel öğrenme	7	33
Dersi daha zevkli hale getiriyor.	- Öğrenmenin daha zevkli hale gelmesi	15	72
İnternet tabanlı öğretimle konuları daha iyi anladım.	- Konunun iyi anlaşılması	11	52

Öğrencilere daha sonra, “İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrenciler dördüncü soruya, “Dersi daha zevkli hale getiriyor” (f=15), “Dersi bilgisayar ve internetten takip ettim” (f=15), “Derse olan ilgim arttı” (f= 11), “İnternet tabanlı öğretimle konuları daha iyi anladım” (f=11), “Ders eğlenceliydi” (f=10), “Evde bireysel çalışabiliyorum” (f=7) cevaplarını vermişlerdir. Bu cevapların haricinde öğrenciler, “Bence internet tabanlı öğretim daha eğlenceli Ben bu üniteyi daha iyi anladım. İnternet tabanlı eğitim çok güzel. Bence her okulda internet tabanlı öğretim gösterilmeli. İnternet tabanlı öğretim sayesinde bu üniteyi ve konuları daha iyi anladım. Çok güzel üniteydi.”, “Ben her yönünü beğendim

çünkü daha ilgi çekici, daha zevkli hale geliyor. Bireysel öğrenme var. Resimli ve anlatımlı olunca akılda daha kalıcı ve daha da zevkli oluyor. Bir de daha iyi anlaşılıyor.”, “İnternet tabanlı öğretim daha eğlenceli. Videolar ve sunular sayesinde daha iyi anlıyoruz.”, “Bu öğretim kesinlikle dersi daha zevkli hale getirdi. Hem görsel hem de işitsel olması bizde bilginin daha kalıcı olmasını sağladı.” gibi cevaplar da vermişlerdir. Çizelge 4.9.’de internet tabanlı öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir? sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

Çizelge 4.9. İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Beğenmediğin Yönleri Nelerdir? Sorusuna Verilen Yanıtlar

5. İnternet tabanlı öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
Bilgisayarımın veya internetimin olmaması.	- Bilgisayar ve internetin olmaması	6	29
Gerekli programların olmaması.	- Gerekli donanım ve yazılımın olmaması	3	14
Öğretmene sorular soramıyorum.	- Yüz yüze eğitimin olmaması	6	29
Bilgisayara soru soramıyorum.	- Bireysel öğrenme	4	19

Öğrencilere beşinci olarak, “İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Öğrenciler bu soruya, “Bilgisayarımın veya internetimin olmaması” (f=6), “Öğretmenime sorular soramıyorum” (f=6), “ Bilgisayara soru soramıyorum” (f= 4), “Gerekli programların olmaması” (f=3) cevaplarını vermişlerdir. Bunların yanında internetin çok yavaş olması, bilgisayarın donması, programın çalışmaması gibi aksaklıkları da vurgulamışlardır.

Çizelge 4.10.'de Bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı? sorusuna verilen yanıtlar verilmiştir.

Çizelge 4.10. Bu Çalışma İle İlgili Olarak Söylemek İstedığın Başka Bir Şey Var Mı? Sorusuna Verilen Yanıtlar

6. Bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı? Sorusuna verilen yanıtlar.			
Örnek Cümleler	Kodlar	F (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
Diğer dersler ve ünitelerde de uygulansın.	- Diğer ünitelerde de uygulanması	15	72
Çok değişik bir yöntem benim için.	- Değişik yöntemler	4	19
Eğitimde teknolojiyi kullandım.	- Eğitimde teknolojiyi yakalama	6	29
Dersi evden veya bilişim teknoloji sınıfından takip ettim	- Okuldan uzakta dersi takip etme	7	33
Derslerime yardımcı oluyor.	- Okuldaki derslere destek olma	7	33

Öğrencilere son olarak, “Sizin bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin bir şey var mı?” sorusu sorulmuştur. Öğrenciler soruya, “Diğer dersler ve ünitelerde de uygulansın” (f=15), “Dersi evden, bilişim ve teknoloji sınıfından takip ettim” (f=7), “Derslere yardımcı oluyor” (f=7), “Eğitimde teknolojiyi kullandım” (f=4) cevaplarını vermişlerdir. Cevaplardan da anlaşıldığı üzere, öğrenciler internet tabanlı öğretim yönteminin diğer ders ve ünitelerde uygulanmasını da çok istemektedirler. Verilen cevaplara baktığımızda “Benim için çok değişik bir yöntem” %19 olarak görülmektedir. Bunun nedeni, derse giren öğretmenin daha önce de bu uygulamalara benzer etkinlikler yapmış olması olabilir.

Bu araştırmada; öğrencilerin başarısının ve derse olan ilgisinin artmasının nedeni, öğretim yöntemi olarak internet tabanlı öğretim yönteminin kullanılması olabilir. Yapılan bu araştırmada da öğrenciler, uygulanan internet tabanlı öğretim yönteminin devamının olup olmadığını merak etmişlerdir. Bu da öğrencilerin derse ilgiyle takip ettiklerini göstermektedir. Nitekim öğrencinin ilgisi ve merakı derse olan katılımını ve başarısını artırır.

Sonuç olarak bu verilerden faydalanarak öğrencilerin internet tabanlı öğretim yöntemine ait görüşlerinin olumlu olduğu ve uygulanan çalışmanın öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediği, öğrencilerin ilgisini artırdığı, öğrencilerin dersin işlenişinden memnun olduğu sonucuna ulaşabiliriz.

BÖLÜM V

Bu bölümde elde edilen bulgular ve yorumlara dayalı olarak sonra ulaşılan sonuç, tartışma ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç

1. Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarıları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Bu sonuç, internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılarak yapılan öğretim sürecinin öğrencilerin, Sosyal Bilgiler dersinde akademik başarılarını arttırdığını göstermektedir.

2. Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerin bilgileri hatırlama düzeyleri arasında, deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır. Bu sonuç, internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılarak yapılan öğretim sürecinin Sosyal Bilgiler dersinde öğrencilerin bilgileri hatırlama düzeylerini artırmada geleneksel öğretime göre daha etkili olduğunu göstermektedir.

3. Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde, internet tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı grupta, öğrencilerin ünite sürecine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu ve uygulanan çalışmanın öğrenme sürecini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmış ve öğrenilenlerin somutlaştırılması ile daha kalıcı öğrenmeyi sağladığı anlaşılmıştır.

Araştırma sonuçları göstermektedir ki, internet tabanlı öğretim yöntemi kullanımı ile yapılan öğretim, öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersine ilişkin akademik başarılarını ve bilgileri hatırlama düzeylerini arttırmaktadır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin, ünite sürecine ilişkin olumlu görüşler ifade etmeleri, uygulanan öğretim sürecinin etkili olduğunu göstermektedir.

5.2. Tartışma

1. İnternet tabanlı öğretim yönteminin, öğrencilerin akademik başarıları, hatırdada tutma düzeyleri üzerindeki etkisi ve deney grubundaki öğrencilerin sürece yönelik görüşlerinin yansıtıldığı bu çalışmada, elde edilen veriler, bu yöntemin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin akademik başarıları ve hatırdada tutma düzeyleri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

İnternet tabanlı öğretim yönteminin, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisine baktığımızda deney grubunda ki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Bunun yanına deney grubunda internet tabanlı öğretim yöntemine uyum sağlayamayan, bilişim ve teknoloji sınıfında rahat çalışamayan öğrenciler gözlenmiştir. Eğer bu gibi nedenler olmasaydı, internet tabanlı öğretim yönteminin deney grubu öğrencilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi daha fazla olabilirdi.

Birinci alt problemin bulguları; Arıkan (2006), Ayas (2006), Açıkalin ve Duru (2005), Ulusoy (2005), Adıyaman (2002), Karakuş, F., Karakuş, G. ve Kösa (2008), Savaş ve Arıcı (2009), Akçay, Tüysüz ve Feyzioğlu (2003), Akpınar, Aktamış ve Ergin (2005), İşman, Dabaj, Altınay ve Altınay (2004), Eşgi (2006), Çakır (2003), Öğüt, Altun, Sulak ve Koçer (2004), Arıcı ve Yekta (2005), Bintaş ve Barut (2008)'de yapılan araştırmaların bulgularıyla benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır.

2. İnternet tabanlı öğretim yönteminin, öğrencilerin hatırdada tutma düzeylerine baktığımızda deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark görülmektedir.

Uygulama sürecine baktığımızda kontrol grubundaki öğrenciler, ünite içerisinde birçok okuma parçasının bulunması, konuların birbiri ile bağlantılarının sağlanamaması ve ünitenin uzun sürmesinden kaynaklanan bazı olumsuz nedenler yüzünden geleneksel öğretim yöntemine karşı ilgi göstermemişlerdir. Diğer yandan deney grubu öğrencilerine baktığımızda, öğrencilerin bilgisayar ve internete olan ilgisi, ünite içeriğinin görsel ve işitsel olarak fazla zengin olması ve serbest çalışabilme ve istediği zaman tekrar etme gibi fırsatlarının olmasından dolayı derse olan ilgileri artmıştır.

Deney grubunun derse olan ilgisinin artmasının sonucunda öğrenilen öğeleri hatırd tutma oranı kontrol grubuna göre daha fazla olmuştur.

İkinci alt problemin bulguları; Hazari ve Schnorr (1999), Alper ve Deryakulu (2008), Irizarry, R. (2002), Nguyen ve Kulm (2005), Marshall ve Taylor (2009)'da yapılan araştırmaların bulgularıyla benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır.

3. Üçüncü alt problemde de öğrencilerin internet tabanlı öğretim sürecine yönelik görüşlerinden elde edilen verilere baktığımızda; öğrencilerin internet tabanlı öğretim yöntemine karşı olumlu tutum ve görüşlere sahip oldukları kanısına varılabilir.

Deney grubundaki her öğrencinin evlerinde kendilerine ait internet bağlantılı bilgisayarları ve her öğrenci aynı oranda interneti kullanma bilincine sahip olsaydı; öğrencilerin internet tabanlı öğretim süresine ilişkin görüşleri daha olumlu olabilirdi.

Elde edilen verilere baktığımızda uygulanan öğretim yöntemi hakkında öğrenci görüşlerinin olumlu olduğunu görmekteyiz. Öğrencilerin olumlu cevap verdiği görüşler “İlgimiz arttı”, “Görsel/İşitsel olarak gördüm”, “Daha çok ilgimi çekti”, “İnternet tabanlı öğretim daha zevkli” , “Diğer derslerde de uygulansın” olarak belirlenmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin sürece yönelik olumlu görüşler ifade etmeleri de yapılan çalışmanın etkili olduğunu göstermiştir.

Üçüncü denence de İşman, A., Gürgün, S. (2008), Atıcı (2007), Baki, Karakuş ve Kösa (2008), Çetin ve Günay (2009), Tüysüz ve Aydın (2007), Çuhadar (2010), Çatlıoğlu ve Kutluca (2010), Şendağ ve Gündüz (2007), Tanyıldızı ve Semerci (2005), Filiz, Arslan ve Coştu (2008), Aktürk, Şahin ve Sumbül (2008), Demirli (2002)'de yapılan araştırmaların bulgularıyla benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır.

Gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında yapılan araştırmalarda derste, ders kitabı dışında kullanılan internet tabanlı öğretim yönteminin öğrencinin başarısını ve derse olan ilgisini artırdığı belirtilmektedir.

Bu araştırma sonucunda öğrencilerin başarısının ve derse olan ilgisinin artmasının nedeni, öğretim yöntemi olarak internet tabanlı öğretim yönteminin

kullanılması olabilir. Yapılan bu araştırmada öğrenciler, uygulanan internet tabanlı öğretim yönteminin devamının olup olmadığını merak etmişlerdir. Bu da öğrencilerin dersi ilgiyle takip ettiklerini göstermektedir. Nitekim öğrencinin ilgisi ve merakı derse olan katılımını ve başarısını artırır. İnternet tabanlı öğretim yöntemi, internet tabanlı öğrenme öğelerinden oluşmaktadır. Eğer öğretim sadece bilgi aktarımı olarak görülseydi, öğrencide bu aktarım çok az düzeyde gerçekleşecekti. Çünkü öğrenci algılama yollarının birçok kısmını bu bilgi aktarımına kapatacaktı. Bu çalışmada ki anket sonuçlarına bakarak öğrencinin algılama yollarını açık tuttuğunu ve derse olan ilgisinin olumlu düzeyde olduğunu görebiliriz.

Bütün bu sonuçlar dikkate alındığında Sosyal Bilgiler dersinde ve diğer derslerde de internet tabanlı öğretim yönteminin kullanmanın önemine, öğrencinin ilgisini ve başarısını artırdığına vurgu yapan ilk araştırmalardan olması ve bu amaçla program geliştirme uzmanlarına, öğretmenlere yol göstermesi ve bilgi sunması açısından yararlı olabileceğini belirtmek mümkündür.

5.3. Öneriler

1. Araştırma sonuçları incelendiğinde, internet tabanlı Sosyal Bilgiler öğretim yönteminin Sosyal Bilgiler öğretiminde akademik başarıyı artırdığı ve kalıcılığı sağladığı görülmektedir. Bu nedenle Sosyal Bilgiler dersi öğrencinin ilgisini çekebilecek internet tabanlı öğrenme araçları ile desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır. Sadece ders kitabıyla yetinilmemelidir.

2. İlköğretim Sosyal Bilgiler dersi ve Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretiminde internet tabanlı öğretim yaygınlaştırılmalıdır.

3. Sosyal Bilgiler grubu derslerinin yanında diğer derslerde de internet tabanlı öğretim yöntemi kullanılmalıdır.

4. İlköğretim çağındaki öğrencilere bilinçli bilgisayar ve internet kullanımı hakkında bilgilendirme yapılmalıdır. Bu konuda ilköğretim okullarındaki bilgi ve teknoloji öğretmenleri ile iletişim kurulmalı ve bilişim teknolojileri laboratuvarlarından yararlanılmalıdır.

5. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim – öğretim kurumlarına devam eden öğrencilere internet tabanlı eğitim ile destek verilerek, öğrencilerin başarıları artırılabilir.

6. Milli Eğitim Bakanlığı, ilköğretim okullarının internete bağlanma hızını arttırmalı ve internete bağlanma sorunlarını ivedilikle çözmelidir.

7. Aynı bölgedeki ya da farklı bölgelerdeki okullarla iletişim kurularak bir internet tabanlı öğrenme ortamı oluşturularak, internet tabanlı eğiti-öğretim faaliyetlerin yanında öğrenciler arasında paylaşım da sağlanabilir.

8. Sadece Sosyal Bilgiler dersinde değil diğer derslerde de internet tabanlı öğrenme öğelerinin kullanımını kolaylaştırmak ve yaygınlaştırmak için gerek özel kurum/kuruluşlar gerekse de Milli Eğitim Bakanlığı öğrencilerin düzeylerine uygun, birden fazla duyu organına hitap edebilecek internet tabanlı öğrenme öğelerini/materyallerini geliştirme ve yaygınlaştırma konusunu ele alarak çalışmalar yapmalısı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Fakültesi Dekanlığı kanalıyla M.E.B. İl Milli Eğitim Müdürlüğüne öneriler götürmelidir.

9. Öğrenciler, internet tabanlı öğretim yöntemini çok beğendiklerini, internet tabanlı öğretim yönteminin anlatımı ve anlamayı kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Öğretmenler, Sosyal Bilgiler öğretiminde öğrencilerin ilgisini çekebilecek internet tabanlı öğrenme öğelerini kullanmalıdır.

10. İnternet tabanlı öğrenme öğelerinde resimli, hareketli, video-animasyon ve interaktif öğeler tercih edilmelidir.

11. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile Eğitim Fakültesi Dekanlığı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü kanalıyla ilgili işbirliği, danışmanlık hizmetleri konusunda güç birliği yapmaları söz konusu tez gibi, benzer çalışmaların artırılmasına yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Ada, S., Baysal, Z.N., Kadioğlu, H. (2009). “**Projeye Dayalı Öğrenme Yaklaşımı’nın Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumlarına Ve Görsel Sunu Uygulamalarına Etkisi**”. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.10, S.3, s.89-96, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt10Sayi3/JKEF_10_3_2009_89_96.pdf (Son erişim tarihi: 00:19 25/06/2010)
- Adıyaman, Z. (2002) “**Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Eğitimi**”. The Turkish Online Journal of Educational Technology, C.1, S.1, s.92-97, <http://www.tojet.net/articles/1111.pdf> (Son erişim tarihi: 03:33 19/08/2010)
- Açıkalın, M., Duru, E. (2005) “**The Use of Computer Technologies In The Social Studies Classroom**”. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Nisan, C.4, S.2, s.18-26, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 18:57, 12/08/2010)
- Açıkgöz, K, Ü. “**Tarih Derslerinde Öğrencileri Güdöleme Stratejileri**”. TÖDK, s. 313 vd.
- Açıkgöz, K, Ü. (1992). “**İşbirlikli Öğrenme**”. Malatya: Uğurluel Matbaası, s.207.
- Akengin, H., Sağlam, D. ve Dilek, A. (2002). “**İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi İle İlgili Görüşleri**”, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.16, s.1-12, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2002_16_1-12_45.pdf (Son erişim tarihi: 21:25 24/06/2010)
- Akbaba-Altun, S. ve Altun, A. (2000). “**Bir Eğitim Aracı Olarak İnternet**”, Milli Eğitim Dergisi, S.147, s.23-26, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/147/sadegul.htm> [adresinden](http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/147/sadegul.htm) 00:26. (Son erişim tarihi: 12/08/2010)

- Akbaba, B. (2005). **“Tarih Öğretiminde Fotoğraf Kullanımı”** Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.6, S.1, s.185-197, <http://kefad.ahievran.edu.tr/arsiv/61.htm> (Son erişim tarihi: 24/06/2010)
- Akçay, H., Tüysüz, C., Feyzioğlu, B. (2003) **“Bilgisayar Destekli Fen Bilgisi Öğretiminin Öğrenci Başarısına ve Tutumuna Etkisine bir Örnek: Mol Kavramı ve Avogadro Sayısı”** The Turkish Online Journal of Educational Technology, Nisan, C.2, S.2, s.57-66, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 17:00, 12/08/2010)
- Akpınar, E., Aktamış, H., Ergin, Ö. (2005) **“Fen Bilgisi Dersinde Eğitim Teknolojisi Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri”**, The Turkish Online Journal of Educational Technology, Haziran, tef.selcuk.edu.tr/salan/sunbul/i/cilt1.pdf (Son erişim tarihi: 16:50, 12/08/2010)
- Aktürk, O., Şahin, İ. ve Sünbül, M. (2008). **“Bilgisayar Öğretmen Adaylarının Web Temelli Öğretim Hakkındaki Görüşleri”**. 8. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı, IETC, 6-9 Mayıs, 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s.855-861.
- Akyol, H. (1998). **“Kelime Tanıma ve Okumaya Etkisi”**, VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Selçuk Üniversitesi, C.1, s.677-683, Konya, tef.selcuk.edu.tr/salan/sunbul/i/cilt1.pdf (Son erişim tarihi: 18:58, 12/08/2010)
- Akyüz, Y. (1997). **“Türk Eğitim Tarihi”**. İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları.
- Alkan, C. (1997). **“Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi”**. Türkiye 1. Uluslar arası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Alkan, C. (2005). **“Eğitim Teknolojisi”**. Ankara: Anı Yayıncılık, 8. Baskı.
- Alkış, S. ve Güleç, S. (2006). **“İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Görüşleri”**. İlköğretim Online Dergisi, C.5, S.1 s.7-22, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say1/v5s1m2.PDF> (Son erişim tarihi: 22:52 24/06/2010)

- Altınışık, S., Orhan, F. (2002). **“Sosyal Bilgiler Dersinde Çoklu Ortamın Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Derse Karşı Tutumları Üzerindeki Etkisi”**. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:23, s.41-49, Ankara, <http://193.140.216.63/200223SERTEL%20ALTINI%C5%9EIK.pdf> (Son erişim tarihi:19:46, 24/06/2010)
- Alper, A., Deryakulu, D. (2008). **“Web Ortamlı Probleme Dayalı Öğrenmede Bilişsel Esneklik Düzeyinin Öğrenci Başarısı ve Tutumları Üzerindeki Etkisi”**. Eğitim ve Bilim Dergisi, C.33, S.148, s.49-63, egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/viewFile/675/126 (Son erişim tarihi: 00:46, 06/09/2010)
- Altun, E. (2008) **“6th, 7th and 8th Graders’ Attitudes Towards Online Homework Assignment Sites”**, The Turkish Online Journal of Educational Technology, Ekim, C.7, S.4, s.5-18, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 16:54, 12/08/2010)
- Arıbaş, S. ve Fırat, ř. (2010) **“İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Akademik Başarıları Üzerinde Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Etkisi”**. Milli Eğitim Dergisi, S.186, s.310-319, Ankara, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/186/186.pdf> 14:43 (Son erişim tarihi: 24/06/2010)
- Arıcı, N., Yekta, M. (2005). **“Mesleki ve Teknik Eğitimde Çoklu Ortam Araçları Kullanılmış Web Tabanlı Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi”**. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, S.1, s.144-153, tdefdergi.gazi.edu.tr (Son erişim tarihi: 03:19, 20/08/2010)
- Arıkan, Y.D. (2007) **“Web Destekli Etkin öğrenme Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Derse Yönelik Tutumları Üzerindeki Etkileri”**. Ege Eğitim Dergisi, C.7, S.1, s.23-41, İzmir, http://egitim.ege.edu.tr/efdergi/arsiv.php?sayi=2006_7_1 (Son erişim tarihi: 16:45, 12/08/2010)

- Arslan, Ö. (2008). **“İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Görsel ve İşitsel Materyal Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarıları ve Hatırda Tutma Düzeyleri Üzerindeki Etkisi”**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Atıcı, B. (2007). **“Sosyal Bilgi İnşasına Dayalı Sanal Öğrenme Çevrelerinin Öğrenci Başarısı ve Tutumlarına Etkisi”**. Eğitim ve Bilim Dergisi, C.32, S.143, s.41-54, <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/issue/view/40> (Son erişim tarihi: 04:07 20/08/2010)
- Au, W. (2009). **“The “Building Tasks” of Critical History: structuring Social Studies for Social Justice”**. Social Studies Research and Practice, Volume 4 Number 2, p.25-35, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi:13:52, 26/08/2010)
- Avşar, Z. ve Alkış, S. (2007). **“İşbirlikli Öğrenme Yöntemi “Birleştirme I” Tekniğinin Sosyal Bilgiler Derslerinde Öğrenci Başarısına Etkisi”**. İlköğretim Online Dergisi, C.6, S.2, s.197-203, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol6say2.html> [adresinden 05:42](#), (Son erişim tarihi:12/08/2010)
- Ayas, C. (2006) **“An Examination of The Relationship Between The Integration of The Tecnology Into Social Studies And Constructivist Pedagogies”**. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Haziran, C.5, S.1, s.14-25, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 16:41, 12/08/2010)
- Aybay, I. (2004). **“Doğu Akdeniz Üniversitesi: Uzaktan Eğitim Programları”**. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Nisan, C.3, S.2, s.136-141, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 19:32, 12/08/2010)
- Bair, S, D. (2008). **“Integrating Women’s History in Social Studies: Lessons Learned from a College/School Partnership”**. Social Studies Research and Practice, Volume 3, Number 1, p.80-95, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 01:27 02/09/2010)

- Baki, A., Karakuş, F. ve Kösa, T. (2008). **“Web Destekli Öğretim Yardımıyla Fraktal Geometri Kavramlarının Öğrenilmesine Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri”**. 8. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı, IETC, 6-9 Mayıs, 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s.87-92.
- Bakar, A., Tüzün, H ve Çağıltay, K. (2008). **“Öğrencilerin Eğitsel Bilgisayar Oyunu Kullanımına İlişkin Görüşleri: Sosyal Bilgiler Dersi Örneği”**. Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi, S.35, s.27-37, <http://193.140.216.63/200835AYŞEGÜL%20BAKAR.pdf> (Son erişim tarihi: 19:16 24/06/2010)
- Başbüyük, A. ve Çıkılı, Y. (2002). **“İlköğretim 6. ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Coğrafya Konularında Çalışma Yaprağı ve Dilsiz Harita Kullanımının Öğrenci Motivasyon ve Başarısı Üzerine Etkisi”**. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.16, s.29-38, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2002_16_29-38_52.pdf (Son erişim tarihi: 21:26 24/06/2010)
- Berktaş, H. (1983). **“Cumhuriyet İdeolojisi ve Fuat Köprülü”**. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Bintaş, J. ve Barut, A., (2008) **“The Effect of Classic And Web Based Educational Application, Applied for Turbo Pascal Lesson, On Student Success Level”**. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Ekim, C.7, S.4, s.92-99, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 19:03, 12/08/2010)
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (1992). **“Qualitative research for education: An introduction to theory and methods”**. Boston: Allyn and Bacon.
- Boldt, D. J., Gustafson, L. V., & Johnson, J. E. (1995) **“The Internet: A curriculum warehouse for social studies teachers”**. Social Studies, S.86, s.105-116.

- Brooks, S. (2009). “**Historical Empathy in the Social Studies Classroom: A Review of the Literature**”. [Journal of Social Studies Research](http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/?tag=content:coll), October, http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/?tag=content:coll (Son erişim tarihi: 01:54 02/09/2010)
- Bulduk, S. (2003). “**Psikolojide Deneysel Araştırma Yöntemleri**”. İstanbul: Çantay Kitapevi
- Büyükkaragöz, Ş. S. Ve Çivi, C. (1999). “**Genel Öğretim Metodları**”. 10. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2001). “**Deneysel Desenler**”. Ankara: Pegem A Yayıncılık,
- Büyüköztürk, Ş. (2002). “**Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı**”. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F., “**Bilimsel Araştırma Yöntemleri**”. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Brookfield, S. (1992). “**Ethnographic Research Methods Course notes**”. Teacher College, Columbia University.
- Byford, J., Russell, W. (2007). “**The New Social Studies: A Historical Examination of Curriculum Reform**”. Social Studies Research and Practice, Volume 2, Number 1, p.38-48, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 19:27, 26/08/2010)
- Cebeci, Zeynel. (2004), “**Türkiye’de E-Öğrenim Sorular, Sorunlar ve Bazı Öneriler**”. Akademik Bilişim Konferansı 11-13 Şubat 2004. KTÜ, Trabzon”
- Clemmit, S. (1996) “**Accessible Internet data**”. Science Teachers, S.63, s. 48-50.

- Çakır, H. (2003). “**Web Destekli Öğretimin Cobol Programlama Dili Dersindeki Öğrenci Başarısına Etkisi**”. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi, S.44, s.55-111, www.esef.gazi.edu.tr/html/yayinlar/13_pdf/13_4.pdf (Son erişim tarihi: 04:28 20/08/2010)
- Çağlar, A. (1992). “**İlkokul 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Üzerine Bazı Görüşler**”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Eğitim Bilimleri Dergisi. S.4.
- Çalışkan, H. ve Turan, R. (2008). “**Araştırmaya Dayalı Öğrenme Yaklaşımının Sosyal Bilgiler Dersinde Akademik Başarıya ve Kalıcılık Düzeyine Etkisi**”. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.6, S.4, s.603-627, http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2008_cilt6/sayi_4/603-627.pdf (Son erişim tarihi: 23:04 24/06/2010)
- Çatlıoğlu, H., Kutluca, T. (2010). “**Matematik Öğretmeni Adaylarının Öğrenme Ortamlarında İnternet Kullanımına Yönelik Görüşleri**”. Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi, C1, S.1. <http://www.etad.net/dergi/index.php?journal=etad&page=search&op=titles> (Son erişim tarihi: 02:31 20/08/2010)
- Çengelci, T. (2007). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Beyin Temelli Öğrenmenin Akademik Başarıya ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi**”. İlköğretim Online Dergisi, C.6, S.1, s.62-75, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol6say1.html> (Son erişim tarihi: 03:03 20/08/2010)
- Çetin, O., Günay, Y. (2010). “**Fen Öğretiminde Web Tabanlı Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Tutumlarına Etkisi**”. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi C.3 S.38 s.19-34, Adana, <http://egitim.cu.edu.tr/efdergi/makaleler.asp?sirano=32> (Son erişim tarihi: 23:19, 17/08/2010)

- Çetingöz, D. (2006). “**Not Alma Stratejilerinin Öğretimi Tarih Başarısı, Hatırda Tutma ve Başarı Güdüsü**”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Christensen, L, M. (2006). “**Early Childhood Social Studies Learning for Social Justice**”. Social Studies Research and Practice, Volume 1, Number 2, p.262-267, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 20:53, 01/09/2010)
- Çuhadar, S. (2010). “**Zihin Engellilerin Öğretmenliği Programı Birinci Sınıf Öğrencilerinin İnternetin Öğretim Amaçlı Kullanımına Yönelik Görüşleri: Trakya Üniversitesi Örneği**”. Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi, C1, S.3. <http://www.et-ad.net/dergi/index.php?journal=etad&page=search&op=titles> (son erişim tarihi: 02:29 20/08/2010)
- Daş, R., Varol, N.(2001). “**Günümüzde Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Genel Bakış**”. UBKM 2001 Ulusal Bilişim – Multimedya Konferansı, 16-20 Nisan, s.53-62, Elazığ.
- Dawson, I. (1990). “**Why Does it Matter? A Personal Response to the Final Report**”. Teaching History, 61, Ekim.
- Dean, Lauren. (1994). “**Telecomputer Communication: the model for effective distance learning society**”. summary report, UK.
- Demir, M. K. (2006). “**İlköğretim Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Derslerinde Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi**”. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.26, S.3, s.155-169, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/window/dosyapdf/2006/3/2006-3-155-169-12-mehmetkaandemir.pdf> (Son erişim tarihi: 20:34 24/06/2010)

- Demir, Ö. ve Doğanay, A. (2009). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Bilişsel Koçluk Yoluyla Öğretilen Bilişsel Farkındalık Strajilerinin Epistemolojik İnançlara ve Kalıcılığa Etkisi**”. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.3, S.37, s.54-68, Adana, <http://egitim.cukurova.edu.tr/efdergi/download/326.pdf> (Son erişim tarihi: 15:41 24/06/2010)
- Demir, Ö. ve Doğanay, A. (2010). “**Bilişsel Koçluk Yöntemiyle Öğretilen Bilişsel Farkındalık Stratejilerinin Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilişsel Farkındalık Becerilerine ve Kalıcılığa Etkisi**”. İlköğretim Online Dergisi, C.9, S.1 s.106-127, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol9say1/v9s1m10.pdf> (Son erişim tarihi: 22:33, 24/06/2010)
- Demirel, Ö. (Ed.) (2007), “**Eğitimde Yeni Yönelimler**”. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Demirli, C. (2002). “**Web Tabanlı Öğretim Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri (F.Ü. Örneği)**”. Uluslararası Katılımlı Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Mayıs.
- Dilek, D. (2001). “**Tarih Derslerinde Öğrenme ve Düşünce Gelişimi**”. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Doğan, Y. (2008). “**Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihsel Yazılı Kanıt Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi**”. TSA Sayı: 2 S. 171-186, Ağustos.
- Dole, J. A. (2004). “**The changing role of the reading specialist in school reform**”. The Reading Teacher, 57(5), 462-470.
- Doppen, F. H., Misco, T., Patterson, N. (2008). “**The State of K-12 Social Studies Instruction in Ohio**”. Social Studies Research and Practice, Volume 3 Number 3, p.1-25, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 19:30 26/08/2010)

- Dönmez, C., Yazıcı, K. ve Sabancı, O. (2007). “**Sosyal Bilgiler Derslerinde Grafik Düzenleyicilerin Kullanımının Öğrencilerin Akademik Bilgiyi Elde Etmelerine Etkisi**”. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.5, S.3, s.437-459. http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2007_cilt5/sayi_3/437-462.pdf (Son erişim tarihi: 23:07, 24/06/2010)
- Driscoll, Margaret. (1998). “**Web-Based Training**”. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer.
- Dryl, O.E., & Kinneman, D.E. (1995) “**Telecommunications: Gaining access to the world**”. Classroom Computer Learning, New Technology and Learning, S.16, s.22-31.
- Endacott, J. (2007). “**Social Studies Interactive Notebooks: Helping to Meet the Needs of Middle School Students**”. Social Studies Research and Practice, Volume 2, Number 1, p.128-138, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 13:24 26/08/2010)
- Erden, M. (tarihsiz). “**Sosyal Bilgiler Öğretimi**”. Ankara: Alkım Yayınları.
- Ergün, M. (1982). “**Atatürk Devri Türk Eğitimi**”. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi,
- Ergün, M. (1996). “**İkinci Meşrutiyet Devrinde Eğitim Hareketleri**”. Ankara: Ocak Yayınları.
- Eşgi, N. (2006). “**Web Temelli Öğretimde Basılı Materyal ve Yüz Yüze Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi**”. Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.4, S.4, s.459-473, <http://www.tebd.gazi.edu.tr> (Son erişim tarihi: 04:10 20/08/2010)
- European Standing Conferans of History Teachers Associations. (1995) “**Letter from the President**”. Euroclio-Bulletin 3, Bahar.

- Filiz, M., Arslan, S. ve Coştu, S. (2008). “**Matematik Eğitimi İçerikli Web Sitesi Tasarımına Ait Akademisyen, Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri**”. 8. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, IETC, 6-9 Mayıs, 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s.660-664.
- Foster, C., Rickert-Epstein. (1988). “**College Textbooks in American History: Brickbats and Bouquets**”. The History Teacher, 22/1 s.44, Kasım.
- Fox, S., Exley, B. (2009). “**Historical Timelines: Analyzing Mutlimodal Text Design**”. Social Studies Research and Practice, C.4, S.3, s.17-27, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 01:12 02/09/2010)
- Fry, S, W. (2009). “**On Borrowed Time: How Four Elementary Preservice Teachers Learned to Teach Social Studies in the NCLB Era**”. Social Studies Research and Practice, Volume 4 Number 1, p.31-41, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 01:16 02/09/2010)
- Fleming, D.B. (1987). “**Foreign Policy Issues in Social Studies Textbooks in the USA**”. Perceptions of History: An Analysis of School Textbooks, s. 116, Oxford, Berg.
- Fritsch, H., Keegan, D. Ve Vertecci, B. (1998). “**Survey of distance training in Sweden**”. <http://www.fernuni-hagen.de/ZIFF/v1-ch33.htm> (Son erişim tarihi: 30.07.2009)
- Froumin, I., Canning, M. Ve Vasiliev, K. (2003). “**E-Learning Policy to Transform Russian Schools. Document of World Bank**”. http://194.84.38.65/files/esw_files/elearning_policy_eng.pdf (Son erişim tarihi: 30.07.2009)

- Gencel, E. İ. (2008). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Kolb’un Deneyimsel Öğrenme Kuramına Dayalı Eğitimin Tutum, Akademik Başarı ve Öğrenmenin Kalıcılığına Etkisi**”. İlköğretim Online Dergisi, C.7, S.2, s.401-420, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol7say2/v7s2m14.pdf> (Son erişim tarihi: 22:44, 24/06/2010)
- Gencel, E. İ. ve Saracoğlu, A. S. (2009). “**Öğrencilerin Öğrenme Stilleri ile Sosyal Bilgiler Programının Hedeflerine Erişi Düzeyleri Arasındaki İlişki**”. Milli Eğitim Dergisi, S.183, s.330-347, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/183/183.pdf> (Son erişim tarihi: 14:58 24/06/2010)
- Grimes, P. P. (2009). “**(Doing) Community Civics: Connecting Pre-Service Teaching and Social Studies Standards to Study Local Problems**”. Social Studies Research and Practice, C.4, S.1, s.169-177, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 20:49 01/09/2010)
- Grimes, P. P. (2009). “**Fractured Social Studies or Integrated Thinkers**”. Social Studies Research and Practice, Volume 4 Number 3, p.118-127 <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 00:58, 02/09/2010)
- Gülbahar, Y. (2009). “**E-öğrenme**”. Ankara: Pegem Akademi.
- Gökçe, T., A. (2008). “**Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim**”. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, S.11, s.1-12, http://scholar.google.com.tr/scholar?q=uzaktan+e%C4%9Fitimin+d%C3%BCnyadaki+geli%C5%9Fim&hl=tr&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar (Son erişim tarihi: 16:27, 12/08/2010)
- Gökdaş ve Kayri. (2005), “**E-Öğrenme ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri**”. Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:II Sayı:II http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_II/ozetler/ig_mkayri.htm (Son erişim tarihi: 21:34 24/06/2010)

- Gökkaya, A. K., Yeşilbursa, C. C. (2009). “**Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihi Yerlerin Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi**”. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.7, S.2, s.483-506, http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2009_cilt7/sayi_2/483-506.pdf (Son erişim tarihi: 23:00, 24/06/2010)
- Hazari, S., Schnorr, Donna. (1999). “**Leveraging Student Feedback to Improve Teaching in Web-Based Courses**”. T H E Journal (Technological Horizons In Education), Vol. 26, <http://www.questia.com/googleScholar.qst;jsessionid=MGGJfh6R9y2vqLGY1sDJrQTDzWKNSNv3fLkKJ7Q4PrbV32gpr9YR!931948083!1224984411?docId=5001270131> (Son erişim tarihi: 00:35, 06/09/2010)
- Heafner, T, L., Lipscomb, G, B., Rock, T, C. (2006). “**To Test or Not to Test?: The Role of Testing in Elementary Social Studies A Collaborative Study Conducted by NCPSSSE and SCPSSE**”. Social Studies Research and Practice, C.1, S.2, s.145-164, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 19:34 26/08/2010)
- Hidetoshi, K. (1992). “**Distance Education in Japan. Media, Culture, And Education in Japan (A Collection of Papers)**”. National Institute of Multimedia Education, <http://homepage3.nifty.com/katodb/doc/text/2605.html> (Son erişim tarihi: 30.07.2009)
- Hofer, M., Swan, K. (2009). “**Using Internet Applications to Enhance Formative Assessment and Soft Scaffolding in the Social Studies Classroom**”. Social Studies Research and Practice, C.4, S.1, s.146-155, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 19:48 26/08/2010)
- Hovardaoğlu, S. (2000). “**Karşılıklı Bağımlılık İçeren Koşullar İçin Korelasyon Analizleri**”. Türk Psikoloji Yazıları, 3 - 6, 41 48.
- Ingle, M. (1994). “**Pupils' Perceptions of Museum Education Sessions**”. The Educational Role of Museum, der. Eilen Hooper Greenhill, Routledge.

- Irizarry, R. (2002). **“The Effects of self-efficacy and level of motivation on retention for learners in online graduate psychology programs”**. A Refereed Journal of the United States Distance Learning Association, Vol. 16 : No. 12, http://www.usdla.org/html/journal/DEC02_Issue/article07.html (Son erişim tarihi: 01:04 , 06/09/2010)
- Işık, H. (2008). **“Tarih Öğretiminde Doküman Kullanımının Öğrencilerin Başarılarına Etkisi”**. Kastamonu Eğitim Dergisi, Ekim, C.16, S.2, s.389-402, http://www.kefdergi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=61 (Son erişim tarihi: 19:11, 12/08/2010)
- İnan, A. (1998). **“Medeni Bilgiler ve M. Kemal Atatürk’ün El Yazıları”**. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2. Baskı.
- İşman, A. (2008). **“Uzaktan eğitim”**, Ankara: Pegem Akademi.
- İşman, A., Gürgün, S. (2008). **“Özel Okullarda Öğrenim Gören İlköğretim Öğrencilerinin İnternete Yönelik Tutum ve Düşünceleri (Acarkent Doğa Koleji Örneği)”**. 8. Uluslar arası Eğitim Teknolojileri Konferansı, IETC, 6-9 Mayıs, 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s.178-186.
- İşman, A., Dabaj, F., Altınay, Z., Altınay, F., (2004) **“The Evaluation of Students’ Perceptions of Distance Education”**. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Haziran, C.3, S.3, s.55-61, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 19:14, 12/08/2010)
- James, M, S., Philip, V, J. (2009). **“Toward Assessing Internet Use in the Social Studies Classroom: Developing an Inventory Based on a Review of Relevant Literature”**. [Journal of Social Studies Research](http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200904/ai_n31511958/), http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200904/ai_n31511958/ (Son erişim tarihi: 19:39 26/08/2010)

- Jameson, J.M. ve McDonnell, J. (2007) **“Student with severe disabilities: The University of Utah Distance Teacher Education Program”**. Rural Special Education. 26(2).
- Jrnifer, E, H., john, C, J. (2009). **“Social Studies IS Being Taught in the Elementary School: A Contrarian View”**. [Journal of Social Studies Research](http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/ai_n39230549/), http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/ai_n39230549/ (Son erişim tarihi: 13:36 26/08/2010)
- Journell, W. (2009). **“Maximizing the Potential of Computer-Based Technology in Secondary Social Studies Education”**, Social Studies Research and Practice, Volume 4 Number 1, p. 56-70, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 01:36 02/09/2010)
- Kabakçı, I. (2001). **“İnternet’le Öğretimin Yarar ve Sınırlılıkları”**. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu ve Fuarı Bildirileri, C.3, s.69-75.
- Kabapınar, Y. (2004). **“İlköğretimdeki Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Derslerinde Kullanılacak Bir Öğretim Etkinliği Olarak Resim Çizimi Yoluyla Empati”**. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.20, s.85-100, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2004_20_85_95.pdf (Son erişim tarihi: 21:20 24/06/2010)
- Kan, Ç. (2006). **“Etkili Sosyal Bilgiler Öğretimi Arayışı”**. Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, Ekim, C.14, S.2, s.537-544, www.sosyalbilgiler.gazi.edu.tr/article13.pdf (Son erişim tarihi: 01:41, 28/08/2010)
- Karakuş, F. (2009). **“Sosyal Bilgiler Öğretiminde Oluşturmacı Öğrenme ve Otantik Değerlendirme Yaklaşımlarının Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarına ve Kalıcılığına Etkisi”**. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.3, S.36, s.124-141, <http://egitim.cukurova.edu.tr/efdergi/download/130.pdf> (Son erişim tarihi: 15:43 24/06/2010)

Karakuş, F., Kösa, T., Karakuş, G. (2008). “**İngilizce Dersinde Web Destekli Öğretim Ortamının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi**”. 8. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, IETC, 6-9 Mayıs, 2008, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, s.366-369.

Karasar, N. (2006). “**Bilimsel Araştırma Yöntemi**”. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, B. (2008). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Teknoloji Kullanımı**”. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.28, S.3, s.189-205, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/window/dosyapdf/2008/3/2008-3-189-205-10Kaya.pdf> (Son erişim tarihi: 20:30 24/06/2010)

Kayalı, H. (2003). “**İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları**”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.18, s.79-92, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2003_18_79-92_93.pdf (Son erişim tarihi: 21:24 24/06/2010)

Kayalı, H. (2004). “**İlköğretim Okullarında 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Coğrafya Konularının Öğrenilmesi ve Öğretmesinde Etkili Olan Faktörler**”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.20, 2.101-114, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2004_20_101-114_63.pdf (Son erişim tarihi: 21:21 24/06/2010)

KB (Kültür Bakanlığı) (1936). “**İlkokul Programı**”. İstanbul: Devlet Basımevi.

Khan, H, Badrul. (1997). “**Web-Based Instruction (WBI): What Is It and Why Is It?**”. Web-Based Instruction, Ed.: Badrul H. Khan New Jersey: Educational Technology Publication.

Kılıç, D. (1994). “**İlkokul 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin Öğretmenlerin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi**”. Çağdaş Eğitim, Mayıs, S.221.

- Köken, N. (2003). “**Sosyal Bilgiler Öğretiminde Problem Çözme Becerilerinin Çoktan Seçmeli Testlerle Ölçülmesi**”. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.4, S.2, s.55-68, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt4Sayi2/JKEF_4_2_2003_55_68.pdf (Son erişim tarihi:00:43 25/06/2010)
- Kunç, Ş., Varol, A. (1994). “**21. Yüzyıl Eğitiminde Teknoloji Kullanımı ve Mesleki Teknik Eğitim**”. Endüstriyel Teknoloji, Bilimsel ve Teknik Dergi, C.1, S.1, Kasım, s.41-46
- Kurnaz, Ş. ve Yılmaz, D. (2006). “**İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılaplarını Kavrama Düzeyleri**”. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.26, S.3, s.181-205, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/index.php?yil=2006&sayi=3&khan=42526&menuID=22&lang=1> (Son erişim tarihi:20:58 10/08/2010)
- Lanahan, B, K., Yeager, E. A. (2008). “**Practicing Teachers as Elementary Social Studies Methods Instructors: Issues in Preparing Preservice Elementary Teachers**”, Social Studies Research and Practice Journal, Volume 3, Number 2, p.10-28, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi :01:44, 25/08/2010)
- Lewis, T. C. (1987) “**The Nationla Curriculum and History: Concensus or Prescription?;, Perceptions of History: An Analysis of School Textbooks**”. Oxford, Berg.
- Marmara Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Veri İletişim Dersi, “**İnternet Tabanlı Eğitimin Gelişimi Grafiği**”. <http://mimoza.marmara.edu.tr/~hkaptan/wte.htm> [adresinden 02:43](http://mimoza.marmara.edu.tr/~hkaptan/wte.htm), (Son erişim tarihi: 12/08/2010)
- Marshall, S., Taylor, W. (2009). “**Potential and challenges in the use and adoption of Information and Communication Technology**”. International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology Vol.5, No.3, <http://ijedict.dec.uwi.edu/viewarticle.php?id=836&layout=html> (Son erişim tarihi:01:39, 06/09/2010)

Matherson, L., Wright V, H., Inman C, T., Wilson E, K. (2008). **“Get Up, Get Out with Geocaching: Engaging Technology for the Social Studies Classroom”**. *Social Studies Research and Practice*, Volume 3 Number 3, p.80-85, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 21:10 01/09/2010)

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2006). **“İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı ve Kılavuzu”**. Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). *Tebliğler Dergisi*, C.68, S.2575.

MEB (1968). **“İlkokul Programı”**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB (1997). **“İlköğretim Okulu Programı”**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

MEB (1998a). **“İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı”**. *Tebliğler Dergisi*, S.2484

MEB (1998b). **“İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı”**. *Tebliğler Dergisi*, S.2487.

MEB (2004). **“İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (4. ve 5. sınıflar) Öğretim Programı”**. Ankara: MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Milas, H. (1994). **“Etnosantrik Eğitim Konulu Sempozyum”**. İstanbul: Toplumsal Tarih, S.11, Tarih Vakfı.

- Milner, B, B. (2009). **“Two Traditions in the Social Studies Curriculum for the Elementary Grades: The Textbooks of Paul R. Hanna and Harold O. Rugg”**. [Journal of Social Studies Research](http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/ai_n39230550/), http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200910/ai_n39230550/ (Son erişim tarihi:19:43 26/08/2010)
- MV (Maarif Vekilliği) (1930). **“İlk Mektep Müfredat Programı”**. İstanbul: Devlet Matbaası.
- Nguyen, D, M., Kulm, G. (2005). **“Using Web-based Practice to Enhance Mathematics Learning and Achievement”**. Journal of Interactive Online Learning Volume 3, Number 3, www.ncolr.org/jiol/issues/PDF/3.3.1.pdf (Son erişim tarihi:01:30, 06/09/2010)
- Obenchain, K, M., Ives, B., Gardner, L. (2007). **“Taxing Praxis: One Social Studies’ Teacher’s Journey with Experiential Education”**, Social Studies Research and Practice, C.2, S.1, s.22-37, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 01:40, 02/09/2010)
- O’ Connor, K, A., Good, A, J., Grene, H, C. (2006). **“Lead By Example: The Impact of Teleobservation on Social Studies Methods Courses”**. Social Studies Research and Practice, C.1, S.2, s. 165-178, www.socstrp.org (Son erişim tarihi:01:30 02/09/2010)
- O’Mahony, C. (2006). **“Social Studies Methods Class as Crucible for K Curricular Change: Considering the United States Constitution”**. Social Studies Research and Practice, C.1, S.2, s.243-249, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 13:43, 26/08/2010)
- Otluoğlu, R., Öztürk, C. (2002). **“Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler”**. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Öğüt, H., Altun, A.A., Sulak, A., Koçer, H.E., (2004) “**Bilgisayar Destekli, İnternet Erişimli İnteraktif Eğitim Cd’si ile E-Eğitim**”. The Turkish Online Journal of Educational Technology, Haziran, C.3, S.1, s.67-74, <http://www.tojet.net/> (Son erişim tarihi: 19:17, 12/08/2010)

Özçelik, A., D. “**Test Hazırlama Kılavuzu**” Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları S.8.

Özen, Y, Gül, A. ve Gülaçtı, F. (2008). “**İlköğretim Beşinci Sınıflar Sosyal Bilgiler Dersi ‘Cumhuriyete Nasıl Kavuştuk’ Ünitesindeki ‘Atatürk İlkeleri ve İnkılapları’ Adlı Konunun Altı Köşeli Şapka Drama Tekniği İle Uygulanmasının Öğrenci Başarısına Etkisi**”. Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, C.10, S.1, s.155-170, <http://www.erzincan.edu.tr/birimler/egitim/userfiles/eefdergi/index.htm> (Son erişim tarihi: 15:43 24/06/2010)

Öztaş, S. ve Turan, R. (2009). “**İlköğretim Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Tarih Ünitelerinin İşlenişinde Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Yöntemleri**”. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.7, S.4, s.903-932, http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2009_cilt7/sayi_4/903-932.pdf (Son erişim tarihi:23:01 24/06/2010)

Öztürk, C. (1996). “**Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası**”. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Öztürk, C. Ve A. M. Nurdoğan.(2001) “**Millet Mekteplerinde Yurttaşlık Eğitimi: Öğretim Programları ve Ders Kitapları**”. Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, Güz, S.5.

Öztürk, C. ve Dilek D. (2002). “**Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**”. Ankara: Pegem Yayıncılık.

- Öztürk, C. ve Otluoğlu, R. (2002). “**Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yazılı Edebiyat Ürünlerini Ders Aracı Olarak Kullanmanın Duyuşsal Davranış Özelliklerini Kazanmaya Etkisi**”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.13, s.173-182, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2002_15_173-182_41.pdf (Son erişim tarihi: 21:27, 24/06/2010)
- Öztürk, C., Keskin, S. ve Keskin, Y. (2004). “**İlköğretim Okulu 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Derslerinde Materyal/Teknoloji Kullanım Durumu**”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, S.19, s.107-120, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2004_19_107-120_75.pdf (Son erişim tarihi:21:22, 24/06/2010)
- Parnley, D.M. (1994) “**Move Over, Superman**”, Vocational Educational Journal, S.69, s.51.
- Patton, M.Q. (2002). “**Qualitative Research and Evaluation Methods**”. (3. baskı). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Paulsen, M. F., Rekkedal, T. Ve Soby, M. (1998). “**Distance Education in Norway**”. DEOSNEWS, <http://nettskolen.nki.no/forskning/23/does2-19.htm> (Son erişim tarihi: 30.07.2009)
- Safran, M. ve Şimşek, A. (2006). “**İlköğretim Öğrencilerinde Tarihsel Zaman Kavramının Gelişmesi**”. İlköğretim Online Dergisi, C.5, S.2, s.87-109, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol5say2.html> adresinden 05:43, (Son erişim tarihi: 12/08/2010)
- Safran, M. ve Ata, B. (2003). “**Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Klavuzu, Sosyal Bilgiler**”. (Editör; Cemalettin Şahin), Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, s.367.

- Sağlam, H.İ. (1997). “**İlköğretim Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminin Değerlendirilmesi**”. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Savaş, S., Arıcı, N. (2009) “**Web Tabanlı Uzaktan Öğretimde İki Farklı Öğretim Modelinin Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi**”. 5. Uluslararası İleri Teknolojiler Sempozyumu (IATS’09), 13-15 Mayıs, Karabük, Türkiye
- Scheuerell, S. (2009). “**The Avalon Project: Using Literacy Strategies with Primary Sources on the Internet**”. Social Studies Research and Practice, Volume 4 Number 1, p. 71-81, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 19:51, 26/08/2010)
- Shiveley, J., Misco, T. (2009). “**Reclaiming Generalizations in Social Studies Education**”. Social Studies Research and Practice, C.4, S.2, s.73-78, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 13:18, 26/08/2010)
- Sönmez, V. (1997). “**Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Klavuzu**”. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2007). “**Öğretim İlke ve Yöntemleri**”. Ankara: Anı Yayıncılık.
- SeguinA., & Seguin, C. (1995). “**Window to the world**”. Vocational Educational Journal, S.70, s.30-33.
- Swan, K, O., Hofer, M., Gallicchio, L. (2006). “**Historical Scene Investigation (HSI): Engaging Students in Case Based Investigations using Web-Based Historical Documents**”. Social Studies Research and Practice, Volume 1, Number 2, p.250-261, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 01:08, 02/09/2010)
- Swan, K, O., Hofer, M. (2008). “**From PowerPoint to Podcasts: Integrating Technology into the Social Studies**”, Social Studies Research and Practice, Volume 3, Number 1, p.164-176, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 01:25, 02/09/2010)

- Şahin, M. (1992). “**Bir Halk Eğitim Çalışması Örneği Olarak Millet Mektepleri**”. Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Çağdaş Türkiye Araştırmaları Dergisi, C.1, S.2, s.213-234, <http://web.deu.edu.tr/ataturkilkeleri/tr/index.php?sayfa=7> (Son erişim tarihi: 00:04, 12/08/2010)
- Şendağ, S. (2004). “**Hizmet Öncesi Öğretmenlerin Web Tabanlı Öğrenme Materyalinin Kullanılabilirliği ve Etkililiği Hakkındaki Görüşleri**”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Şendağ, S., Gündüz, Ş. (2007). “**Öğretmen Adavlarının Web Tabanlı Öğrenme Materyalinin Kullanılabilirliği Ve Etkililiği Hakkındaki Görüşleri**”. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S.8, s.137-149, <http://efd.mehmetakif.edu.tr/arsiv/02012008dergi/icindekiler.html> (Son erişim tarihi: 03:29 20/08/2010)
- Şimşek, A. (2002). “**İlköğretim Okulu Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde Hikaye Anlatım Yönteminin Etkililiği**”. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.2, S.3, http://www.tebd.gazi.edu.tr/arsiv/2004_cilt2/sayi_4/495-509.pdf (Son erişim tarihi: 23:20 24/06/2010)
- Şimşek, A. (2006). “**İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Tarihsel Hikâyeye Yönelik Öğrenci Görüşleri**”. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi C.26, S.1, s.17-202, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/window/dosyapdf/2006/1/2006-1-187-202-13ahmetcimcek.pdf> (Son erişim tarihi: 20:37 24/06/2010)
- Tanyıldızı, M. ve Semerci, Ç. (2005). “**Çevrimiçi Eğitim Uygulamalarına İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi**”. Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C.3, S.2, tebd.gazi.edu.tr (Son erişim tarihi: 03:33, 20/08/2010)
- TAP (2002). Test analysis program.

- Taşlı, İ. (2005). “**4. – 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programı Üniteleri İle İlgili Kavram Bulmacaları Örnekleri**”. Milli Eğitim Dergisi, S.166, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/166/index3-tasli.htm> (Son erişim tarihi: 15:19, 24/06/2010)
- Tay, B. (2004). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Anlamlandırmanın Stratejilerinin Yeri ve Önemi**”. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.5, S.2, s.1-12, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt5Sayi2/JKEF_5_2_2004_1_12.pdf (Son erişim tarihi: 00:40 25/06/2010)
- Tay, B. (2005). “**Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Öğrenme Stratejileri**”. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.6, S.1, s.209-225, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt6Sayi1/JKEF_6_1_2005_209_225.pdf (Son erişim tarihi: 00:36, 25/06/2010)
- Tay, B. ve Yangın, B. (2008). “**4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Sınıf Ortamında Kullandıkları Öğrenme Stratejileri**”. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.9, S.3, s.73-88, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt9Sayi3/JKEF_9_3_2008_73_88.pdf (Son erişim tarihi: 00:23, 25/06/2010)
- Tay, B., Kurnaz, Ş. ve Taşdemir, M. (2010). “**Sosyal Bilgiler Öğretimi Kapsamında İlköğretim Öğrencilerinde Nedensellik Kavramının Gelişimi**”. İlköğretim Online Dergisi, C.9, S.1, s.241-255, <http://ilkogretim-online.org.tr/vol9say1/v9s1m19.pdf> (Son erişim tarihi: 22:35, 24/06/2010)
- Tay, B. (2007). “**Öğrenme Stratejilerinin Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Dersinde Akademik Başarıya Etkisi**”. Milli Eğitim Dergisi, S.173, s.87-102, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/173/173/06.pdf> (Son erişim tarihi: 15:27 24/06/2010)

- Thomas, M. (2009). "[An Old Fad of Great Promise: Reverse Chronology History Teaching in Social Studies Classes](http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200904/ai_n31511960/)". Journal of Social Studies Research. http://findarticles.com/p/articles/mi_qa3823/is_200904/ai_n31511960/ (Son erişim tarihi: 20:41 01/09/2010)
- Torrez, C, H., Waring, S, M. (2009). "**Elementary School Students, Artifacts and Primary Sources: Learning to Engage in Historical Inquiry**", Social Studies Research and Practice, C.4, S.2, s.79-86, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 01:34, 02/09/2010)
- Tudem İlköğretim 7. Sınıf Soysal Bilgiler Konu Anlatımlı Soru Bankası.
- Türker, H. ve Arslan, Ö. (2008). "**İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Atatürk İlke ve İnkılâplarını Kavrama Düzeyleri**". Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, S.24, s.92-104, <http://www.befjournal.com.tr/index.php/dergi/article/view/264> (Son erişim tarihi: 20:35, 24/06/2010)
- Türnüklü, A. (2001). "**Eğitimbilim Alanında Aynı Araştırma Sorusunu Yanıtlamak İçin Farklı Araştırma Tekniklerinin Birlikte Kullanılması**". Eğitim ve Bilim Dergisi, S.26, s.8-13.
- Tüysüz, C., Aydın, H. (2007). "**Web Tabanlı Öğrenmenin İlköğretim Okulu Düzeyindeki Öğrencilerin Tutumuna Etkisi**". Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.2 S.22 s. 73-84
- Ulusoy, K. ve Gülüm, K. (2009). "**Sosyal Bilgiler Dersinde Tarih ve Coğrafya Konuları İşlenirken Öğretmenlerin Materyal Kullanma Durumları**". Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C.10, S.2, s.85-99, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt10Sayi2/JKEF_10_2_2009_85_99.pdf (Son erişim tarihi: 00:21, 25/06/2010)

- Uygun, M. ve Yanpar Y. T. (2010). “**Sosyal Bilgiler Dersinde Grup Çalışmasıyla Gazete K p rlerinden Poster Oluşturma Tekniğinin  ğrenciler  zerindeki Etkileri**”. Milli Eğitim Dergisi, S.185, s.314-326, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/185/185.pdf> (Son erişim tarihi: 14:49, 24/06/2010)
- Journell, W. (2007). “**Dewey and Standardization: A Philosophical Look at the Implications for Social Studies**”. Social Studies Research and Practice, Volume 2, Number 3, www.socstrp.org, (Son erişim tarihi: 20:40, 01/09/2010)
- Weinbrenner, P., “**Methodologies of Textbook Analysis Used to Date**”. History and Social Studies, s.21-34.
- Wilson, E.K., & Marsh II, G.E. (1995). “**Social Studies and the Internet Revolutions**”. Social Education, S.59, s.198-202.
- Wilson, E, K., Wright, V, H., Peirano, A, M. (2007). “**The Impact of Using Digital Timelines in the Social Studies Classroom**”. Social Studies Research and Practice, Volume 2, Number 2, p.169-179, www.socstrp.org (Son erişim tarihi: 19:24 26/08/2010).
- White, M.A. ve diğerleri (1989). “**Where do Seventeen Year Olds Get Their History Information?**”. The History Teacher, S.22/3, s.329-332, Mayıs.
- Varol, A., Varol, N. (1999). “**Almanya’da Uzaktan Eğitim Üniversitesi, Uzaktan Eğitim**”. Kış, s.30-35, perweb.firat.edu.tr/personel/yayinlar/fua_721/721_25995.pdf (Son erişim tarihi:01:28 12/09/2010)
- Veldt, M, V., Ponder, J. (2010). “**Implementing Social Action Curriculum in an Elementary Classroom: Reflections from the Journey**”. Social Studies Research and Practice, Volume 5 Number 1, p.45-57, <http://www.socstrp.org> (Son erişim tarihi: 01:22, 02/09/2010)

- Venç, E. (2005). **“Sosyal Bilgiler Öğretimine Dair Sorunlar Çözüm Önerileri”**. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Ocak, S.59, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi59/venc.htm> (Son erişim tarihi: 02:44, 19/08/2010)
- Yalçinkaya, E. (2010). **“Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Drama Yönetime İlişkin Öğrenci Görüşleri”**. Milli Eğitim Dergisi, S.186, s.278-290, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/186/186.pdf> (Son erişim tarihi: 14:39, 24/06/2010)
- Yalın, H. İ. (2008). **“İnternet Temelli Eğitim”**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, Haziran.
- Yanpar, T. (2005). **“Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme”**. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yanpar, (Şahin) T. (1997). **“İlköğretimde Sosyal Bilgiler Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”**. Çağdaş Eğitim, S.231, s.41-43.
- Yaşar, O. (2004). **“İlköğretim Sosyal Bilgiler Derslerinde Görsel Materyal Kullanımı ile Coğrafya Konularının Eğitimi ve Öğretimi”**. Milli Eğitim Dergisi, S.163, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/163/yasar.htm> (Son erişim tarihi: 15:10, 24/06/2010)
- Yeşil, R. (2008). **“İlköğretim Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Kırşehir Örneği)”**. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, C.9, S.1, s.59-72, http://kefad.ahievran.edu.tr/archieve/pdfler/Cilt8Sayi1/JKEF_8_1_2007_51_61.pdf (Son erişim tarihi: 00:30, 25/06/2010)
- Yıldırım, A. Ve Şimşek, H. (2008). **“Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri”**. Ankara: Seçkin Yayınları
- Yıldız Ö. (2003). **“Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi”**. Kayseri, S.15, s.181-190.

- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). “**Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**”. 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yüksel, A., Mil, B., Bilim, Y. (2007). “**Nitel Araştırma: Neden, Nasıl, Niçin?**”. Ankara: Detay Yayıncılık.

İnternet Tabanlı Kaynaklar;

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi

<http://kefad.ahievran.edu.tr> (Son erişim: 25/06/2010)

Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi

<<http://www.aof.anadolu.edu.tr/>> (Son erişim: 17.11.2009)

Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi

<<http://www.tomer.ankara.edu.tr/#>> (Son erişim: 17.11.2009)

A Refereed Journal of the United States Distance Learning Association

<<http://www.usdla.org/html/journal>> (Son erişim: 06/09/2010)

Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

<<http://atauzem.atauni.edu.tr/Default.aspx?PageID=229>> (Son erişim:

Balıkesir Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

<<http://www.balikesir.edu.tr/ars.uzaktan.egitim.php#>> (Son erişim: 12/09/2010)

Beykent Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi

<<http://buzem.beykent.edu.tr/>> (Son erişim:17.11.2009)

Bilgi Üniversitesi Uzaktan Öğretim Merkezi

<<http://stk.bilgi.edu.tr/uzaktanogrenim.asp>> (Son erişim:17.11.2009)

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<<http://egitim.cukurova.edu.tr/efdergi/>> (Son erişim: 24/06/2010)

Çukurova Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi

<<http://e.cu.edu.tr/tanitim/eCukurova.asp>> (Son erişim: 12/09/2010)

Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://scholar.google.com.tr/scholar?q=uzaktan+e%C4%9Fitimin+d%C3%BCnyadaki+geli%C5%9Fim&hl=tr&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholar>

(Son erişim: 12/08/2010)

Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Çağdaş Türkiye Araştırmaları Dergisi

<http://web.deu.edu.tr/ataturkilkeleri/tr> (Son erişim: 12/08/2010)

Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi

< <http://www.befjournal.com.tr> > (Son erişim: 24/06/2010)

Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://egitim.ege.edu.tr/efdergi/arsiv.php?sayi=2006_7_1>

(Son erişim: 12/08/2010)

Eğitim ve Bilim Dergisi

<<http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/issue/view/40>>

(Son erişim: 20/08/2010)

Eğitim Teknolojileri Araştırma Dergisi

<<http://www.et-ad.net/dergi>> (Son erişim: 20/08/2010)

Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi

<<http://www.erkincan.edu.tr/birimler/egitim>> (Son erişim: 24/06/2010)

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi

<<http://www.gefad.gazi.edu.tr>> (Son erişim: 24/06/2010)

Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi

<www.esef.gazi.edu.tr/html/yayinlar/13_pdf/13_4.pdf> (Son erişim: 20/08/2010)

Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi

<<http://www.kefdergi.com>> (Son erişim: 28/08/2010)

Gazi Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksek Okulu

<<http://www.uemyo.gazi.edu.tr/index.php?id=99>> (Son erişim: 12/09/2010)

Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi

<<http://193.140.216.63/200835AYŞEGÜL%20BAKAR.pdf>>

(Son erişim: 24/06/2010)

International Journal of Education and Development using Information and
Communication Technology

<<http://ijedict.dec.uwi.edu/>> (Son erişim: 06/09/2010)

İlköğretim Online Dergisi

<<http://ilkogretim-online.org.tr>> (Son erişim: 24/06/2010)

İnönü Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

<<http://inuzem.inonu.edu.tr/web/index.php?islem=uenedir>>

İstanbul Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi

<<http://www.uzem.itu.edu.tr>> (Son erişim: 17/11/2009)

Journal of Interactive Online Learning

<www.ncolr.org/jiol/issues> (Son erişim: 06/09/2010)

Journal of Social Studies Research.

<<http://findarticles.com>> (Son erişim: 01/09/2010)

Kocaeli Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi

<<http://uzem.kocaeli.edu.tr/>> (Son erişim: 12/09/2010)

Marmara Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Veri İletişim Dersi

<<http://mimoza.marmara.edu.tr/~hkaptan/wte.htm> adresinden 02:43> (Son erişim:
12/08/2010)

Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi

<<http://ebd.marmara.edu.tr>> (Son erişim: 24/06/2010)

Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Veri İletişim Dersleri

<<http://mimoza.marmara.edu.tr/~hkaptan/wte.htm>> (Son erişim: 27/08/2010)

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<<http://efd.mehmetakif.edu.tr>> (Son erişim: 20/08/2010)

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Ankara.

<<http://egitek.meb.gov.tr/bulten/evt/evt2/evt2.html>> (Son erişim: 11.11.2009).

Milli Eğitim Dergisi

< <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler>> (Son erişim: 24/06/2010)

National Institute of Multimedia Education.

<<http://homepage3.nifty.com/katodb/doc/text/2605.html>>

(Son erişim: 30.07.2009)

Sağlık Bakanlığı Uzaktan Sağlık Eğitim Sistemi

<<http://www.uses.gov.tr/egitimlerimiz.aspx>> (Son erişim: 12/09/2010)

Social Studies Research and Practice

<<http://www.socstrp.org>> (Son erişim: 02/09/2010)

Survey of distance training in Sweden

<<http://www.fernuni-hagen.de/ZIFF/v1-ch33.htm>> (Son erişim: 30/07/2009)

T H E Journal (Technological Horizons In Education)

<<http://www.questia.com/googleScholar>> (Son erişim: 06/09/2010)

The Turkish Online Journal of Educational Technology

<http://www.tojet.net/> (Son erişim: 12/08/2010)

Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://ttefdergi.gazi.edu.tr> (Son erişim: 20/08/2010)

Trakya Üniversitesi Tunca Meslek Yüksekokulu Uzaktan Eğitim

<<http://193.255.140.29:8080/iletisimPortali/login.zul>> (Son erişim: 12/09/2010)

Türk Eğitim Bilimleri Dergisi

<<http://www.tebd.gazi.edu.tr>> (Son erişim: 24/06/2010)

Uşak Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu

<<http://uzaktanegitim.usak.edu.tr/>> (Son erişim: 12/09/2010)

[Yıldız Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi](http://www.uzem.itu.edu.tr)

<<http://www.uzem.itu.edu.tr/>> (Son erişim:

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_II/ozetler/ig_mkayri.htm> (Son erişim:
24/06/2010)

EKLER

EK - 1

YASAL İZİN SÜRECİ

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.03.700/ 7583
Konu : Erhan YAYLAK'ın Araştırma İzni

05 Şubat 2010

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 27/01/2010 tarihli ve 246 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği yüksek lisans programı öğrencisi Erhan YAYLAK'ın "**İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi**" konulu tez çalışması için hazırladığı ölçekleri; Torbalı ilçesi Ayrancılar Ege Koop İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencilerine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, yukarıda adı geçen okullarda, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında, eğitim öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınızı arz ederim.

M. Rağip ÜYE
Müdür

OLUR
04../02/2010
Sait TOPOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

EKLER:

1. Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4410332/208
Faks : (0 232) 4893069
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

08 Subat 2010

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.03.700/ 7980
Konu : Erhan YAYLAK'ın
Araştırma İzni

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜNE

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EGD.0.33.03.311-311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 27/01/2010 tarihli ve 246 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 05/02/2010 tarihli ve 7583 sayılı Makam Onayı.

Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği yüksek lisans programı öğrencisi Erhan YAYLAK'ın "**İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi**" konulu tez çalışması için hazırladığı ölçekleri; Torbalı ilçesi Ayrancılar Ege Koop İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencilerine uygulama yapma isteği Valilik Makamının ilgi (c) onayı ile uygun görülmüştür.

Araştırmacı tarafından yapılan araştırmanın tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde, ilgi (a) Makam Onayı ile yürürlüğe giren Yönerge kapsamında "Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı" doldurularak araştırmanın iki örneğinin CD'ye aktarılacak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

Himmet UYGUN
Vali a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- 1) Valilik Onayı (1 Sayfa)
- 2) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 3) Onaylı Veri Araçları (3 Adet 25 Sayfa)
- 4) Araştırma Tamamlandıktan Sonra, Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı (1 Sayfa)

GELEN EVRAN	
Tarihi :	12.02.2010
Kayıt No :	416
Dosya No :	

35268 Konak / İZMİR
Telefon : 0 232 410001/204
Faks : 0 232 4030081
E-Posta : iletisim@izmir.meb.gov.tr
izmir.meb.gov.tr

EĞİTİM
%100
DESTEK

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.03.1/
Konu : Erhan YAYLAK'ın
Araştırma İzni

32528

21 Mayıs 2010

VALİLİK MAKAMINA
İZMİR

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EDG.0.33.03.311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 14/05/2010 tarih ve 1154 sayılı yazısı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Erhan YAYLAK'ın "İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi" konulu tez çalışması için kullanacağı ölçekleri, Torbalı İlçesi Pancar Muzaffer Hanım İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencilerine uygulamak istediği belirtilmektedir.

Söz konusu ölçeklerin uygulamasının, yukarıda belirtilen ilköğretim kurumunda, 2009-2010 eğitim-öğretim yılının 2. döneminde eğitim öğretimi aksatmadan yapılması, araştırma sonucunun bir örneğinin Müdürlüğümüze verilmesi kaydıyla uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınızı arz ederim.

M. Rağip ÜYE
Müdür

OLUR

...../05/2010

Fazlı AKGÜN

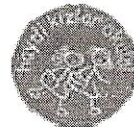
Vali a.

Vali Yardımcısı

EK: Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4410332/208
Faks : (0 232) 4893069
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

T.C.
İZMİR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

25 Mayıs 2010

Sayı : B.08.4.MEM.4.35.00.03.700/ 33205
Konu : Erhan YAYLAK'ın
Araştırma İzni

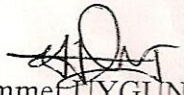
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

- İlgi: a) 28/02/2007 tarihli ve B.08.4.EGD.0.33.03.311-311/1084 sayılı Makam Onayı.
b) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 14/05/2010 tarihli ve 1154 sayılı yazısı.
c) Valilik Makamı'nın 21/05/2010 tarihli ve 32528 sayılı Makam Onayı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans öğrencisi Erhan YAYLAK'ın "İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretiminde İnternet Tabanlı Öğretim Yönteminin Ders Başarısına Etkisi" konulu araştırması için hazırladığı ölçekleri Torbalı ilçesi Pancar Muzaffer Hanım İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencilerine uygulaması Valilik Makamının ilgi (c) onayı ile uygun görülmüştür.

Araştırmacı tarafından yapılan araştırmanın tamamlanmasından itibaren en geç iki hafta içinde, ilgi (a) Makam Onayı ile yürürlüğe giren Yönerge kapsamında "Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı" doldurularak çalışmanın iki örneğinin CD'ye aktarılarak Müdürlüğümüze gönderilmesi gerekmektedir.

Gereğini ve bilgilerinizi rica ederim.

Himmet UYGUN
Vali a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- 1) Valilik Onayı (1 Sayfa)
- 2) Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)
- 3) Onaylı Veri Araçları (2 adet 8 sayfa)
- 4) Araştırma Tamamlandıktan Sonra, Araştırmanın Teslimine İlişkin Taahhütname Tutanağı (1 Sayfa)

35268 Konak / İZMİR
Telefon : (0 232) 4410332/208
Faks : (0 232) 4893069
E-Posta : arge35@meb.gov.tr
İnt. Adresi : <http://izmir.meb.gov.tr>

EK - 2

BELİRTKE TABLOSU

“TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK” ÜNİTESİ BELİRTKE TABLOSU

KAZANIMLAR	BİLİŞSEL ALAN		TOPLAM
	BİLGİ	KAVRAMA	
K.1. Türkiye Selçuklular Döneminde Türklerin siyasal mücadeleleri ve kültürel faaliyetlerinin Anadolu'nun Türkleşme sürecine katkılarını değerlendirir.	1, 3		2
K.2. Kanıtlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkışını etkileyen faktörleri açıklar.	12	13, 15	3
K.3. Osmanlı Devleti'nin fetih ve mücadelelerini Osmanlı'da ticaretin ve denizlerin önemi açısından değerlendirir.	14, 18, 24, 26		4
K.4. Osmanlı toplumunda hoşgörü ve birlikte yaşama fikrinin önemine dayalı kanıtlar gösterir.	5	2, 6, 19	4
K.5. Şehir incelemesi yoluyla, Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliğe ilişkin kanıtlar gösterir.	23, 4	7,8	4
K.6. Osmanlı-Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.	17	16, 20, 27	4
K.7. Seyahatnamelerden hareketle Türk kültürüne ait unsurları örneklendirir.	9, 11	22	3
K.8. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle, toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.	10, 21, 25	28	4
TOPLAM	17	11	28

EK – 3
BAŞARI TESTİ

Sosyal Bilgiler Dersi Türk Tarihinde Yolculuk Ünitesi İle İlgili Başarı Testi

1) Türklerin Anadolu'yu yurt edinmelerinde;

- ✓ İklimi ve hayvancılık için gerekli olan gür otlaklara sahip olması,
- ✓ Nüfus yoğunluğunun fazla olmaması,
- ✓ Anadolu'da egemen olan Bizans İmparatorluğu'nun siyasi yönden zayıf olması, gibi nedenler etkili olmuştur.

Buna göre, Türklerin Anadolu'yu yurt edinmelerinde hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Anadolu'da siyasi birliğin olmaması
- B) Anadolu ikliminin Türklerin sosyal yaşantılarına uygun olması
- C) Halkının büyük bir çoğunluğunun Hıristiyan olması
- D) Nüfus yoğunluğunun yerleşmeye uygun olması

2) Türkiye (Anadolu) Selçuklu Devleti döneminde Anadolu'da yaşayan insanların inanış ve dinine hiçbir kimse müdahale etmezdi.

Buna göre;

- I. Selçuklu şehirlerinde Müslüman, Hıristiyan ve Yahudiler bir arada barış içerisinde yaşamaktadırlar.
- II. Anadolu'da Türklerin yaşam koşulları zorlaşmıştır.
- III. Selçuklular, Müslüman olmayan toplumlara baskı yapmaktadır.

yargılarından hangisi veya hangilerine ulaşılmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

3) Türkiye Selçuklu Devleti'nin, 1071 Malazgirt Meydan Savaşı'ndan sonra Anadolu'yu Türkleştirmek için uyguladığı politikalar arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Yerli halkı başka bölgelere sürmek.
- B) Komutanlara egemenlikleri altındaki bölgelerde beylikler kurdurmak.
- C) Emenliği altındaki bölgelere Türkçe isimler vermek.
- D) Türkmenleri Anadolu'ya yerleştirmek.

4)

✓ 1890'da Sivas'a gelen Fransız Seyyah Vital Cuinet seyahatnamesinde Sivas'ta kaliteli ev bıçakları ve cerrahi neşterler yapıldığından bahsetmektedir.

✓ 19. yüzyılda Sivas'a gelen iki yabancı gezgin, seyahatnamelerinde İstanbul - Sivas arasındaki yollarda yük ve insan taşımacılığı yapan arabacıların ve İstanbul'daki hamalların giydiği yün çorapların Sivas 'ta üretildiğinin yazmaktadır.

Verilen bilgiler doğrultusunda Sivas şehri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sivaslıların temel geçim kaynakları hayvancılıktır.
- B) Yapılan çoraplar Sivas dışına çıkarılmamaktadır.
- C) Sivas'ta sadece çorap ticareti yapılmaktadır.
- D) Sivas'ta el sanatları gelişmiştir.

5)

- I. Din ve vicdan hürriyeti sağlama
- II. Kamu hizmetlerinden yararlanma
- III. Şahsi hak ve hürriyetleri koruma

Yukarıda Osmanlı Devleti'nde Müslüman olmayan vatandaşlara yönelik uygulanan politikalar verilmiştir. **Bu politikalardan hangisi veya hangileri birlikte yaşama fikrine önem verildiğinin kanıtıdır?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

6) Osmanlı Devleti'nde görev yapmış olan batılı elçiler, anılarında şunları belirtmişlerdir: "Osmanlı topraklarında Hıristiyan olsun, Musevi olsun, Müslüman olsun herkese adaletli davranılır. Kadı'nın kürsüsü üzerinde Kur'an, İncil ve Tevrat yan yana bulunur."

Yukarıda verilen bilgilere göre;

I. Osmanlı Devleti'nde Museviler ve Hıristiyanlar ikinci sınıf vatandaş olarak görülmüştür.

II. Adalet anlayışında eşitlik ve hakkaniyet ön plandadır.

III. Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerle siyasi ilişkide bulunmuştur.

yargularından hangisi veya hangileri savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) II ve III

7) Evliya Çelebi Bursa hakkında şunları belirtmiştir; "Evleri eski tarzdadır. Taş ve tuğla duvarlarında tarihler yazılıdır ki bu evlerin ne zaman yapıldıklarını gösterir. Suyu ve havası güzeldir. Yüksek yerde olduğu için halkı sağlıklıdır." Evliya Çelebi'nin Bursa hakkında yukarıda yer alan izlenimlerine göre;

- I. Genelde betonarme ve çok katlı yapılar hakimdir.
- II. Anadolu'nun en önemli bölgesinde kurulmuştur.
- III. İklimi yaşamaya elverişlidir.

Yargılarından hangisi veya hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III

8) "Türk şehirlerinde genelde mahallenin merkezinde bir cami bulunmaktadır. Evler ve dükkanlar, caminin etrafında sıralanmıştır. Hemen her evin kendine ait bahçesinin bulunduğu mahallelerde yollar dar ve plansızdır." Eski Türk şehirlerinin anlatıldığı yukarıda anlatılanlara göre;

- I. Mahallelerin merkezinde geniş meydanlar vardır.
- II. Geniş ve düzenli yollara rastlanır.
- III. Düzenli bir imar planı yoktur.

yargılarından hangisi veya hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III

9) Türkler hakkında izlenimleri olan İtalyan seyyah Careri 1693 yılında şunları belirtmiştir: "Bütün camilerin hayır işlerinde kullanılmak üzere büyük gelirleri vardır. Bu gelirler, akıl hastaları ve fakir halkın bakımı ile çocukların eğitimi gibi hayır işlerinde kullanılmak üzere yapılan bağışlar ve verilen hediyelerdir."

İtalyan seyyahın yukarıda anlattıklarına göre Türk kültürüyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Eğitime önem vermişlerdir.
- B) Dayanışma ve yardımseverlik gelişmiştir.
- C) Yardımlar, ihtiyacı olan insanlara aktarılmıştır.
- D) Camilerde sadece dini eğitim verilmektedir.

10)

- I. Mekteb-i Tıbbiye'nin açılması
- II. Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması
- III. Divan-ı Hümayun'un kaldırılması
- IV. Harp Okulu'nun açılması

Yukarıda belirtilen Osmanlı Devleti'nde 19. yüzyılda gerçekleştirilen yeniliklerden hangileri ordunun modernleştirilmesini sağlamaya yöneliktir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, III ve IV

11) Ünlü seyyah Evliya Çelebi yazdığı Seyahatname'sinde Kayseri hakkında şu bilgilere yer verilmiştir: "Baharatlı pastırması ve miskli et sucuğu hiçbir yerde yoktur. Üstad kuyumcuları mücevherleri işlerler. Anayoldaki çarşılarından Uzun Çarşı çok güzeldir."

Verilen bu bilgilere göre Evliya Çelebi, Kayseri hakkında

- I. Ticaret hayatı
- II. Yöresel yiyecekleri
- III. El sanatları

gibi unsurlardan hangisinden veya hangilerinden söz etmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III

12) Osmanlı Devleti Rumeli'yi fethettikten sonra Rumeli'de yaşayan insanlarla iyi geçinme politikası uygulamış, böylece halkın kendisine yakınlık duymasını sağlamıştır.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdaki seçeneklerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlıların batıdaki ilerlemesi kolay olmuştur.
- B) Rumeli halkı Osmanlı yönetiminden memnundur.
- C) Osmanlı uyguladığı siyasetle Balkanlarda uzun süre kalmıştır.
- D) Balkanların tamamı İslamiyeti kabul etmiştir.

13)

- ✓ Orhan Bey'in Karesioğullarını topraklarına katması
- ✓ I. Murat'ın Germiyanogullarından çeyiz yoluyla Kütahya ve çevresini alması
- ✓ I. Beyazıt'ın Karamanogullarına son vermesi

Yukarıda Osmanlı Devleti kuruluş döneminde gerçekleştirilen bazı olaylar verilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bunun kanıtıdır?

- A) Beylikler Bizans'la birlikte hareket etmektedir.
- B) Osmanlı Devleti'nin sınırları genişlemektedir.
- C) Beylikler Osmanlı'nın aleyhine çalışmaktadır.
- D) Anadolu Türk birliği kesin olarak kurulmuştur.

14)

- ✓ Kırım Hanlığı Osmanlı Devleti'ne bağlı hale gelmiştir.
- ✓ Karadeniz Türk gölü haline gelmiştir.
- ✓ Karadeniz'de Ceneviz kolonisi kalmamıştır.
- ✓ Karadeniz ticaret yolu Osmanlıların denetimine girmiştir.

Osmanlı Devleti yukarıdaki bu sonuçlara aşağıdakilerden hangisini fethederken ulaşmıştır?

- A) Trabzon Rum İmparatorluğu'nun fethi
- B) İtalya'nın fethi
- C) Kırım'ın fethi
- D) Amasra'nın fethi

15) Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde Bizans zayıf durumda ve Balkanlarda siyasi birlik bulunmamaktaydı. Diğer yandan Osmanlı Devleti Hıristiyanlarla savaştığı için ahilerin ve diğer Türk beyliklerinin desteğini kazanıldığından sınırlarını hızla genişletmiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisi üzerinde doğrudan etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin denizcilikle uğraşmaya başlaması.
- B) Osmanlı ülkesindeki zanaatkarlar arasında dayanışmanın artması
- C) Devlet merkezinin Edirne'ye taşınması
- D) Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesi

16) Mozart'ın "Zaide" adlı operası ve "Saray Kiskançlıkları" adlı balesinin konusu Topkapı Sarayı'nda geçmektedir.

14. ve 15. yüzyıllar süresince Türk kilim tasarımları Avrupalı ünlü sanatçıların resimlerinde yer almıştır.

Verilen bu bilgilere dayanarak;

- I. Türk sanatı Avrupa sanatını etkilemiştir.
- II. Avrupalılar Türk kültürüne ilgi duymuşlardır.
- III. Avrupalılar opera ve baleyi Türklerden öğrenmişlerdir.

Yorumlarından hangisi veya hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) II ve III

17) III. Selim döneminde Viyana, Paris, Londra gibi Avrupa'nın önemli başkentlerinde daimi elçilikler açılmıştır.

Bu durumun temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa'da yeni devletlerin kurulmasını sağlamak
- B) Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etmek
- C) Avrupa devletleri ile savaş yapmak
- D) Avrupa ülkeleri ile ticaret yapmak

18)

✓ Fatih Sultan Mehmet döneminde, Karadeniz kıyılarındaki Sinop, Amasra, Trabzon ve Kırım gibi liman şehirleri alındı.

✓ Ege'de Bozcaada ve Gökçeada alındı.

✓ Akdeniz'de Mora Yarımadası ele geçirildi.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Karadeniz, Türk gölü haline getirilmiştir.
- B) Akdeniz ticareti tamamen kontrol altına alınmıştır.
- C) Boğazların güvenliği sağlanmıştır.
- D) İpek Ticaret Yolu denetim altına alınmıştır.

19) Ünlü tarihçi Gibbons, "Avrupa'da Yahudilerin toptan öldürüldüğü, Engizisyon Mahkemeleri'nin ölüm saçtığı bir devirde Osmanlılar, idareleri altında buldukları çeşitli dinlere bağlı kimseleri barış ve ahenk içerisinde yaşatıyorlardı" demiştir.

Gibbons'un verdiği bilgiye dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) O dönemdeki en güçlü devletin Osmanlı Devleti olduğuna
- B) Osmanlı'nın himayesi altındaki halka hoşgörülü davrandığına
- C) Balkanlardaki Hıristiyan kültürün ortadan kaldırılmaya çalışıldığına
- D) Avrupa'da insan haklarının ihlal edildiğine

20) Balkanlarda bugün bile helva, kahve, kebab, dolma, pide, şerbet, börek ve baklava gibi Türk yemek kültürüne ait birçok unsuru görmek mümkündür.

Verilen bilgi ile aşağıdakilerden hangisi arasında bir ilişki kurulamaz?

- A) Balkanlarda uygulanan iskan politikasının başarıya ulaşması
- B) Balkanlarda günümüzde de Türk varlığının devam etmesi
- C) Balkan uluslarının kendi kültürlerini tamamen terk etmesi
- D) Osmanlı'nın Balkanları kültürel yönden etkilemesi

21) Yeniçeri Ocağı, Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan aksaklıkların düzeltilmesi için yapılan yenilik hareketlerini çoğu kez engellemeye çalışmıştır.

Verilen bu bilgiye göre, II. Mahmut'un Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmasıyla aşağıdakilerden hangisinin kolaylaştığı söylenebilir?

- A) Yenilik hareketlerinin yapılmasının
- B) Savaşların kazanılmasının
- C) Ekonominin düzeltilmesinin
- D) İnsan haklarının geliştirilmesinin

22) Osmanlı Devleti'nde bulunmuş olan gezgin Reymond: "1836'da Rumeli'de aylarca seyahat ettiğim halde bir tek dilenciye rastladığımı hatırlamıyorum. En fakir Hıristiyan evlerine, çeşitli köylü kulübelerine giderek incelemelerde buldum. Evine misafirini ağırlayacağı bir halı veya minderi olmayanı rastlamadım" demiştir.

Gezgin Reymond'un verdiği bu bilgilere göre yapılacak en doğru yorum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Coğrafi yönden merkezden uzaklık bazı güvenlik sorunlarına neden olmuştur. .
- B) 19. yüzyıl ortalarında dahi Rumeli halkı ekonomik yönden refah içindedir.
- C) Rumeli'deki Hıristiyan halk, Osmanlı yönetiminde olmaktan memnun değildir.
- D) Bölgedeki nüfusun ekonomik uğraşısı ticarettir.

23)

İZNİK

- Roma Tiyatrosu
- Süleyman Paşa Medresesi
- Vaftizhane
- Kainesis Kilisesi
- I. Mahmut Hamamı

Yukarıda İznik şehrindeki yapıların bir kısmı verilmiştir.

Buna göre İznik şehri ile ilgili,

- I. Zengin bir tarihi mirasa sahip.
- II. Hem Müslümanlara hem de Hıristiyanlara ait eserler bulunmaktadır.
- III. Farklı kültürlere ev sahipliği yapmıştır.

durumlarından hangilerini gerçekleştirebilme olanağı sağladığı söylenebilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

24) Kırım Hanlığı; Karadeniz'in kuzey kıyısındaki konumu nedeniyle ekonomik, askeri ve siyasi açıdan önemli olan bir bölgedir. 1475'te gönderilen bir donanma ile Osmanlı hakimiyetine alınmıştır.

Bu gelişmenin, aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

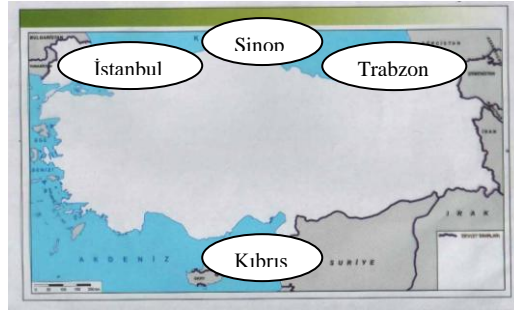
- A) Anadolu Türk birliğinin sağlanmasına.
- B) Baharat Yolu'nun denetim altına alınmasına
- C) Balkanlarda Hıristiyan varlığının sona erdirilmesine
- D) Karadeniz ticaret yolu üzerinde Osmanlı etkinliğinin artmasına

25) Osmanlı ordusu 18. yüzyılda yapılan birçok savaşı kaybedince, subay yetiştirmek amacıyla Deniz ve Kara Mühendishanesi açmıştır.

Verilen bilgi ışığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ekonomik anlamda yenilikler yapılmıştır.
- B) Yeni düzenlemeler engellemiştir.
- C) Nitelikli asker ihtiyacı karşılamak istenmiştir.
- D) Maliye üzerindeki yük azaltılmıştır.

26)

Haritada gösterilen yerlerden hangisinin fethi ile Doğu Akdeniz ticaretinin güvenliği sağlanmıştır?

- A) İstanbul B) Sinop C) Trabzon D) Kıbrıs

27) Osmanlı ülkesindeki lale, mehter, halı ve kilim gibi unsurlar Avrupalılar tarafından örnek alınmıştır. 18. yüzyıldan itibaren Avrupa'ya gönderilen elçiler, başta matbaa olmak üzere Batıdaki, birçok yeniliği Osmanlı ülkesine getirmişlerdir.

Sosyal bilgiler öğretmenin yaptığı bu açıklama aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olamaz?

- A) Kültürel etkileşimin sonuçları nelerdir?
 B) Osmanlı Devleti ile Avrupalılar arasında hangi alanlarda etkileşim yaşanmıştır?
 C) Osmanlıların, Batı kültüründen etkilenmeye başlaması ne zaman gerçekleşmiştir?
 D) Türk ve Batı kültürleri arasındaki etkileşim nasıl gerçekleşmiştir?

28) Ziraat Bankası, Osmanlı Devleti'nde çiftçilere kredi vermesi için kurulmuştur.

Bu durumun çiftçilere,

- I. Tefecilerden yüksek faizle borç almaktan kurtulma
- II. Tarım araç gereçlerini yenileme
- III. Ülke yönetimine katılma

Yararlarından hangisini veya hangilerini sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III

EK - 4

ÖĞRENCİ GÖRÜŞME FORMU

Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Görüşme Formu

Sevgili Öğrenci;

Aşağıdaki formda Sosyal Bilgiler dersi “Türk Tarihinde Yolculuk” ünitesi sürecine yönelik görüşlerinizi almak üzere hazırlanmış sorular bulunmaktadır. Yaptığımız bu görüşmenin bilgileri sadece bu araştırmada kullanılacaktır. İzin verirsiniz bu görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Erhan YAYLAK
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Ünite sürecinde sınıfta, evde, bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı?

.....
.....
.....
.....

2. Ünitinin işlenişi sürecinde internet tabanlı öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

3. İnternet tabanlı öğretim kullanılarak yapılan öğrenmenin geleneksel öğretim yöntemi ile yapılan öğrenmeden farkları nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

4. İnternet tabanlı öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir?

.....
.....
.....
.....

5. İnternet tabanlı öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir?

.....
.....
.....
.....

6. Bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı?

.....
.....
.....
.....

EK – 5

GÜNLÜK PLANLAR

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 1

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Anadolu, Ana Yurt
Önerilen Süre	40+40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Türkiye Selçukluları Döneminde Türklerin siyasi mücadeleleri ve kültürel faaliyetlerinin Anadolu'nun Türkleşme sürecine katkılarını değerlendirir.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Türkiye Selçuklu Devleti, Siyasal Mücadele, Kültürel Faaliyet, Türkleşme, Malazgirt Savaşı, Miryokefalon Savaşı, Köseadağ Savaşı, Haçlı Seferleri
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce öğrencilere 6. sınıf İpek Yolunda Türkler ünitesinin Büyük Selçuklu Devletinin Anadolu'ya yaptığı seferler konusunu www.mebvitamin.com sitesinden ve www.sosyalogretmeni.org internet sitesinde bulunan Orta Asya'dan Anadolu'ya Büyük Selçuklu Devleti sunusunu özet halinde tekrarlanır. Öğrencilere Türklerin Anadolu'ya ne için sefer yaptıkları sorularak öğrenciler güdülenir. Daha sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin ilk konusu ile ilgili olan Anadolu, Ana Yurt sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden Anadolu, Ana Yurt konusuyla ilgili Türkiye Selçuklu Devleti, Çaka Beyliğine son verilmesi, Kervansaraylarımızın tarihteki yeri, Kervansaraylarda Türk kültürünü yansıtan özellikler, İznik'in fethi, Kara ordusu, Miryokefalon savaşı, Din ve inanış, Edebiyat, Yazı ve dil, Sanat, Danişmentlilerin alınması, Sinop'un fethi, Alanya'nın fethi, Mengüceklilerin alınması, Yassı Çemen savaşı, IV. Haçlı seferi ve Haçlı seferleri sonrası Avrupa videoları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde</p>
<p>Dersin Diğer Derlerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Gürsel KAYA
Okul Müdürü

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 2

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Kuruluş
Önerilen Süre	40+40+40+40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Kanıtlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkışını etkileyen faktörleri açıklar.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Siyasi güç, Coğrafi konum, İskan politikası, Askeri yapı, Ekonomik yapı, Kültürel yapı
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce öğrencilere Osmanlı Devleti'nin tarihte kurulan En büyük Türk devleti olduğu, yaklaşık 600 yıl yaşadığı ve dünyanın en güçlü devletlerinden biri haline geldiği ile ilgili kısa kısa bilgiler verilerek, öğrencilerin dikkati çekilmeye çalışılır. Daha sonra www.mebvitamin.com adresinden Osmanlı Devleti'nin kuruluş haritasını göstererek, “Osmanlı Devleti küçük bir beylik iken neden kısa sürede güçlü bir devlet haline gelmiştir?” sorusu yöneltilecek öğrencilere güdülenmeye çalışılır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin ikinci konusu ile ilgili olan “Kuruluş” sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden “Kuruluş” konusuyla ilgili beylikten devlete, Anadolu Türk beyliklerinin kurulması, Bursa'nın fethi, Koyunhisar savaşı, Osman Bey'in bağımsızlık ilanı, Maltepe savaşı, Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu ve genişlemesi, İzmit'in fethi, Ankara'nın alınışı, Karesi Beyliği'nin alınışı, Çorlu'ya kadar ilerleme, Taşra yönetimi, Rumeliye geçiş, Osmanlı Devleti'nde merkezi yönetim, defterdar videoları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
KAYA
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Müdürü

Gürsel
Okul

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 3

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde
Önerilen Süre	40+40+40+40+40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Osmanlı Devleti'nin fetih ve mücadelelerini Osmanlıda ticaretin ve denizlerin önemi açısından değerlendirir.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Osmanlı ordusunun yapısı, Askeri alandaki yenilikler, İstanbul, Trabzon, Kırım, Ege adaları, Mısır, Kıbrıs ve Girit fetihleri, Preveze ve İnebahtı deniz savaşları, Sinop ve Çeşme baskınları.
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Ders başlamadan önce öğrencilere Fatih Sultan Mehmet'in ne kadar büyük bir komutan olduğu ve İstanbul'u fethederken neler yaptığı kısaca anlatılarak öğrencilerin dikkati çekilir. Napolyon, "Dünyada tek bir devlet olsa başkenti İstanbul olurdu." demiştir. Daha sonra öğrencilere tarih boyunca, İstanbul, neden her zaman önemli olmuştur? sorusu yöneltilerek derse olan güdülerini arttırmaya çalışılır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin üçüncü konusu ile ilgili olan "Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde" sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden Osmanlı Devleti Yeni Başkentinde konusuyla ilgili İstanbul'un fethi, İyon adaları ve Otranto'nun alınışı, Fas'ın Osmanlı himayesine girmesi, Cezayir'in alınışı, Trablusgarp'ın alınışı, Arnavutluk'un fethi, Kili ve Akkırman'ın alınışı, Mora'nın alınışı, Ege adalarının fethi, Rodos'un fethi, Trabzon-Rum İmparatorluğu'nun alınışı, Sinop'un alınışı, Kıbrıs'ın fethi, Tarih boyunca Osmanlı deniz gücü, Amasra'nın alınışı, Kırım'ın Osmanlı himayesine girişi, Hint deniz seferleri adlı video ve animasyonlar izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde</p>
<p>Dersin Diğer Derlerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
KAYA
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Müdürü

Gürsel
Okul

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 4

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Farklı Kültürler Bir Arada Yaşadı
Önerilen Süre	40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Osmanlı toplumunda hoşgörü ve birlikte yaşama fikrinin önemine dayalı kanıtlar gösterir.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Hoşgörülü olmak, Gayrimüslim, Ahidname, Devlet politikası, Seyyah ve Adalet.
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözüme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce öğrencilere Antakya'nın tarihi ve bugünü hakkında kısa kısa bilgi verilerek öğrencilerin dikkati çekilmeye çalışılır. Daha sonra öğrencilere, size göre "Hoşgörülü olmak" hangi anlamları ifade ediyor? sorusu yönlendirilerek, öğrencilerin derse güdülenmesi sağlanır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin dördüncü konusu ile ilgili olan "Farklı Kültürler Bir Arada Yaşadı" sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden "Farklı Kültürler Bir Arada Yaşadı" konusuyla ilgili Osmanlı Devleti'nde toplumsal yapı, Osmanlı Devleti'nde hoşgörü video ve animasyonları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde ulaşabilirler.</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
KAYA
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Müdürü

Gürsel
Okul

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 5

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Yolumuz Sivas'a Düştü
Önerilen Süre	40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Şehir incelemesi yoluyla, Türk kültür, sanat ve estetik anlayışındaki değişim ve sürekliliğe ilişkin kanıtlar gösterir.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Şehir planı, Seyehatname, Gök Medrese, Susamışlar Konağı.
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce öğrencilere “Şehrinizi tanıtmanız istense hangi özelliklerini ön plana çıkarırsınız, neden? Sorusunu yönelterek öğrencilerin dikkati çekilmeye çalışılır. Daha sonra öğrencilerin yaşadığı şehirle ilgili hangi tanıtıcı özelliklere sahip olduğundan konuşularak öğrencilerin derse güdülenmesi sağlanır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin beşinci konusu ile ilgili olan “Yolumuz Sivas'a Düştü” sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden “Yolumuz Sivas'a Düştü” konusuyla ilgili şehirlerimizin ortak özellikleri, tarihten günümüze Türk kentlerinin genel özellikleri, Sivas, Osmanlı Devleti'nde sanat, Nesilden nesile ulaşan şehirler video ve animasyonları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde ulaşabilirler</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Gürsel KAYA
Okul Müdürü

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 6

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Etkiledik, Etkilendik Ama Nasıl?
Önerilen Süre	40+40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Osmanlı, Avrupa ilişkileri çerçevesinde kültür, sanat ve estetik anlayışındaki etkileşimi fark eder.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Mehter takımı, Mehter marşı, Lale devri, Vanmour ve Levni
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse girmeden önce öğrencilere “Yaşamımızda başka kültürlerin etkisine hangi örnekleri verirsiniz? Bu etkilenme hangi yollarla olmaktadır? sorusu yöneltilerek öğrencilerin dikkati çekilmeye çalışılır. Daha sonra öğrencilere “Mehter takımı ve mehter marşlarıyla ilgili neler biliyorsunuz? Hiç Mehter Takımı gördünüz mü? soruları sorularak öğrencilerin derse güdülenmesi sağlanır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin altıncı konusu ile ilgili olan “Etkiledik, Etkilendik Ama Nasıl?” sunusu www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden “Etkiledik, Etkilendik Ama Nasıl?” konusuyula ilgili Osmanlı Devleti’nde sanat, Mehter, Mehter müziği örnekleri, Osmanlı Hereke Fabrika-i Hümayun ve bugünkü hereke halıcılığı ve Lale devri video ve animasyonları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde ulaşabilirler.</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
 KAYA
 Sosyal Bilgiler Öğretmeni
 Müdürü

Gürsel
 Okul

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 7

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Seyyahların Gözünden Osmanlı Kültürü
Önerilen Süre	40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Seyahatnamelerden hareketle Türk kültürüne ait unsurları örneklendirir.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Kültürel yaşam, Sosyal yaşam, Seyyah, Seyahatname ve Çiçek aşısı
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce daha önce www.google.com.tr 'den araştırıp bulduğumuz Osmanlı kültürünü yansıtan fotoğrafları beyaz perdeye yansıtarak öğrencilerin dikkatini çekeriz. Daha sonra öğrencilere “Osmanlı Devleti’ndeki kültürel ve sosyal yaşamla ilgili neler söyleyebilirsiniz?” sorusunu cevaplamaları istenerek, öğrencilerin derse güdülenmesini sağlarız. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin yedinci konusu ile ilgili olan “Seyyahların Gözünden Osmanlı Kültürü” adlı sununun www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden “Seyyahların Gözünden Osmanlı Kültürü” konusuyla ilgili Seyyahların gözüyle Osmanlı, Evliya Çelebi ve Evliya Çelebi 17. yüzyılın Maraş’ını anlatıyor videoları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde ulaşabilirler.</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
KAYA
Sosyal Bilgiler Öğretmeni

Gürsel
Okul Müdürü

İNTERNET TABANLI ÖĞRETİM PLÂNI – 8

BÖLÜM I

Dersin Adı	Sosyal Bilgiler
Sınıf	7/A
Ünitenin Adı / No	Türk Tarihinde Yolculuk
Konu	Yenilikler ve Osmanlı Devleti
Önerilen Süre	40+40

BÖLÜM II

Kazanımlar	Osmanlı Devleti’nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle, toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.
Ünite Kavramları ve Sembolleri / Davranış Örüntüsü	Islahat, Mühendishane-i Berri-i Hümayun, Mekteb-i Mülkiye, Darüşşafaka, Darülaceze
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri	İnternet Tabanlı Uzaktan Öğretim Yöntemi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça ❖ Öğretmen ❖ Öğrenci	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon, www.mebvitamin.com , www.sosyalogretmeni.org .
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri: ➤ Dikkati Çekme ➤ Güdüleme ➤ Gözden Geçirme ➤ Derse Geçiş ➤ Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem, çözme vb.) ➤ Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.) ➤ Özet	Derse başlamadan önce “Çevrenizde yapıldığı dönemdeki işlevini sürdüren tarihi binalar var mı? Sorusu yöneltilerek, öğrencilerin dikkati çekilir. Daha sonra “Yenilikler ve Osmanlı Devleti” başlığından ne anlıyorsunuz?Bu üniteden önceki konuları da göz önünde bulundurduğunuzda Osmanlı Devleti’nde hangi alan yada alanlarda yenilikler yapılmış olabilir? Sorusu yöneltilerek, öğrencilerin derse güdülenmesi sağlanır. Bunlardan sonra öğrencilere 7. sınıf Türk Tarihinde Yolculuk ünitesinin sekizinci konusu ile ilgili olan “Yenilikler ve Osmanlı Devleti” adlı sununun www.sosyalogretmeni.org web sitesinden indirilerek izlemeleri sağlanır. Sunu bittikten sonra www.mebvitamin.com adresinden “Yenilikler ve Osmanlı Devleti” konusuyla ilgili Lale Devri, III. Selim Islahatları ve Nizam-ı Cedid, I. Mahmut Islahatları, III. Mustafa Islahatları, I. Abdülhamit Islahatları, Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması, Sened-i İttifak, Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı, II. Mahmut’un yenilik hareketleri, Abdülaziz dönemi yenilik hareketleri, Yenilikler ve Osmanlı Devleti, Bankaların görevini kimler üstlenmişti? Ve Osmanlı İmparatorluğu’nda milli bankacılığın oluşumu video ve animasyonları izlettirilir.

BÖLÜM III

<p>Ölçme-Değerlendirme</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme ❖ Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme Değerlendirme etkinlikleri 	<p>İnternet tabanlı ders işlenişi bittikten sonra öğrencilere daha önceden www.sosyalogretmeni.org sitesine yüklenmiş olan etkinlikler ödev olarak verilir. Evlerinde internet erişimi olan öğrenciler için evde, olmayan öğrenciler içinde okuldan sonra Bilişim Teknolojileri sınıfında bir saatlik ödev yapma süresi tanınacaktır. Ders sırasında öğrenme güçlüğü çekenler için derste kullanılan sunu ve videolara, öğrenciler evlerinden, internet kahvelerden ya da BT sınıfındaki uygulama saatinde ulaşabilirler.</p>
<p>Dersin Diğer Derslerle İlişkisi</p>	<p>Öğrenciler Bilişim Teknolojileri dersinde öğrendiklerini uygulama fırsatı bulabilir.</p>

BÖLÜM IV

<p>Plânın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar</p>	
---	--

Erhan YAYLAK
KAYA
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
Müdürü

Gürsel
Okul

EK – 6

GÖRÜŞME FORMU ÖRNEKLERİ

Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Görüşme Formu

Sevgili Öğrenci;

Aşağıdaki formda Sosyal Bilgiler dersi "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesi sürecine yönelik görüşlerinizi almak üzere hazırlanmış sorular bulunmaktadır. Yaptığımız bu görüşmenin bilgileri sadece bu araştırmada kullanılacaktır. İzin verirseniz bu görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Erhan YAYLAK
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Ünite sürecinde sınıfta, evde, bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı?
Etki öğretmenin biraz verdiği konu anlatımlarını ve konu sunumları izledik. İnternetteki yml b. y. tamine girerek oradan da tekrar yaptık. Bana göre bu ünitenin internet tabanlı öğrenmesi daha uygun bence.
2. Ünitenin işleniş sürecinde internet tabanlı uzaktan öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?
Bence internet tabanlı öğretim daha güzel ve eğlenceli. Diğer Bana göre bu ünitede internet tabanlı öğretimin olması daha iyi olur. Çünkü bu ünitede çok zor ve sıkıcı bir ünite olduğunu tüm öğrencilerin zorlandığını öğrenmişim. Bence iyi bir işle olmalı.
3. İnternet tabanlı uzaktan öğretim kullanılarak yapılan öğrenmenin geleneksel yöntemlerle yapılan öğrenmeden farkları nelerdir?
İnternet tabanlı öğrenme daha güzel. Diğer Daha eğlenceli ve zevkli. Diğer Sunulan içeriğe göre bir daha izleme şansımız var ama okulda böyle bir şey söz konusu değil. İnternet tabanlı öğrenme his sıkılmadan.
4. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir?
Bence internet tabanlı öğretim daha eğlenceli. Ben bu ünitenin daha iyi anlatım internet tabanlı öğrenme çok güzel. Bence her okulda bu ünite için internet tabanlı öğrenme yapılmalı. İnternet tabanlı öğrenme sayesinde bu ünitenin ve konuların daha iyi anlatım çok güzel. İnternet tabanlı.
5. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir?
İnternet tabanlı öğrenme yönteminde beğenmediğim bir yön yok. İnternet tabanlı öğrenme yöntemi bir yönü daha güzel daha eğlenceli. Ama videolar biraz bana sıkıcı geldi. Çok uzun videolar olduğu için videoları beğenmedim.
6. Senin bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı?
İnternet tabanlı öğrenme yönteminde belki videolar olmasaydı bu ünite daha güzel eğlenceli ve zevkli olabilirdi. Dije düşünüyorum. Çünkü tüm arkadaşlarım videoların sıkıcı olduğunu söylüyor. Bence bu düşünceye katılıyorum. Diğer videolar izlemektir diğer okullarda böyle olmasını istiyorum.

9

Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Görüşme Formu

Sevgili Öğrenci;

Aşağıdaki formda Sosyal Bilgiler dersi "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesi sürecine yönelik görüşlerinizi almak üzere hazırlanmış sorular bulunmaktadır. Yaptığımız bu görüşmenin bilgileri sadece bu araştırmada kullanılacaktır. İzin verirsiniz bu görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Erhan YAYLAK
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Ünite sürecinde sınıfta, evde, bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı?
Bu ünite sürecimi evde geçirdim. Bilgisayarım da öğretmenimin odasına götürdüm. Konu hakkında internetten site den videoları izledim ve bu ders evde tek olarak işlemem bana güven verdi.
2. Ünitenin işleniş sürecinde internet tabanlı uzaktan öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?
Ben bu internet tabanlı eğitim ayet yararlı bir çalışma oldu. Hem de öğrencilerin dersle olan ilgisinin artmasına neden oldu. Sıkılmadım, engellenmedi ve dersleri daha aktif olduk.
3. İnternet tabanlı uzaktan öğretim kullanılarak yapılan öğrenmenin geleneksel yöntemlerle yapılan öğrenmeden farkları nelerdir?
İnternet tabanlı yöntem bize güncel eğitim araçlarını kullanmayı sağladı. Günümüzde pek çok yerde yapılan bu çalışma bizim de öğrenmemizi sağladı ve ben bu yöntemle daha başarılı ve etkili oldu. Bizler için.
4. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir?
Bu öğretim kesinlikle dersleri daha zevkli hale getirdi. Hem görsel hem de işitsel olması bizdeki bilgilerin daha etkili olmasını sağladı.
5. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir?
Aslında pek beğenmedim. Trafik yok ama oluşan bir sorun vardı. İnternet tabanlı eğitim evde tek olarak yapıldığı için öğrencilerin bir kısmının evdeyle ilgili olmadığını duyuyorduk. Bu yüzden sınıfta ders yapmalarını bekliyor hep bekler iskeylem diye zaman kaybı yaşayabiliyorduk.
6. Senin bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı?
Farklı bir çalışma olmuştur. Akademi gelmezdi. Ama yararlı olmuştur ve başarı oranı artmıştır.

9

Öğrencilerin Ünite Sürecine İlişkin Görüşlerine Yönelik Görüşme Formu

Sevgili Öğrenci;

Aşağıdaki formda Sosyal Bilgiler dersi "Türk Tarihinde Yolculuk" ünitesi sürecine yönelik görüşlerinizi almak üzere hazırlanmış sorular bulunmaktadır. Yaptığımız bu görüşmenin bilgileri sadece bu araştırmada kullanılacaktır. İzin verirsiniz bu görüşmeyi kaydetmek istiyorum.

Erhan YAYLAK
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Ünite sürecinde sınıfta, evde, bilişim teknolojileri sınıfında ne tür etkinlikler yapıldı?
Çok iyi geçti internette daha çok vakt geçirdik Erhan hocamıza bize çok yardım etti. Bilgisayarlarda video, konsept yazılan slaytlar kullandık. Bilm, işinde çok yararlı oldu çünkü dersleri anlamaya o bi bin sorunu yak evde ise takip edebiliyoruz.
2. Ünitenin işleniş sürecinde internet tabanlı uzaktan öğretim yöntemi kullanımına yönelik görüşleriniz nelerdir?
Bence bu daha iyi çünkü bazı arkadaşlarımız için daha çok işi geldiği geldi ders dinlerken bazen sıkılırdık ama internet tabanlı öğretim bize daha iyi oldu hem işimizi geldi hemde daha kolay öğrenmenin yollarını bulduk.
3. İnternet tabanlı uzaktan öğretim kullanılarak yapılan öğrenmenin geleneksel yöntemlerle yapılan öğrenmeden farkları nelerdir?
Bazen böyle sıkılırdık ama internet olduğunda daha renkli, sesli, görselli, daha güzel oluyor, internete anlayamadığımız konuları tekrar edebiliyoruz ama öğretmenler sık sık aynı konuyu tekrar ettiremiyor.
4. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğendiğin yönleri nelerdir?
Ben her yönüne beğendim çünkü daha iyi geldi daha zevkli hale geldi. Bireysel öğrenme olan resimli anlatım olunca atılda daha kalıcı ve daha da zevkli oldu. Birde konuları daha iyi anlayıp anlatıyoruz.
5. İnternet tabanlı uzaktan öğretim yönteminin beğenmediğin yönleri nelerdir?
Benim beğenmediğim yönleri yok çünkü ben interneti sevdiğim için bana güzel geliyor.
6. Senin bu çalışma ile ilgili olarak söylemek istediğin başka bir şey var mı?
Evet var ilk önce canımızdan çok sevdiğimiz Erhan Hocamıza bu uğurlarda bilim sınıfı seçtiği için ona minnettarız. Onu çok seviyoruz!!!!

9

EK – 7

ÖRNEK ETKİNLİKLER

SOSYAL BİLGİLER DERSİ E-ÖĞRENME KONU ETKİNLİKLERİ

7. SINIF, ÜNİTE 3: 17. VE 18. VE 19. YY'DA OSMANLI'DA ISLAHATLAR

DOĞRU - YANLIŞ ve BOŞLUK DOLDURMA

Aşağıdaki bilgileri doğru ise (D), yanlış ise (Y) şeklinde işaretleyerek cevaplandırınız.

Kazanım: 17, 18, 19. yy.da gerçekleştirilen Osmanlı islahatları ve gelişmelerin öğrenilmesi

☒	Yeniçeri Ocağı'nı kaldırmak isteyen ilk padişah I. Mahmut'tur.
☐	17. yy. isyanları baskı ve şiddete dayanır.
☒	18. yy. islahatlarında batı örnek alınmıştır.
☒	Lale Devri'nde İffaiye örgütü kurulmuştur.
☒	Avrupa'da sürekli elçilikler III. Selim döneminde açılmıştır.
☒	Nizam-ı Cedid Ordusu'nun masraflarını karşılamak için İrad-ı Cedid hazinesi kurulmuştur.
☒	Yeniçeri Ocağı III. Selim döneminde kaldırılmıştır.
☒	II. Mahmut döneminde Divan örgütü kaldırılmış ve Nazırlıklar (bakanlıklar) kurulmuştur.
☒	Lale Devri, Patrona Halil İsyanı'yla sona ermiştir.
☒	İlk devlet matbaası III. Selim döneminde açılmıştır.

Aşağıdaki cümleleri tamamlayınız.

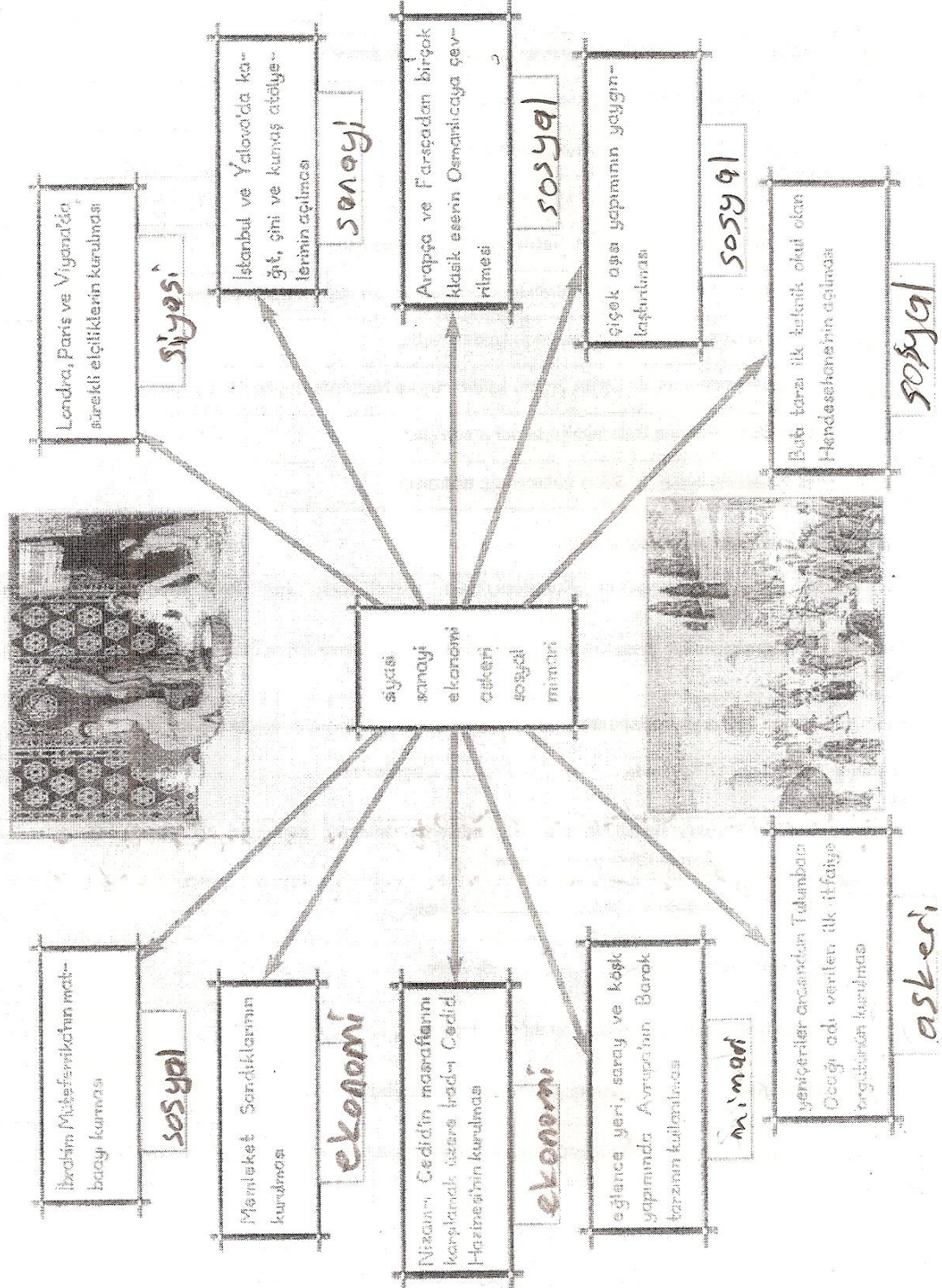
18. yy.da Osmanlı Devleti'nin Karadeniz'deki üstünlüğünü son kez belgeleyen antlaşma'dir.
İnebahtı Deniz yenilgisinden sonra Osmanlı Devleti'nin yaşadığı ikinci büyük deniz felaketi <u>Sinop</u> Baskını'dır.
Kırım'ın hukuken Rusya'ya bağlanması <u>Uşi</u> Antlaşması ile gerçekleşmiştir.
Osmanlı Donanması 1770 yılında <u>Çesme</u> açıklarında <u>Rus</u> donanması tarafından yakılmıştır.
Osmanlı Devleti Fransız İhtilali'nin olumsuz etkilerini önlemek amacıyla <u>İslahat</u> ve <u>Tanzimat</u> Fermanlarını yayınlamıştır.
Sanayi İnkılabı'yla insan gücünün yerini <u>makine</u> almıştır.
Yeniçerilere ödenen üç aylık maaşa adı verilir.
Osmanlı Devleti'nde adalet işlerinden sorumlu olan kişiye <u>kazasker</u> adı verilir.
Yeniçeri Ağası eğer rütbesine sahipse Divan toplantılarına katılabilir.
..... <u>seyhülislam</u> 18. yy.da halifeliğin Osmanlı Devleti'ne geçmesinden itibaren Divan üyesi olmuştur.

SOSYAL BİLGİLER DERSİ E-ÖĞRENME KONU ETKİNLİKLERİ

7. SINIF, ÜNİTE 3: YENİLİKLER HANGİ ALANDA YAPILDI?

YENİLİKLER HANGİ ALANDA YAPILDI?

Aşağıda verilen bilgilerin hangi alanlarla ilgili olduğunu altlarındaki kutulara yazın.

SOSYAL BİLGİLER DERSİ E-ÖĞRENME KONU ETKİNLİKLERİ

7. SINIF, ÜNİTE 3: 17. VE 18. YY'DA OSMANLI DEVLETİ

SORU - CEVAP

Aşağıdaki soruları klasik (soru - cevap) şekilde cevaplandırınız.

Kazanım: 17 ve 18. yy.da Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmelerin öğrenilmesi

1. Lâle Devri'nde yapılan yenilikler nelerdir?

Avrupa'yı daha iyi tanımak için Paris, Londra gibi şehirlere elçiler göndermiş tir. Yirmi sekiz Mehmet Çelebi bu dönemde Fransa'ya gitmiş ve yenilikler ile ilgili hazırladığı raporunu sultana sunmuştur.

2. Karlofça Antlaşması'nın sonuçları nelerdir?

Osmanlı devletinin büyük oranda ilk toprak kaybı olmuştur.

3. II. Viyana Kuşatması'nın sonuçları nelerdir?

4. 1718 ve 1730 yılları arasındaki döneme niçin Lâle Devri denilmiştir?

1718'de Osmanlı Devleti Avusturya ve Venedik ile yaptığı savaşı kaybederek Pasarıfça Antlaşması'ni imzalamış, alınan yenilikler karşısında Batı'ya gösterilen ilgi daha artmıştır. Buna rağmen Lâle Devri denilmiştir.

5. I. Mahmut döneminde yapılan yenilikler nelerdir?

Askeri alanda Batı tarzı yeniliklerin başladığı ilk dönemdir. Batı'da askeri ve teknik gelişmelerin Osmanlı ülkesindeki uygulayıcısı Fransız asıllı Humbaracı ve Topçu ocaklarını Avrupa usullerine göre yenilemiştir.

6. 17. yy.da yapılan ıslahatların genel özellikleri nelerdir?

17.yüzyıl da gücünü yitiren Osmanlı, bilim ve teknik alanında güçlü olan Avrupalı devletlere karşı girdiği savaşlara yenilgi ler almıştı.

7. I. Abdülhamit dönemi ıslahatlarını yazınız.

Cezayirli Hasan Paşa ıslahat çalışmalarında etkili olmuştur. Dâhemin çeşitli eğitimi kurumu olan Mühendishane-i Bahrî Humayun'un çalışmaları tamamlanmış ve eğitimi için Avrupa'dan uzmanlar getirilmiştir. Ulufe alim sadımı yasaklanarak Kenanî Ocagında eğitim yapıp disiplin sağlanmaya çalışılmıştır.

8. 18. yy.da yapılan ıslahatların genel özellikleri nelerdir?

18.y.y.da Avrupa tarzı yeniliklerin başlamasına nekte olmuştur.

9. III. Selim dönemi ıslahatlarını yazınız.

İlk kez Batı tarzında yeni bir ordu kuruldu. Bu birliğin eğitimi için Fransa ve İsveç'ten subaylar getirildi. Ordunun devamı ve giderlerinin karşılanması amacıyla İrad-ı Cedid (Mizan-ı Cedid'in ihtiyaclarına göre oluşturulan bir hazne) kuruldu. Mhendishane geliştirilerek Mühendishane-i Berrî Humayun oldu.

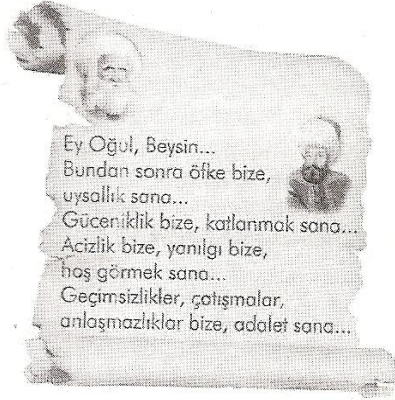
10. 17. ve 18. yy. ıslahatlarının genel özelliklerini karşılaştırınız.

Pasopafca Anlaşmasıyla başlayıp 1730 Patrona Halil İsyanına kadar süren I. Devri başlamıştı.

SOSYAL BİLGİLER DERSİ E-ÖĞRENME KONU TESTLERİ

7. SINIF, ÜNİTE 3: Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu, Ordusu ve Yöneticileri 1

1.

Şeyh Edebali'nin Osman Gazi'ye vasiyetinden bir bölüm okudunuz.

Buna göre, Şeyh Edebali'nin Osman Gazi'ye yaptığı öğütün konusu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatın güzellikleri
- B) Dini ve ahlaki değerler
- C) Halkın yapısı
- D) Devlet yöneticisinde bulunması gereken özellikler

2. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu sırada, Bizans İmparatorluğu'nda taht kavgaları yaşanıyor, Anadolu'daki tekfur ismi verilen Bizans valileri merkezden bağımsız hareket ediyordu. Bu dönemde Balkanlarda birbirleriyle mücadele halinde olan küçük devletler yer alıyordu. Ayrıca Balkanlarda yaşayan uluslar arasında mezhep kavgaları yaşanmaktaydı.

Bu durumun öncelikle aşağıdakilerden hangisini kolaylaştırdığı savunulabilir?

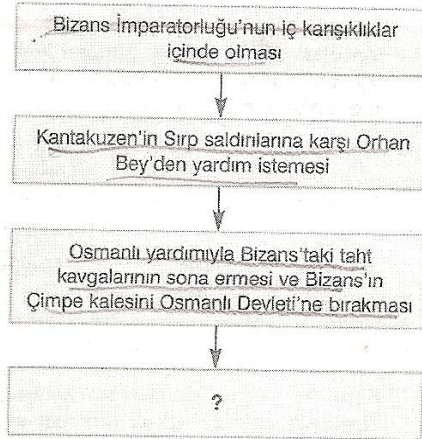
- A) Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Balkanlar'da genişlemesini
- B) Anadolu'da Türk birliğinin sağlanmasını
- C) Bizans İmparatorluğu'nun, Osmanlı Devleti'ne bağlanmasını
- D) Anadolu'nun tamamının Osmanlı egemenliğine alınmasını

3. Bizans imparatoru Kantakuzen tahtta kalabilmek için Orhan Bey'den yardım istedi. Şehzade Süleyman Paşa komutasındaki bir ordu Kantakuzen'in rakiplerini yendi. Bu yardımlar daha sonraki yıllarda da devam etti. Süleyman Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Bizans'ı Sırp ve Bulgar güçlerine karşı korudu.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin bir gereğesi olabilir?

- A) Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u kuşatmasının
- B) Bizans'ın toprak kaybetmesinin
- C) Bizans'ın, Gelibolu'daki Çimpe Kalesi'ni Osmanlılara üs olarak vermesinin
- D) Osmanlı Devleti'nin fethettiği yerlere Türkmenleri yerleştirmesinin

4.

Diyagramda süreci tamamlayan en uygun ifade, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bizans'ın, İstanbul'u Osmanlı Devleti'ne bırakması
- B) Osmanlıların Rumeli'ye yerleşmeye başlaması
- C) Bursa'nın, Osmanlı Devleti'nin merkezi olması
- D) Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı topraklarına katılması

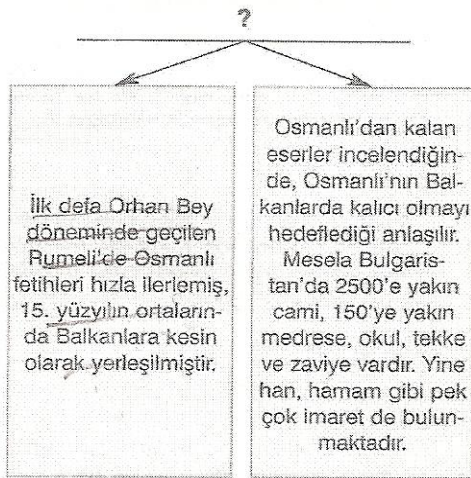
5.

Bu şemada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisini yazdınız?

- A) İskan siyasetini zayıflatmıştır.
 B) Balkanlarda Türk egemenliğini pekiştirmiştir.
 C) Hristiyan kültürünün yeni yayılma alanları bulmasını sağlamıştır.
 D) Merkezi otoritenin bozulmasına yol açmıştır.

6.

Bu diyagrama verilebilecek en iyi başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balkanlar
 B) Bizans'taki Eserler
 C) Osmanlı İskan Siyaseti
 D) Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki Mirası

7. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi'nde birbirleriyle sürekli çatışma halinde olan Balkanli uluslar, Türklerin ilerlemesine karşı birleşerek Haçlı Seferleri düzenlemişlerdir.

Buna göre Balkan uluslarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Bizans'ın egemenliği altında yaşamışlardır.
 B) Komşularıyla barış içinde yaşamışlardır.
 C) Türk ilerleyişini tek başlarına durduramayacaklarını anlamışlardır.
 D) Balkanlarda mezhep birliğini bozmuşlardır.

8. Orhan Bey İznik'i fethettikten sonra ilk olarak buradā bir medrese yaptırmış, medresenin başına da dönemin ünlü alimlerinden Davud-u Kayseri'yi getirmiştir.

Orhan Bey'in bu tutumunun,

- I. İznik'te kalıcı egemenlik kurma
 II. Bilim ve kültür hayatını geliştirme
 III. Bizans uygarlığından yararlanma

amaçlarından hangisi ya da hangilerine yönelik olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) II ve III

9. "Balkan, hiç kuşkusuz "ormanlık dağ" anlamında Türkçe bir sözcüktür. Dolayısıyla, Balkanlarda Osmanlı mirasını aramak anlamsız bir şeydir. Bizzat Balkanlar Osmanlı mirasıdır."

Balkan tarihçisi Maria Todorova bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Balkan kültürünün oluşmasında Osmanlıların etkisini
 B) Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda siyasal birliği sağladığını
 C) Balkan ülkelerinin kültürel faaliyetlere destek vermediğini
 D) Türklerin Balkanlara Osmanlılar döneminde geçtiğini

